

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJAJNOVO MESTO

Stev. 51—52 (457—458)

NOVO MESTO, 27. decembra 1958

LETO IX.

SREČNO NOVO LETO, si voščimo ob zatonu starega. Da: srečno novo leto vsem; nam, ki smo doma, in vam, ki živite na tujem! Srečno novo leto in pozdrav domovine! Staro zahaja, novo je pred nami. Ura je odbila, čas se je prevesil. Nemara bodo na njegovo nebo vzpluli novi sateliti. Naj pomenijo mir! Saj ga človeštvo ni samo potrebno, ampak tudi vredno. In naj bo vsa bučeca reka človeštva in življenja v letu 1958 napolnjena z njim!

TAKO SMO ZAPISALI, tako voščili, ravno leto dni je minilo od takrat. In spet bo odbila ura, in čas se bo spet prevesil. Naj se prevesi za vse v zadovoljstvo in srečo, in v mir, tako lep in globok, kakor ga na to našo ljubo Zemljo odsevajo zvezde Silvestrove noči...

KAZALCI VELIKE URE CASA, časa leta 1958, se pomikajo na dvanajsto. Kar je bilo, kar se je dogajalo, ostaja za nami, se odmika čedalje dlje in globlje. Potegnili bomo črto ločno, se nemara za trenutek malo bolj zamišljeno kot ponavadi ozri nazaj, potem pa morda zapeli staro ljudsko: »Proč je zdej to staro leto, žiher smo veselji vsi...« Kaj smo delali, kaj naredili in dosegli, da »žiher smo veselji vsi«? Kratak staroletni obračun nemara ne bo odveč.

POLNE ROKE DELA smo imeli, in pregled, kako smo ga opravili, nam vzbujajo ponos in daje nove obete. Saj vemo, da smo to in ono zamudili, da smo nemara včasih predolgo počivali v senci, ko je delo priganjalo, da nismo bili vedno skrajno vestni gospodarji. Ko pa si to priznamo, si moramo prav tako priznati, da je z našim trudom in voljo leto 1958 lepo obrodilo in da je ne samo na letopis časa naše Dolenjske, ampak tudi na njeno obličje vpisalo in vtisnilo nove, zlahtne poteze, za njen razvoj in lepšo, naprednejšo podobo.

TO STARO LETO, ki se sedaj poslavlja, je bilo še povsem mlado, ko smo zvedeli za veliko nalogo in odločitev: predsednik Tito je pozval mladino, naj zgradi od Ljubljane do Zagreba moderno avtomobilsko cesto, naj jo izpelje skozi osrčje Dolenjske. In prišla so brigade, prišla je mladost iz vseh krajev naše velike domovine in po vsej Dolenjski so zadoneli, partizanske, ljudske in mladinske pesmi. Pesem nam je gradila in zgradila to našo največjo in najmodernejšo prometno žilo. Nad 5 milijard je socialistična skupnost vložila v to epohalno delo, ki že spreminja vnanjo in notranjo podobo pokrajine med Gorjanci in Savo. Se bolj pa jo bo, ko se bomo v vsem našem lokalnem gospodarstvu do kraja zavedeli, da je ta nova cesta za naše kraje resnično žila-srčnica.

SPOMLAD, KI JE ZACELA graditi cesto, pa je globoko in široko posegla tudi v naše kmetijsko gospodarstvo. Zdrušno sodelovanje je prešlo od besed k dejanjem. To je velik uspeh za Dolenjsko v minulim letu. Res, na začetku smo se, toda ali ni dobro zastavljen in izpeljan začetek obremen je lep kos poti, ki smo se je namenili prehoditi! Prvi uspehi so tu, prvi, toda že zelo pomembni. O njih nam izpričuje napredek kmetijskih združenj in njihovih članov. Letine, kakršna je bila na Dolenjskem letos, že dolgo nismo imeli. Ni pa bila taka le na hvalo ugodnega vremena, ampak tudi po zaslugi našega naprednejšega in prizadevnejšega kmetovanja.

TRUDILI SMO SE, da bi v industrijskih in obrtnih podjetjih povečane naloge, ki nam jih nalaga dolžnost do skupnosti in nujnost socialističnega razvoja, uresničili uspešno in o pravem času. In smo jih, čeprav še nismo zadovoljni s tem, kar smo letos storili, kar velja posebno za delovno storilnost in ponekod za čut odgovornosti do ljudskega premoženja. V Metliki je štekla nova predilnica novomeškega Novoteksa, z združitvijo štirih spodnjeosavskega občin: Brežice, Sevnice in Vidma-Krškega, pa se je gospodarstvo našega okraja organsko strnilo v močno celoto: Spodnje Posavje — Dolenjska — Bela krajina.

MARSIKAJ SMO LETOS utrdili v gospodarstvu okraja. Prvič po zadnji vojni je na Dolenjskem zacvetela in rodila »zlata roža« — hmelj. Pri pšenici in krompirju smo vnovič dosegli nekaj lepih, da: rekordnih uspehov. Vse to nam dovolj tehtno izpričuje, da

lahko tudi v kmetijstvu novomeškega okraja zaorjemo še globlje. Nič več ni treba govoriti o »revščini dolenjskega kmeta«. Pač — revščina bo še veljala, ampak le za tistega, ki z duhom časa, z zahtevami sodobnega kmetovanja in s potrebami socialistične skupnosti noče v korak, včasih zaradi trme, včasih zaradi vase zagledane starokopitnosti. V združništvu nas čaka prav na področju pogodbenega sodelovanja in stalnega sožitja kmetovalcev s svojimi združenji še obilo hvaležnega, nujno potrebnega dela.

To pa ne velja le za kmetijstvo. Za boljše uspehe bodo morali prav tako poskrbeti v industriji in obrti. Saj ni nobena skrivnost, in čeprav smo ob slovesu leta bolj prizanesljivi, moramo le poudariti, da s sedanjo delovno storilnostjo ne moremo biti zadovoljni. Marsikje še zdaleč niso izkoristili vseh skritih rezerv, ki jih imajo v ljudeh, strojih, v surovinah. Dolenjski delavec je mlad, saj je prenekateri šele lani, predlanski pustil krpo skope zemlje in se priključil delavnici ali stroju. Dela po novem, misli pa še po starem. Sindikati in vodstva kolektivov imajo tu odprto polje bogatih in hvaležnih nalog. Preobrazba delavčeve mi-

racije. Zeleli bi, da že zdaj ta generacija danes občuti blagodati izgradnje socializma, in nam je žal, ker jih ne čuti še v zadostni meri...

TOPLO, ISKRENO SE SPOMINJAMO ob voščilih za srečno novo leto 1959 najprej njega, tovariša Tita, našega velikega borca za mir in ustvarjalno sožitje, ki je prav te dni na obisku v daljni, prijateljski deželi Indoneziji, da bi skupno s tamošnjimi ljudmi postavil nov mejnik velikega boja za mir in svetovni socializem. Tehnika silovito napreduje, začeli smo osvajati vesolje, hkrati pa človeštvo še vedno trepeče pred nevarnostmi atomske vojne, pred uničenjem človeštva in vseh raznih dobrin, ki si jih je priborilo v tisočletjih. Vendar pred to nevarnostjo tudi mi ne stojimo križem rok, ne povešenih glav. Tudi sedanja Maršalova pot je ponoven dokaz, da se Jugoslavija kot se je doslej, dosledno bori za enakopravne odnose med narodi in državami sveta. Hkrati pa budno stoji na straži za svojo svobodo in neodvisnost, priborjeno s krvjo naših najdražjih sinov in hčera. Tudi ponovni napadi držav, ki bi morale biti socialistični Jugoslaviji najbližje, ras ne bodo odvrnili s poti, po kateri gremo že dobrih petnajst let, čvrsti, enotni, pod Titovim vodstvom.

NAŠE PRVO VOŠČILO naj torej velja tovarišu Titu. »Srečno novo leto, dragi predsednik! Srečno, prav iz srca! Zate osebno, in za srečo in blaginjo jugoslovanskih narodov! In srečno novo leto tudi tvojemu spremstvu! Da bo vaša pot rodila čimveč uspehov v prizadevanjih za mir in blaginjo delovnih ljudi vsega sveta.

DRUGO NOVOLETNO VOŠČILO pa velja vsem našim ljudem po svetu, zlasti izseljencem, tem zvestim bralcem našega lista iz starega kraja, vsem nam doma, na vasi in v mestu, vsem Dolenjcem v Sloveniji in v drugih bratskih republikah, ki so prek domačega lista še vedno tako tesno povezani s to domačo zemljo ob Krki in Savi, ob Mirni in Temenici, ob Gorjancih, Rogu in Kolpi. Vsem srečno, prav srečno in zadovoljno leto dveh devetic — 1959!

Z NOVO VOLJO IN VNEMO, z novo prizadevnostjo in zanosom stopimo v novo časovno razdobje! Delajmo in ustvarjajmo, ponosni na vse, kar smo v minulim letu naredili. Saj to je dober temelj, na katerem gradimo in delajmo naprej, za blaginjo naše velike, enotne in ustvarjalne socialistične domovine, saj je to hkrati tudi delo in prizadevanje za našo osebno blaginjo in srečo. In ko se bodo ob dvanajsti iztekle ure starega leta in začele teči nove, zapojmo sproščeno in polni upanja:

»NOVO LETO, MLADO LETO, VESELIMO SE!«

Novoletni utrinki

selnosti, skrb za njegovo kulturno rast — to sta dve veliki, koristni in plemeniti nalogi s tega področja. Le tako bo mogoče v delavskem samoupravljanju dosežati vedno večje in trajnejše uspehe.

Čedalje globlje občutimo vsi koristi in prednosti široko zastavljenega, socialističnega družbenega upravljanja: v šolstvu, zdravstvu, v stanovanjskih skupnostih, potrošniških svetih, svetih državljanov pri občinskih ljudskih odborih, v svetih in komisijah drugih organov uprave, povsod želimo, da bi človek povedal, kaj ga teži, da bi s am pomagal reševati težave današnjega in jutrišnjega dne in da bi spoznal, da je država in oblast on sam, da je prav to ljudska oblast. Se in še bo treba prav tu pojasnjevati, potrepeljno razlagati in poučevati in skrbno negovati zarodke in keli tega novega, kar si s čedalje večjo silo utira pot skozi stare navade in zakoreninjenost stare gledanje na reševanje potreb. Zdej smo tu, da ga rešujemo, da ustvarjamo novo.

Spomin se vrača ob teh mislih samo po sebi k nedelji 23. novembra; ko smo v petdeset tisočglavi množici v srcu Dolenjske toplo in iskreno sprejeli našega dragega predsednika republike tovariša Tita. Še vedno se srce prijetno vznemiri, ko se spomniš njegovih globokih besed:

»... Socialistem ni nekaj abstraktnega... mi gradimo za človeka, za ljudi, za sedanje in prihodnje gene-

stekele pogovor o številu voščil za volitve, ki so jih medtem imeli v nedeljo, 21. decembra, ter o številu kandidatov. Po poročilih se je brez mučnega čakanja takoj razvila razprava.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Še enkrat: več sodelovanja!

Osnovna organizacija SZDL Kandija je imela v četrtek, 18. decembra, občni zbor. Sindikalna dvorana je bila nabito polna, saj ima SZDL Kandija preko 1000 članov! To je ponoven dokaz, da v Novem mestu razen vsega ostalega nujno potrebujemo tudi primerno velik prostor za družbeno izživljanje. Predsednik odbora tovariš Kegljević je začel občni zbor in prebral poročilo. Bilo je obširno in je zajelo tako zunanje kot notranje politične dogodke preteklega leta, predvsem pa se je v njem dotaknil zgodovinsko pomembnega VII. kongresa Zveze komunistov. Tejnič organizacije tovariš Vindiš je takoj za njim poročal o delu organizacije. Po poročilih je najprej

Dedek Mraz piše

Dragi otroci! Pozdrav tudi odraslim!

Ravno danes odhajam s svojimi darili na pot. Vem, da me že težko pričakujete; to sem videl iz vaših pism. Povedati vam moram, da vseh vaših želja nisem mogel izpolniti. Preveč jih je bilo in nekatere so bile predrage tudi za moj žep. Rad pa bi vas že videl. Rad-

veden sem, če ste kaj zrasti od lani, če ste pridno jedli, če ste bili pridni doma, v vrtcu ali v šoli. Zato sem se odločil, da se bom ustavljal v NOVEM MESTU v nedeljo, 28. decembra, in sicer: ob 16.45 pridem v Smihel;

ob 17. uri se ustavim v Irči vasi pri bolnišnici; ob 17.15 bom v Bršljinu; ob 17.45 pridem v Novo mesto (I. teren pred črpalko); ob 18. uri II. in III. teren na Glavnem trgu; ob 18.15 se odpeljem proti Grmu;

ob 18.30 prispem v Gotno vas; ob 18.45 zaključim svoj obisk v Zabji vasi.

ODRASLIM PA TOLE: zavedajte se, da prihajam na obisk zaradi otrok! Povsod dajte otrokom prednost in ne pri-

Naklada današnje številke Dolenjskega lista: 17.020 izvodov

Dragi bralci!

Pred letom dni smo ob zaključku 8. letnika našega časnika povedali naše želje in načrte. Zdej, ob koncu leta, smo pod nje potegnili črto; marsikaj smo naredili, precej dosegli. Znova je naraslo število naročnikov in novih bralcev, saj tiskamo zdaj naš tednik že v nakladi 12.000 izvodov na teden. Povečanje področja našega okraja, ki se je letos razširilo za 4 nove občine — Brežice, Senovo, Sevnico in Videm-Krško — pa nam je razen zahtev, da pisemo tudi o ljudeh in dogodkih iz teh krajev, znova oživelo staro vprašanje: obseg lista na 6 straneh nam že dolgo več ne zadostuje. Bralci so se že doslej pritoževali, da je pre malo novic in člankov iz posameznih krajev. Predstavniki občin in organizacij prav tako želijo, da bi o njihovih načrtih, nologah in uspehih Dolenjski list pogosteje in obširneje poročal. Vse to zahteva od nas, da bomo z novim letom razširili obseg Dolenjskega lista

na osem strani

z izjemo poletnih mesecev, ko bomo izhajali na 6 straneh. Razen tega pričakujemo v tem letu novo povečanje števila naročnikov domačega lista iz vrst Socialistične zveze v 4 novih občinah Spod. Posavja in bo za tako širok krog bralcev povečan Dolenjski list lahko ustregeti želji vsem, ki želijo od njega več gradiva.

Zaradi večjega obsega lista bomo z novim letom 1959 povečali tudi naročnino za naš list na 600 dinarjev letno, v drobni prodaji (v trafikah) pa bo stala izdava Dolenjskega lista z novim letom 15 din. Okrajni ljudski odbor je letos prispeval za redno izhajanje našega tednika 5 milijonov din, zaradi povečane obsega lista pa na še višjo dotacijo OLO ne moremo računati. Požrebna sredstva za povečani list bomo zbrali z naročnino in z reklamnimi oglasi.

Prosimo vas, da ta naš ukrep sprejmete z razumevanjem, mi pa se bomo potrudili, da bo Dolenjski list v desetem letu svojega izhajanja postal še bolj vaš nepogrešljiv vsakotedenski obiskovalec, svetovalec in dober obveščevalec. Dopripte ga tudi vi s tem, da boste v januarju, ko vas bo obiskal pismonoša, plačali poletno naročnino za 1959. leto!

Vsem bralcem in naročnikom, sodelavcem in dopisnikom, kolektivom in ostalim, ki so tudi letos pomagali reševati domačemu pokrajinskemu tedniku predvsem njegova težka finančna vprašanja, se za sodelovanje in pomoč tovariško zahvaljujemo.

Vsem pa iskreno želimo hkrati tudi vso srečo v novem 1959. letu!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

tiskajte k spreobodu! Z vami imam slabe izkušnje že iz prejšnjih let, zato mi ne zamrte teh besed.

V ostalih krajih boste izvedeli za moj obisk v šolah in pri Društvi prijateljev mladine!

Se enkrat vsem prav lep pozdrav!

Vaš

DEDEK MRAZ

Članom in članicam SZDL v občinah Brežice, Senovo, Sevnica in Videm-Krško!

Po sklepu Izdajateljskega sveta Dolenjskega lista, glasila SZDL za okraj Novo mesto, vam pošiljamo na ogled današnje razširjeno novoletno številko našega pokrajinskega tednika. Dolenjski list bo z januarjem 1959 začel redno poročati o vseh važnih dogodkih in delu iz življenja spodnjeosavskega občin. V vseh občinskih središčih bodo stalni dopisniki skrbeli, da bodo v listu zastopani vsi kraji in vsi predeli. Da boste sproti seznanjeni o tem, kar se dogaja v okraju in kaj je novega v vaši občini ali ožji okolici, vam svetujemo, da si takoj naročite Dolenjski list. Naročilnica je tiskana v današnji številki. Izrežite jo in nam jo izpolnjeno z vašim naslovom takoj pošljite v Novo mesto, da boste lahko dobili že prvo številko v novem letu.

Uredništvo in uprava DOLENJSKEGA LISTA

Ukročena Sava in Krka

ne bosta več delali škode, ko ju bo novo ustanovljena Okrajna vodna skupnost za spodnjo Savo, Krko in levi breg Kolpe s pritoki regulirala — Velik pomen melioracij — Doslej: do 200 milijonov din škode na leto zaradi poplav, suše in hudournikov

V četrtak, 18. decembra, je bil v Novem mestu ustanovni občni zbor Okrajne vodne skupnosti. Udeležili so se ga zastopniki okraja, občin, podjetij, kmetijskih združenj in direktor Republiške vodne skupnosti inž. Lojze Kerin. Poročilo pripravljalega odbora o delu in organiziranju vodstev skupnosti je v imenu pripravljalega odbora podal Viktor Zupančič.

ker je zadnji čas, da odstranimo vse hiše našega kmetijstva. Zastopavanja posameznih področij ne bo.

Ing. Lojze Kerin je v razpravi dejal:

»Dosedanje vodne skupnosti so imele samo eno določeno nalogo. Vodna skupnost, ki jo bomo danes ustanovili, bo razširjena vodna skupnost in bo reševala vse probleme na vašem področju. V vašem okraju so melioracije v velikem zastanku. O vprašanju, kdo naj bo član vodne skupnosti in o stopnjah prispevka, naj bodoči upravni odbor še razpravlja, da ne bo potem nepotrebnega dela s pritoki. Na tem zboru je premočno zastopnikov kmetijskih združenj, čeprav gre največ za njihove koristi. Pri delu vam želimo veliko uspeha.«

Prilog o ustanovitvi vodne skupnosti je bil soglasno sprejet, prav tako so bila sprejeta z nekaterimi dopolnitvami tudi pravila nove skupnosti.

Dohodki vodne skupnosti bodo znašali približno 52 milijonov na leto. Članarina kmetijskih združenj je od 4.000 do 28.000 dinarjev, podjetja pa bodo plačevala precej več.

Izvoljen je bil devetčlanski odbor s predsednikom Viktorjem Zupančičem, trije namestniki in trije članji nadzornega odbora.

Ob zaključku se je predsednik odbora Viktor Zupančič objubil, da bo odbor začel delati in da bo opravil predlagane naloge.

NAGRADNI RAZPIS DOLENSKEGA LISTA

za najboljše prispevke o delu in razvoju 40-letnega dela Komunistične partije Jugoslavije

Uredništvo Dolenjskega lista razpisuje nagradni natečaj za najboljše prispevke o delu in razvoju KPJ v času stare Jugoslavije, med NOB in v povojni graditvi. Bogata vsebina prehojene poti Komunistične partije Jugoslavije in njenega boja za pravice delovnega ljudstva je prav gotovo zapustila mnogo še neobjavljenega gradiva o tem delu tudi na Dolenjskem, v Beli krajini in Spodnjem Posavju. To gradivo je treba v jubilejnem letu 1959, ko bomo praznovali 40-letnico ustanovitve KPJ, zbrati, objaviti in tako rešiti pozabe. Dobrodošel je vsak zapis in podrobno o delu posameznih celic, širjenju idej KPJ, o življenju organizatorjev in borcev Partije in pod.

Za najboljše prispevke bodo določene posebne denarne nagrade, ki jih bo predlagala podkomisija za tisk pri okrajnem odboru za počastitev 40. obletnice KPJ, razen tega pa bodo objavljene gradivo honoriralni kakor običajno. Poslane prispevke bomo objavljali postopoma v letu 1959.

Uredništvo DOLENSKEGA LISTA

Novoletni pozdrav

Marijan Krno in Frane Mrahar, Dolenjca, ki služita vojaški rok v Bitolju, tople pozdravljata vse domače, sorodnike in znance ter jim želita srečno novo leto! Trebešnški zadrugi pa želita mnogo plemenitih uspehov v prihodnjem letu!

Pozdrav iz Sarajeva

Dolenjski in belokranjski fantje, ki služijo vojaški rok v Sarajevu, pozdravljajo svoje starše, prijatelje in dekleta ter jim želijo mnogo sreče v prihodnjem letu! Anton Cvetbar, Anton Veselič, Jože Mikešič, Danijel Zupančič in Lojze Kasič.

Najboljši prijatelj

Francelj Vovk, vojak iz Podsavske Slatine, nam piše: »Vsa petek komaj čakam kurirja s pošto, ki mi prinaša Dolenjski list. Niti maj niti očka, tudi najboljši prijatelj ga ne more nadomestiti, kajti toliko novic, kolikor mi jih prinaša domači list, ne more nihče napisati. Hvaležen sem svojim staršem, ki so mi ga naročili ter upravi lista za redno pošiljanje.«

iz Bihaca pozdravljajo

Dolenjski fantje, ki služijo vojaški rok v Bihacu, pozdravljamo in želimo srečno in veselo novo leto našim staršem in sorodnikom ter naročnikom Dolenjskega lista. Fantom in dekletom, ki jih poznamo od doma, pa želimo prijetno zabavo na pričakovanju Novega leta. — Janez Gilha, Ivo Skedelj, France More, Milan Makovec, Karel Štamear, Leopold Petrovič, Mirko Privšek, Alojz Gamlič, Jože Tomšič, Boško Povše.

Krka in Sava poplavljata nad 10.000 ha zemlje

Sklep pripravljalega odbora je bil, predlagati okrajnemu ljudskemu odboru ustanovitev Okrajne vodne skupnosti za spodnjo Savo, Krko in levi breg Kolpe s pritoki. Namen te skupnosti je namakanje suhih zemljišč, izsuševanje močvirij, preprečevanje poplav, urejanje hudournikov in rečnih korit, zaščita voda ter njihova pravilna poraba. Na območju okraja poplavlja Sava s pritoki 5.200 ha, Krka s pritoki pa 4.600 ha površin, kar pomeni, da je približno 10.000 ha zemlje večkrat poplavljenih in zato samo delno primerno za poljedelstvo.

Skupna letna škoda zaradi poplav, suše in hudournikov znaša približno 200 milijonov dinarjev. V tem znesku naj vratašna škoda, ki je povzročena ostam in naseljem. Vsa uređitvena dela za preprečevanje te škode bi stala približno 2 milijardi dinarjev. Od opravljenih del bi imeli koristi: kmetijstvo 62%, gozdarstvo 4%, in ostali 34%.

Sredstva bi vodna skupnost dobila tudi iz Zveznega in Republiškega vodnega sklada, sama pa mora imeti del za lastno udeležbo; dobila bi ga od svojih članov s pobiranjem članarine, ki znaša od 0,5 do 6 promil od ustvarjenega bruto produkta podjetij — članov.

Po izvršenih melioracijskih delih bi se povečala letna vrednost kmetijske proizvodnje na tem ozemlju od sedanjih 272 milijonov na 841 milijonov dinarjev (primer: v vasi Močnik bi se od 11 milijonov povečala na 29 milijonov, v Mirni od 28 milijonov na 141 milijonov itd.). Tu niso vštete koristi, ki bi jih imeli od teh del industrija, turizem in ribištvo. Dela bi potekala po programu Vodne skupnosti LRS.

Za ta dela je treba razumevanje vseh ljudi in kolektivov. Brez vrednosti je uvoz in sejanje boljše vrste pšenice in suše uničenje. Razen vsega pa naše govedo ne bo več metiljavo.

»Če bi razpravljali o odkupu živine ali o marži, bi bili vsi upravniki KZ tukaj; zdaj, ko rešujemo ključna vprašanja našega kmetijstva, pa manjkajo« je na ustanovnem obnem zboru nove Okrajne vodne skupnosti dejal podpredsednik OLO tov. Viktor Zupančič.

Zapiski z redne letne skupščine okrajnega zavoda za socialno zavarovanje

V soboto, 20. decembra, je bilo v Novem mestu zasedanje skupščine okrajnega zavoda za socialno zavarovanje. Udeležili so se ga delegati iz vsega okraja, zastopnik Okrajne Inšpekcije za delo in zastopnica tajništva za združstvo pri OLO.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje je imel od januarja do novembra letos za 32 milijonov dinarjev manj izdatkov kot prejšnjem, medtem ko je imela podružnica Krško-Brežice 31 milijonov dinarjev primanjilja (kljub temu, da imajo približno 1000 zavarovancev manj kot v Novem mestu). Zaradi uravnarjanja dohodkov in izdatkov zavoda je bilo predlagano, da se predpisne posebne 2% prispevna stopnja za vse gospodarske organizacije, v katerih je odmik izpada z dela za 0,4 % večji, kot je predviđeno.

bolniškega staleža, ker so med bolniškimi dopustom delali ali pa se niso držali zdravniških navodil. Takih primerov je seveda še več. Zgodilo se je tudi, da je dela neka delavka svojih sestri svojo bolniško knjižico, da se je lahko zastoj zdravila v bolnišnici. Zavarovanci večkrat tudi neupravičeno pritskajo na zdravniško, naj jim da bolniški dopust. Se vedno se dogaja, da nekateri zdravniki neupravičeno in preveč trošijo sredstva. Manjše zdravstvene postaje je treba boljše opremiti, da bodo lahko samostojno opravljale vse zdravniške preglede. Avtorizeto zdravnikov je treba dvigniti.

Še vedno »sezonski« bolniki

Iz razprave: Bolnikov je največ taktar, ko je sezona za posamezna kmečka dela. 33 zavarovancev je bilo izločenih iz

Kopitarna v Sevnici je zmanjšala odstotek izpada z dela od 6 na 3%. Kako so to dosegli? V njihovem premijskem pravilniku je predvideno, da kdor ni

ve leto bolan, dobi ob koncu leta 3000 din. Na kritičnih delovnih mestih (pri strojih, kjer je bilo večkrat več nesreč) je uveden točkovni sistem nagradovanja. Delavec, ki se na tem delovnem mestu vse leto ne ponesreči, dobi 10 točk, če ima eno nesrečo, jih dobi manj itd. Vsaka točka predstavlja 500 dinarjev. Na ta način se zmanjšajo stroški zdraviljenja, ki bi jih moral plačati zavod za socialno zavarovanje, obenem pa ima korist tudi podjetje, ker delavec dela, ustvarja.

15 milijonov za opremo, 13 zdravstvenih ustanov

Predlog o posebni 2% prispevni stopnji je bil soglasno sprejet.

32 milijonov dinarjev, kolikor znaša presežek dohodkov nad izdatki pri Zavodu v Novem mestu, bo porabljenih tako: 17 milijonov dinarjev bo porabljenih za delno kritje izgube podružnice Krško-Brežice, 15 milijonov dinarjev pa bo razdeljenih trinajstimi zdravstvenimi ustanovami v okraju za nabavo potrebne opreme, instrumentov in kot pomoč pri ureditvi in gradnji stavb.

Izvoljen je bil poseben odbor, ki bo izdelal predloge, ka-

ko bodo porabili sredstva, ki bodo (če bodo) ostala po pokritju stroškov v prihodnjem letu.

Pri zavodu za socialno zavarovanje je tudi sklad za pomoč pri prehrani delavcev. Iz tega sklada dobe pomoč tovarne, ki ustanavljajo delavske menze ali pa uvajajo tople obroke hrane. Kot pomoč dobijo kuhinjski štedilnik ali opremo za kuhinjo, opremo za jedilnico in podobno. V našem okraju je še malo takih kuhinj, toda v tistih tovarnah, kjer so, se je proizvodnja dvignila, pa tudi bolnikov je manj. 80% delavcev prihaja na delo v Novo mesto iz okolških vasi — 5 do 18 km daleč. Ti prinesejo s seboj le kos kruha in morda steklenico šmarnice. Ustanavljati je treba menze in tako pomagati delovnim ljudem.

Zgodí se, da prihajajo delavci k zdravniku s prošnjami, da naj jih premešči zaradi slabega zdravlja na drugo delovno mesto v podjetju. Tega zdravnik ne more storiti, pač pa uprava podjetja. Noseče žene in žene, ki so prišle a poroda, prihajajo s prošnjami za premešitev iz nočne v dnevno zamenjo. Tudi to morajo urediti v podjetju, žalostno pa je, da nekateri odgovorni uslužbenci še danes ne vedo, da te žene ne bi smela delati ponoči.

Sprejet je bil tudi predlog za Republiško skupščino za socialno zavarovanje, da se pri okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu in podružnicah vzpostavi 88 novih delovnih mest. Tako bo prišlo na enega uslužbenca 363 zavarovancev. P.J.

Hmelj v Kostanjevici

Konrad Zupančič, uslužbenec Kmetijske zadruge v Kostanjevici, takole opisuje delo te zadruge: »Naša kmetijska zadruga je v letošnjem letu napravila dokaj velik korak naprej v organiziranju proizvodnje. Po družbenem planu občine in po planu OLO za kmetijsko proizvodnjo smo preselili plan zimsko setve. Tudi hmeljarstvo je v naših krajih zaživelo. Pred vojno so kmetje sicer že posadili nekaj hmelja, vendar je močna konkurenca Savinjske doline že v kralj zadržala ta pozizus. Letos so hmeljarski strokovnjaki ponovno raziskali teren in pogoje za gojitev hmelja ter odločili, da se bodo na področju Kostanjevici obnovili hmeljevji nasadi. Letos je kmetijsko gospodarstvo zasadiło 10 ha hmelja, KZ pa ima preora-nih 6 ha hmeljišč za ureditev.

Prihodnje leto bo KZ zasadiła hmelj na obdelovalnih površinah kmetovalcev, ki so z drugo sklenili pogodbo o pridelo-vanju te donosne kulture. Kostanjeviška zadruga se že dalj časa bori s problemi proizvodnje na svojem področju. Če bi analizirali njeno delo od obstoja do danes, bi lahko govorili o začetkih obnove sadovnjakov in o njeni skrbni za neobdelano zemljo splošnega ljudskega premoženja. Uslužbeni zadruga pa moramo priznati, da to delo ni bilo opravi-ljeno brez težkoč; te so se po-izvajale največ v zastareli mi-

prizadevala za dvig napredne-ga kmetijstva ter pomagala kmetovalcem pri obdelavi zemlje s stroji in z drugimi uslugami ter sklepala s kmeto-valci pogodbe o obdelovanju zemlje za saditev določenih kultur.»

selnosti. Kmetje so bili stolet-ja na tej zemlji in ta jim je sestavni del njihovega življenja in ne samo proizvodvalno sredstvo. Med kmetovalci bi bila najprej potrebna ideološka vzgoja, da zatremo ostanke stare miselnosti, potem bi laže delali in dosegali boljše uspehe.

Moram pa reči, da je Kostanjevica v splošnem napred-nej kraj in da večina gospodar-darjev skuša iz svoje zemlje dobiti kar se le dá. Radi tudi sodelujejo s KZ, ki jim poma-ga in svetuje.

V KREMENU — doslej največja proizvodnja!

17. decembra je podjetje — KREMEN — rudnik nekovnih rudnin v Novem mestu, izvršilo svoj letošnji proizvodni plan: nakopalj so 45.000 ton peskov, do konca leta pa bo do verjetno dosegli celo 47.000 ton, kar bo v zadnjih desetih letih največji uspeh tega raz-vijajočega se kolektiva. Z novim letom bo KREMEN razve-selil naš trg z noviteto: dal bo v prodajo nov detergent, čiš-tilni prašek o čemer boho še kmalu poročali kaj več.

Novice iz Suhe krajine

Izvoljeni zadržni sveti so se sestali in izvolili upravne od-bore pri vseh združenjih. Na se-stankih združnih svetov se je pokazalo, da se člani združ-nej sveta živo zanimajo za bo-doče gospodarjenje kmetijske zadruge, vendar pa se člani zadruge in zadruge same pre-časno uvajajo v novo delo, ki jim ga nalaga njihov perspek-tivni plan.

Občinski odbor SZDL je začel priprave na volitve v osnovne organizacije SZDL. Sklep občinskega odbora SZDL je, da se vaški odbori združijo v odbor, ki bo zajemal širše področje. S tem se bodo lahko novi odbori laže uveljavili pri svojem delu in kompleksno reševati vprašanja. V nove od-bore SZDL bodo pritegnjeni tudi mladinci in žene. V pri-hodnjih dneh bodo občni zbori vaških odborov, kjer bodo ti polagali račun o svojem delu in dali predloge za delovni program v bodočem letu, ki ga bodo predložili novemu od-boru.

Sindikalne podružnice so v glavnem že imele občne zbore. Razen podružnice učiteljev in profesorjev. Na občnih zbori-h

so pretresali svoje delo in ugo-tovili, da njihovo delo ni bilo povsem uspešno in da se niso popolnoma znašli v svojem delu. Tako niso podružnice študi-ralske tekočega materiala, niti se dovolj poglabljale v notra-nje odnose podjetij in ustanov.

Sklep občnih zborov je bil, da se izdelata program dela za bodoče leto in da bodo se-stanki pogostnejši, z dobro pri-pravljanim dnevnim redom. V programu je razen ostalega de-la treba zajeti tudi študij v sindikalnih organizacijah. Vmes bodo tudi predavanja iz gospodarstva.

V vasi Prevole so položili vo-dovodne cevi in postavili iz-livko ter hidrant. S tem je ugođeno želji prebivalstva, ki so jo izrazili na vseh zborih volivcev. Pri polaganju cevi in ureditvi izlivke so pomagali prebivalci z lastnim delom. Medtem ko prebivalci Prevola pridno pomagajo pri gradnjah, pa vidimo, da nekateri posest-niki iz ostalih vasi še niso za-čeli zasipavati jarek, kjer so položene vodovodne cevi. Ob-činski ljudski odbor bo prisl-jem uporabil odlok, po ka-terem bodo le-ti dolžni plačati izvršitev tega dela.

V potrošniški svet, ne pa pred sodišče!

Pred meseci smo poročali, da je mesar v enem izmed naših manjših krajev nesramno postregel kmečkega človeka nekje iz Podgorja, ki je želel dobrega govejega mesa za juho, pa mu je namerlat med drugim tudi goveje glave, katere se je držala še željuz z zobmi... »Saj je od kriza...« se je norčeval mesar iz človeka.

Poročali smo o tem in kritizirali brezčuten, zaničevalen odnos do človeka, ki težko kupi, za trdo prislužen denar, morda enkrat ali dvakrat na mesec meso za družino. Mesar J. pa se s člankom in dobroamerno kritiko ni strinjal. Iskal je pisca članka in ga tožil. Stvar je prišla 4. decembra pred okrožno sodišče v Novem mestu, kjer pa se je pošteno obrnila proti mesarju. Dokazano je bilo, da sta vsaj 2 priči slišali, kako je bil neznan kupec mesa nezadovoljen s postrežbo. Mesarjeva prič-a je povedala lahko samo to, da je večkrat kupovala po cele goveje glave in da ni nikoli videla, da bi mesar glave sekal... Druga priča s'p je povedala takole: »Večkrat kupim celo glavo, ker imam veliko družino (4 osebe! — op. uredništva) in jo imamo za ves teden (čudno, že pomladi se meso, če ga imamo toliko časa bodis v juhi ali na suhem, usmrad! — tej priči pa se ni nikoli pokvarilo! — op. uredništva). Ne, na šibkih nogah je bila mesarjeva obramba. Sodišče je dovolilo pričevanje tudi ženi za-šebnega tožilca, povedala pa je samo to — da je »čisto zmešana in da ne ve, kaj govori!...«

Razsodba je bila kratka in jedrnatna: obtoženka se oprosti krivde in kazni. In še je dodal sodnik okrožnega sodišča: »Taka ženska sodi v svet potrošnikov, ne pa za zatožno klopi!«

ZABELEZENO

Zločinci na cesti

Človek, ki veliko potuje, doživi na avto cesti marsikaj lepega in zanimivega. Pa tudi nevarnega. Bil je zadnji terek. Avto-bus podjetja »Croatia-trans« iz Zagreba je točno ob 16. uri v rahlem dežju odpeljal iz Ljubljane. Vsi sedeli so bili zasedeni, stalo pa nas je približno 10 ali 12 ljudi. Naslanjal sem se s komolcema na prva dva sedeža za šoferjem in opazoval gladko cesto, na kateri so se lučke po sredi cestišča vzgale kakor zvezde in sproti ugašale. Res, »mačja očesa« na asfaltnem delu nove ceste so čudovit pripomoček šoferjem. Bilo je malce megleno in vsi smo videli, da si šofer kar najbolj prizadeva, da bi bila vožnja varna, a še vedno hitra.

brzel proti Ljubljani. Če bi njegov šofer lahko slišal besede, ki so letele na njegov račun v avtobusu, bi jih ne prebavil zlahka... Spravil je v resno nevar-nost sebe in nabitost poln avtobus ljudi, seveda pa tudi tovarnišč, ki so stali pred tovornjakom na cesti. V treh tednih sem doživel to na avto cesti že drugič! Nič slabši od nesramnih, brezobzirnih posameznih šoferjev-divjakov pa so tudi vsi tisti vozniki avtomobil-ov, ki ob sredanjih ne za-senčujejo luči. Vozil sem se nekajkrat s šoferjem-ama-terjem po novi cesti v Ljub-ljano. Lahko povem samo to, da je srečavanje oseb-nih avtomobilov (zlasti več-jih), kamionov in poltovor-jakov, ki brezobzirno div-jajo mimo in navzlic signa-lom obzirnega avtomobilista ne prižgejo kratkih luči, mučno in nadvse neprijet-no. Da je to tudi skrajno nevarno, ne bom poudar-jal.

Prometnim miličnikom bomo vsi uporabniki nove ceste iz srca hvaležni, če bodo vse take primere nai-ostreje odpravljali.

Kdor je videl film »H-8«, ta ve, kaj pomeni brezob-zirnost in surovost na cesti. Zato bi divjakom, ki ne po-znamo pravil modernega prometa, v resnici morali sproti odvzeti vozniška dovoljenja. S.H.

Okrajni ljudski odbor

Novo mesto

Okraini komite ZKS

Okraini komite LMS

Okraini odbor ZJRO

Okraini odbor SZDL

Okraini odbor ZB

Okraini odbor ZVVI

Za novo leto čestitajo vsem prebivalcem novomeškega okraja z željo, da bi v prihodnjem letu dosegli še več delovnih zmag

Vse za dvig življenjske ravni na Dolenjskem!

Nemogoče, zanimivo, dosegljivo...

Pri Andrejki Lekar, dijakinji prvega letnika Ekonomske srednje šole v Novem mestu, je šlo vse na bržino: »Jaz, kaj si želim?« je vprašala, se zavrtela na peti in: »Uuuuu! Satelet za na luno!»

USPEH OTROK

Branka Usenk, gospodinja in uslužbenka, si želi, da bi se njen otroci v šoli dobro učili, da bi imeli lepo prihodnost. Želi si tudi zdravja.

BRIVSKI APARAT

Jožeta Šinkovca sem dohitel v mestu. Ob mojem vprašanju se je ustavil, pokazal s prstom na sebe in vprašal: — Jaz, jaz kaj si želim za novo leto? — Da. — Električni brivski aparat!

STROKOVNI IZPIT

»Želim si, da bi naredila strokovni izpit.« je izrazila željo Fanj Božič, uslužbenka v Novem mestu.

Največje bogastvo...

V kletj Narodne banke je Janez Zupančič, star 59 let, kuril peč, ko sem ga presenetil z vprašanjem, česa si najbolj želi. »Saj mi ne bo nihče nič dal.« je izrazil svoj pomislek. »Kaj bi si pa želeli, če bi vam lahko dali vse, čisto vse?«

Malo je pomislil in dejal: »Najbolj je človek bogat, če je zdrav in lahko dela. Ko ne moreš več delati, potem kmalu zginješ s sveta. Dela je povsod dovolj in, če si ga vaju, ne moreš biti brez njega.«

DOPUST...

»Česa si pa vi najbolj želite v novem letu? sem vprašal še Reško Erpič, uslužbenko NB. »Tri mesece dopusta!« je bil odgovor.

»Se pravi: porodniškega, ne?« »Ne, čisto navadnega, samo da bi prespala zimo kot medved...«

NOVO LETO DOMA

Truda Arzenšek iz Trbovelj in Desanka Maruželj iz Črnomlja, dijakinji učiteljskega v Novem mestu, si želita, da bi novoletne praznike prebilj vsaka na svojem domu.

»Politanka...«

Kljub temu, da je grozil pretep in so bile šolske torbe pripravljene za boj, sem posegel vmes, z vprašanjem. Ozračje se je takoj umirilo. Gledal je najbolj bistro in obenem bojevit, v vsaki roki je imel pripravljeno po eno torbo, stal je na »bojni črti«. Odgovoril je takoj. Veselj nasmeš mu je ožaril lice.

»Dušan Vasič mi je ime. Sem iz Kamenc. V šoli sem še kar priden. Za novo leto bi rad »politanka!« Očenci sta mu pri zadnji besedi kar zasijali...

TABORNICA

Dvakrat sem jo ogovoril. Se-le tretjič se je ozrla, začudena, široko odprtih oči.

»Mene vprašate, kaj bi rada za novo leto? Zakaj? In moje

ime bi radi vedeli? Ja, da se mi bodo vsi smejali! Ne povem imena, ne! Učiteljska iz prve c novomeškega učiteljskega zapisišča. Sledil je kratak odmor. Razmišljala je. »No, pravi! Najprej si želim dober uspeh v šoli, nato novo obleko k mi je mama noče kupiti, ob počitnicah pa bi rada šla taborit k morju...« V zadnji želji je bilo čuti vse hrepenenje mlade duše.

Uspeh in novo obleko

Pravi živčavi je na cesti. Kmalu bo pol osmih. Vse hiti v šolo. Rad bi dobil še kakšnega gimnazijca. Vprašujem, toda vsi odgovarjajo: »Mi smo z učiteljskega!« Nazadnje sem ga je našel. Jožeta Kraucarja iz IV. gimnazije (po starem bi mu rekli osmošolec). Premišljal je preudarno nekaj časa in odgovoril: »Rad bi novo obleko in rad bi tudi izdelal razred!«

BATERIJO...

Srečala sva se pred osemletko. Voljko Skrabl mu je ime.

Hodi v 5. razred. Oče je tehnik na pošti. Posvetoval se je s sošolcem in nato izrekel le eno besedo: »Baterija!«. Oči so mu pri tem zasijale ko dve lučki...

J. P. — M. J.

Na novomeškem trgu: »Veste, gospa, jaz si pa za novo leto najbolj želim, da bi Dolenjske-mu listu, vzeli iz tistih 16 kvadratnih metrov prostora. Potem vsaj ne bi mogel več pisati o nas, ne res?«

Iz Petrinje nam pišejo

»Tudi mi, dolenjski fantje, ki služimo vojaški rok v Petrinji na Hrvaškem, z največjim veseljem pričakujemo vsak petek Dolenjski list, ki nam prinaša mnogo novic. Posebno radi smo brali reportaže z dela na avto cesti. Gotovo bi tudi mnogi izmed nas sodelovali naj tej akciji, če ne bi bili pri vojakih.

Sklenili smo preko našega domačega lista poslati najskrenejše pozdrave in čestitke našim staršem, prijateljem in znancom ter jim želimo srečno, veselo in uspešno polno novo leto. Enako želimo tudi vsem mladincem in mladinkam, ki so sodelovali pri izgradnji avto ceste: Zdravko Beđenk, Stanko Legan, Anton Gačnik, Jože Irt, Jože Spehar, Rajko Jurečič, Marjan Papež, Slavo Vrančič.

Prisrčne pozdrave domačim

Dolenjski fantje, ki služimo kadrovske rok v Trzinu v Bosni, se spominjamo staršev, bratov, sester, sorodnikov ter vseh dolenjskih fantov in deklet. Pozdravljamo tudi fante, ki so na odsluženju kadrovskega roka v raznih republikah. Prav tako pozdravljamo vse bralce Dolenjskega lista in brigadirje, ki so zgradili avto cesto čez Dolenjsko. Upravi Dolenjskega lista se toplo zahvaljujemo za redno pošiljanje časopisa. Ob vstopu v leto 1959, želimo vsem mnogo uspehov! — Martin Strajnar z Vrha pri Sentrupertu, Franc Urjnar z Vrha pri Trebelnem, France Potočar iz Dol. Kamenc pri Novem mestu.

Bo šla raketa na Mesec? Se bo povečal otroški vrtec v Novem mestu? Ali bodo v 1959. letu jajca kaj cenejša? — tuhta in se sprašuje Igorček. Da vprašanja niso tako vsakdanja, priča globoko zamišljen obrazek našega modrijančka...

Izpod Bohorja - do zadnje hiše ob Savi v Brestanici

Neugnana častničkarska radovednost nas je pripeljala tudi do tovariša Karla Šterbana, starega borca za delavske pravice in predsednika ObLO Senovo. Takoj je bil pripravljen za kratak razgovor, saj se najraje pomenjuje prav o tem, kar smo od njega želeli zvedeti: »Kaj si želim? Hm, veliko tega, pa vendar, najprej bi povedal tole: da bi v letu 1959 asfaltiral cesto v Brestanici in Senovem. Načrti za zdravstveni dom so gotovi; potrebnih bo zanj 50 milijonov, a jih imamo dolejš še 15 zbranih. Na Koprivnici bodo gradili stanovanjsko hišo za učiteljsko. Načrti za novo šolo v Dobravi pod Bohorjem so prav tako pripravljani; kmetje bodo zanjo podarili ves potreben les. Na vrsti so razne manjše asanacije: prenovitev vodovoda za Reštanj, na Velikem Kamnu, dograditev vodovoda v Gorici vsaj do 1. maja 1959, do 18. avgusta pa naj bi dokončali novo planinsko kočjo na Bohorju. Takrat bi proslavili tudi 15. obletnico okrožne konference kozjanskih aktivistov. Manjše asanacije so na vrsti tudi v Mrčinah selih, elektrificiraj bi radi del Bohorja; zaselek Plešivico in predel do nove ceste. Obnove je potrebno tudi elektr. omrežje na Senovem. Če bo denar, bo treba nadaljevati cesto Anže - Kostanj, da bo povezana z Vel. Kamnom in Koprivnico. Gospodarstvo je najvažnejše.

zato je tu tudi največ želja. Mizarstvo delavnic v Brestanici bomo razširili. Na senovskem rudniku vse premogete kadunje še niso preiskane in potrebovali bi kakih 200 milijonov investicij za odkrivanje novih nahajališč premoga. Več skrbi bomo posvetili drobnim obrti. Z ureditvijo trgovine, s kočjo na Bohorju in zboljšanimi cestami bomo ustvarili tudi pogoje za oživiljeni turizem. Na Bohor je že pred vojno hodilo veliko ljudi, zlasti Zagrebčanov. Ribniki v Mačkovecih postajajo privlačna zanimivost našega področja, zlasti se z novim, stalno odprtim gostiščem. Naše največje veselje pa je dograjen vodovod Senovo - Dobrava, Brestanica, saj bodo do novega leta dobili pitno vodo tudi že v zadnjih hišah v Brestanici. Ima jo že Kantalon in za Savo pijejo zdravo bohorško studenčnico. Prihodnje leto bomo ob asfaltiranju na Senovem poskrbeli tudi za kanalizacijo. Želja veliko, pa tudi veselja nad letošnjimi uspehi in napredkom je bilo čuti iz besed tovariša Šterbana še več! Tg

SENOVO

Stane Berdik, elektro-inkasant, star 28 let, pravi takole: »Za leto 1959 skoraj nimam posebnih želja. Kot uslužbenec podjetja Elektro imam veliko opravka z ljudmi. Menim, da nekateri nimajo do nas pravih odnosov. Čestokrat namreč pozabljajo, da s pobiranjem pristojbine opravljamo le svojo dolžnost. Želim, da bi nas ob novem letu stranke z veseljem sprejemale, ko bomo potrkali na njihova vrata in jim zaželeli

mного uspehov v letu 1959. Najbolj pa bi bil zadovoljen, če bi nas podjetje presenetilo z motornim vozilom in nam tako olajšalo delo.«

Usluženka, stara 27 let, želi ostati neimenovana: »Imam le eno željo: da bi v času letnega dopusta obiskala Pariz in si ogledala njegove znamenitosti.« je na hitro povedala in odbrzela s kolešom.

Albin Potisk, zaposlen v rudniku Senovo, star 26 let: »Imam precej želja, za katere mislim, da bodo uresničljive. Predvsem si želim, da bi se lahko še nadalje politično in kulturno izobraževal in s pridobljenim znanjem koristil družbi.«

Na obisku v brežiški bolnišnici

Rado Dermač, ki ga vsakdo v Posavju dobro pozna, opravlja vrsto prosvetnih dolžnosti. Je ravnatelj šole v Artiču, predsednik sindikata prosvetnih delavcev v občini Brežice, predsednik občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev in upravni član mnogih oblastnih forumov in organizacij.

Obiskali smo ga v brežiški bolnišnici, kjer je na zdravljenju in ga vprašali za novoletne želje. S smehom je odgovoril, da se želi čimprej rešiti bolnišnice, kamor se nikdar več ne bi rad vrnil. To mu radi verjamemo, saj je srečal še skoraj Abrahama in doslej ni bil še nikoli v bolnišnici. Ima pa ob vstopu v novo leto več konkretnih želja, kar je zaradi njegove vsestranske dejavnosti tudi razumljivo. Takole nam jih je našel:

»Uresničujemo šolsko reformo. Moja največja želja je, da bi v naših šolah reformno prizadevanje doseglo svoj namen, da bi imeli naši prosvetarji pri tem delu čimveč uspehov, mladina pa naj bi se vsestransko izobrazil. Za uspeh reformnega prizadevanja si želim, da bi se postopoma, vendar hitreje kot doslej, izboljšali materialni pogoji šolstva in da bi se izpopolnil učni kader v naših šolah. Razne učne pripomočke, knjige, učila in zvezke, naj bi DZS prihodnje leto pravočasno oskrbela. Ljudska prosveta in kultura služita izobrazbi naroda, njuna dejavnost je ogledalo narodove kulturne ravni. Zato bi bilo treba delo ljudske prosvete podpirati z večjimi sredstvi. Sindikalna organizacija si zelo prizadeva, da bi dosegla za prosvetne delavce čim ugodnejše materialne in personalne pogoje in je v mnogem že uspešna. Želim si še, da bi znal sleherni član našega sindikata ceniti uspehe, ki jih je ta doslej dosegel v korist svojega članstva.«

In kaj naj mi zaželimo Novomešanom, ki sodijo prav gotovo med najvestejše bralce našega tednika? Iz srca jim voščimo predvsem zdravja, novih uspehov in zadovoljstva pa nasmejana, veselo novo leto, da bi bili dobre volje, kot so bili na drugem veseljem večeru v minulem tednu...

Prvi industrijski obrat

Želje in načrti v občini Žužemberk za leto 1959 — Razgovor s predsednikom občinskega ljudskega odbora tov. Gosenco Jožetom

»V letu 1958 so bili v občini doseženi predvsem tle uspehi: pripravili smo prostore za prvi industrijski obrat v občini, začeli smo graditi upravno-stanovanjsko hišo v Žužemberku, zgradili konjačijo, uredili dvojce družinskih stanovanj, pripravili načrte za gradnjo kovačnice na Dvoru, za šolo na Selih pri Hinjah, za elektrifikacijo področij bivše občine Hinje in za vasi Križe in Vrhuvo; nadalje smo potegnili daljnovod v Ajdovec, postavili transformator v Ajdovcu ter izvršili niz drugih drobnih komunalnih del. Napredovalo je tudi celotno gospodarstvo občine — po naši oceni se je dvignil narodni dohodek za 12% proti letu 1957.

Za leto 1959 imamo več želja in načrtov. Želimo predvsem, da bi v prvih mesecih leta stekel industrijski obrat v Žužemberku in zaposlil vsaj 200 delavcev; v načrtu imamo dograditev upravno-stanovanjske hiše v Žužemberku, dograditev kovačnice na Dvoru in dograditev šole na Selih pri Hinjah vsaj do tretje faze. Nadalje imamo v načrtu elektrifikacijo 17 vasi na področju Ajdovca, Hinj ter Križev. V letu 1959 je predvidena tudi modernizacija ceste skozi Žužemberk in položitev vodovodnih cev ob cesti. Nadaljnjo gradnjo lokalnega vodovoda predvidevamo v letu 1960.

To je del naših načrtov in želja, ki pa so vezane na razumevanje občanov, to je na njihov prispevek z materialom, delom in ostalimi prispevki, kar se nanaša predvsem na elektrifikacijo. V ostalem bomo skrbeli za utrjevanje delavskega samoupravljanja v podjetjih in kmetijskih zadrugah in vodili skrb za njihovo rast.

Tako je tovariš predsednik Gosenca Jože povedal glavne želje in načrte, ki jih ima občina Žužemberk v letu 1959.

Želimo prizadevnemu predsedniku in preko njega vsem občanom uspešno leto 1959!

Novoletne želje,

Črnomelj

je zavrnil sprevodnik. Zlezel sem ves sajast in črn iz lokomotive in jo mahnil v belokranjsko metropolo.

Zdravje...

Cevljar Stanko Jerman je bil v majhni delavnici zatopljen v razgovor z dvema uslužbenecema DOZ. Pogledal me je malo začuden. »Sem upokojenec. Ne vem, kaj naj bi povedal kot

Avtomobilizem

Marijan Hutar je star komaj sedem let. Nič za hip ni pomislil in že je odgovoril: »Avto si želim! Z ročicami je pokazal kakih 25 centimetrov dolžine. »Takšen za navit, ki potem sam gre. V šoli sem priden, Hodim v prvi razred. — Imam same petice in zvezdice, je še ponosno povedal.

Tovariša X. X.

sem ustavil na trgu pred Gradom. Ne želi, da bi bilo njegovo ime objavljeno. Povedal je pa še eno željo. »V tem času, ko pričakujemo mrz in meljemo blato po črnomajskih ulicah, bi šel rada na krožno potovanje po Sredozemlju. Moralo bi biti dobro pripravljeno, pa kljub temu poceni. Tako, da bi bile cene dostopne povprečnemu državljanu...« Začutil sem mokroto v čevljih in se zavedel, da tudi mene zebe. Hitro sem jo ubral po cesti, da bi se ogrel.

A lepša od Urške...

Jožeta Škofa sem našel pri telefonskem aparatu. Moral sem čakati. Klicali so ga z vseh strani. Nazadnje je le našel trenutek tudi zame. »Če bi me vprašal prej, bi vam rekel, da si želim narediti strokovni izpit, zdaj je to za mano. Nimam nobene želje, ker nimam časa misliti na to. Saj sami vidite kako poje telefon zdej, ker sem bil pet dni v Ljubljani. Kjer sem opravljal izpit. No, vseeno bi si pa želel, no... dekletle povedati nazadnje svojo skrito željo. Torej — dobro srečoi!

Se več dela!

Franc Kos, upravnik splošnega trgovskega podjetja Črnomelj je bil zatopljen nad obračuni. »Želim si zdravja to veliko dela, pa še to, da bi podjetje dobro uspevalo. Tako bom dosegel to srečo, da bom trenutke, ki mi ostanejo za »privatno uporabo«, lahko pametno in temeljito izkoristil.«

Stanovanje...

Pred tekstinlo prodajalno v Črnomlju smo srečali mlado tovarišico z otročičkom v naročju, Zorko Gabrijanovo, iz Črnomlja. Najprej se je posvetovale s hčerko, nato pa še starejšo tovarišico, ki je slučajno prišla mimo, kaj naj odgovori. Tudi njo je vprašani presenetilo. In želja: »Bome nekaj boljšega si želim. Lepo novo stanovanje! Če bi ga doblila, bi bila to največja sreča. Pri teh besedah je tudi punčka v njenem naročju veselo zavreščala in pritrčila z vsem životkom.

Po sindikalni »liniji« kup želja!

Natresel nam jih je LOJZE STARIHA na Občinskem sindikalnem svetu v Črnomlju. »Več uspehov v delu sindikata kot letos! Da bi sindikat s podporo gospodarskih organizacij delal več za strokovno vzgojo delovnih ljudi v obliki raznih tečajev! Da bi bile sindikalne podružnice manjših podjetij bolj samostojne pri delu! Da bi manjših podjetjih ostre je ločili delo organov delavskega upravljanja in delo sindikata, saj sta to dva različna pojma! Da bi upravni odbori podružnic v letu 1959 večkrat sklicevali sestanke kolektivne, kjer bi se pogovorili o marsičem, kar radi odlagajo iz dneva dan — Člani sindikalnih družnic, ki delajo v Črnomlju, stanujejo pa zunaj na terenu, naj se v letu 1959 tam bolj aktivno politično udeležujejo in pomagajo SZDL, mladini in ostalim organizacijam. Sindikalne podružnice naj vplivajo na podjetja, da bodo pokazala večje zanimanje za vzgojo organov delavskega samoupravljanja.«

Naši fantje pozdravljajo

Fantje iz okolice Smarjete in Skočjana, ki služijo vojaški rok v Aleksincu, čestitajo mladinskim delovnim brigadam za uspešno opravljeno delo, vsem domačinom voščijo srečno novo leto, obenem pa pozdravljajo vse domače ter fante in dekleta.

Alojz Kraji, Franc Gruđen, Anton Sintič, Anton Bevk, Valentin Zupančič, Anton Mušič, Ivan Kuhelj, Franc Vidmar, Martin Furlan in Martin Farkolj.

Pozdravom se pridružuje tudi Matija Matkovič, ki služi vojaški rok v Skoplju.

Brez besed...

METLIŠKE ZELJE je nedavno tega najlepše izrazil predsednik tamkajšnjega občinskega ljudskega odbora, tovariš Gojko Jug, ko je ob otvoritvi nove predilnice tovarne NOVOTEKS govoril o načrtih metliškega področja. Naj jih kratko ponovimo: utrjevanje gospodarstva v občini, zlasti z obnovom vinogradov in dvigom proizvodnje v kmetijstvu, posebna skrb za naraščanje proizvodnje v mladi metliški industriji, urejevanje komunalnih vprašanj mesta in okolice. Seveda to še ni vse. Metličanom želimo, da bi se jim prihodnje leto uresničila predvsem stara želja po ureditvi ceste skozi mesto...

SEVNICA: OBČINA-ORGANIZACIJE

Slavko Strukelj, sekretar obč. komiteja Zveze komunistov v Sevnici, je povedal o načrtih in željah organizacije sledeče:

— S predelavo kongresnega materiala smo začeli oktobra in bo trajala najbrž do julija prihodnjega leta. Udeležba in disciplina sta zadovoljivi. Zelo bi večje sodelovanje med občinskimi ljudskimi odbori in organizacijami. V ZK bomo predvidoma sprejeli 60 novih članov. Našo organizacijo je treba tudi kadrovsko okrepiti. Njeno območje je večje od občinskega.

Po Novem letu bo k nam priključena tudi občina Loka. Težave so tudi v tem, ker so v naše organizacije oddaljene od središč tudi po 20 do 22 km. Pripravljamo se tudi za proslavo 40. obletnice ustanovitve KPJ in SKOJ, ki bodo po vseh večjih krajih. V Trzinu, Kr-

melju in Sevnici bodo razna predavanja v obliki Ljudske univerze, v manjših krajih pa bolj želj v prihodnjem letu, sem dobil odgovor:

— Želim si, da bi imela 40 peto...

bomo imeli predavanja o zgodovini KPJ skupno z odbori SZDL, LM in sindikati.

bolj želj v prihodnjem letu, sem dobil odgovor: — Želim si, da bi imela 40 peto...

DIPLOMA IN...

Dušan Bredič, sekretar Gozdarske poslovne zveze »Zasavje« v Sevnici, star 26 let, si želi, da bi v prihodnjem letu diplomiral in kmalu odslužil vojaški rok.

NOVA SOLA...

Tovarišica Marija Simončič, upraviteljica sevnjske osemletke:

»Želim, da bi Dedek Mraz prinesel našim otrokom veliko novo šolo, da nam ne bi bilo treba imeti pouka v štirih stavbah. Želim si tudi še nadaljnje razumevanja delovnih kolektivov, kar se tiče pomoči šoli.«

STANOVANJE, VLAK, AVTO CESTA...

Štefj Koritnik, 20 let stara uslužbenka, se vozi vsak dan iz Trbovelj v Sevnico. Želje: da bi vlak bolj točno vozil, da bi dobila stanovanje v Sevnici, da bi se peljala enkrat po avto cesti in še druge želje, ki jih ni našel zapisati...

RACUNSKI STROJ!

V komunalnem podjetju »Komunalna« v Sevnici si uslužbenke računovodstva žele električni računski stroj in koledar za leto 1959. Skromno, mar ne?

PRIJETEN VEČER...

Zelja Režike Brežke je: da bi za Novo leto neke lepše praznovale. Stara je 19 let, v službi pa pri Gostinskem podjetju v Sevnici.

»CEDNEGA FANTA«

si želim, je dejala ena izmed trgovk v poslovalnici Trgovskega podjetja »Sloga« v Sevnici. Ker mi ni hotela povedati naslova, sem ga prepisal s trgovine: Poslovalnica non-stop, Glavni trg 36, odprta vsak dan od 5.30 do 19.30, a ob nedeljah od 5.30 do 10.30...

GLAVNI DOBITEK!

»Zapišite, da si želim, da bi na novoletno srečko zadel 2 milijona. S tem denarjem bi si zgradil stanovanje, ker ga drugače ne dobim.« je dejal Maks Maršek, natak v Kolo-

dvorski restavraciji v Sevnici. Naše želje so z vami, tovariš Maks!

KMETIJSKEGA TEHNIKA...

V Kmetijski zdruzi Trzin si želijo kmetijskega tehnika — lahko že pred Novim letom... Jože Primo

Štefka Koritnik bi rada vsaj enkrat z avtom na novo cesto...

Izbranec čete

Za trenutek je v učilnici nastalo tiho šepetanje. Ta in on vojak se obrne, pogleda koga od svojih tovarišev, nato spet predse, nekako zamišljeno.

Ta dan jih je komandir, kapetan I. klase Petrič, zbral in jim povedal, da bo najboljši v četi dobil nagradni dopust, zato ga je treba izbrati.

»To prepuščajte vam,« je rekel komandir. »Sto upoštevajte vse, kar vsebuje vaše vojaško življenje: disciplino, učenje, tovarštvo, red, aktivnost...«

Zato sedaj to šepetanje v učilnici.

Nato so roke poletele kviku: »Tovariš, predlagam deseterja Miha Kačarja!« se je oglašal prvi vojak Lončarjevič.

»Jaz pa razvodnika Jašareviča!« »Jaz vojaka Josipa Rusanala!« Predlagam razvodnika Miho Eržena, kajti...»

In tako po vrsti. Četa je predlagala.

Toda le enega je bilo treba izbrati. Zato se je začelo glasovanje. Ni bilo treba dolgo čakati. Prvi predlagani, deseterja Kačar, je dobil vsa glasova. Četa ga je izbrala kot najboljšega.

Stopili smo k njemu in mu prigriscno čestitali!

Vojak Borislav Talin

Obiskali smo tudi Trebnje

Restavracija, bencinska črpalka, servisna delavnica, šola...

O načrtih trebanjske občine za prihodnje leto je njen predsednik tov. Ciril Bukovec dejal:

»Dokončali bomo asfaltiranje ceste skozi Trebnje. Vodovod bomo potegnili vsaj do Trebnjega. Za pouk bomo usposobili šolo na Catežu. Dokončali bomo 6-stanovanjski blok in začeli z gradnjo novega. Izdelali bomo načrte za rekonstrukcijo opekarne v Račjem selu, kjer je dovolj surovina, in bližnji mi na natečaj za kredite —

ljedelskih strojev, da bi dobili restavracijo ob avto cesti in da bi imeli sredstva za zgraditev nove šole.«

Spet na avto cesti!

Jože Perpar, predsednik občinskega komiteja Ljudske mladine:

»Našo organizacijo bo treba utrditi. Težave so tudi v tem, ker mladina biva v občini, dela pa drugje. Najboljša mladinska aktivna sta v Dobrniču in v Trebnjem. Mladinska organizacija bo morala še bolj prenesti oblike svojih dejavnosti iz sestankov na delo v ljudski tehniki, v aktivne mladih zadrušnikov in druga področja.«

»Pa želje!«

»Zelja mladine in moja je, da bi želj tudi prihodnje leto na mladinsko delovno akcijo — seveda, če mi bosta čas in delo dopuščala. Letos je bila IV. novomeška mladinska delovna brigada, katere komandant sem bil, odlikovana z redom dela druge stopnje.«

»Kakšna je vaša osebna želja?«

»Nadaljevat študij. Zaradi tega tudi ne bom mogel več toliko delati v organizaciji.«

OBLEKO IN PRAŠICA

Ana Markovič, kmetica, je izrazila svojo željo kratko in jedrnat: »Za Novo leto bi rada dobro obleko in debelejša prašiča!«

Kredit...

V krojaškem podjetju Trebnje pravijo:

»Želimo si 300.000 dinarjev obratnega kredita, da bi lahko imeli na zalogi več materiala in tako lažje poslovali.«

»SAJ NE BO NIČ ZATO...«

»Saj ne bo nič zato, če po pravici povem česa si najbolj želim?« je za vsak primer vprašal kmet Jože Pusz z Grmade. Ko sem mu zagotovil, da bo vse v redu, je nadaljeval: »Želim, da bi v prihodnjem letu znižali davke za polovico vsaj tistim, ki so zredili veliko otrok. Jaz sem jih deset, osem jih je že izučeni, pa vsi delajo pri raznih podjetjih.«

PERIŠČE!

V imenu Društva žena si želim perišče pa čeprav tako, kot smo ga imele pred nekaj meseci. Zdej peremo lahko samo doma v škaflu.« je izrazila željo Cirila Židar, članica odbora Društva žena Trebnje.

Šentjernejčani so nam povedali

ČOKOLADO...

Janez Kovačič hodi že v prvi razred osemletke. Željo ima takšno: »Rad bi eno tako veliko čokolado, kakor sem sam velik.«

IN SE ŽELJA KMETA

»Želim si stroj za denar delati.« je brez pomišljanja dejal Jakob Luzar iz Cerovega loga.

SAMO ZDRAVJA!

V Majzlovi gostilni je 68-letni Lojze Mikec, ki je vojni invalid, žulil »takratkega«. Na vprašanje, česa si v novem letu želi, sem dobil odgovor: »Zdravja! Da bi bil še naprej zdrav.«

»Se kaj drugega?« »Odkimal je z glavo: »Ne, čisto nič drugega.«

NAGRADO...

Blagajničarka kmetijske zadruge Šentjernej želi, da bi dobila za novo leto »eno pošteno nagrado.«

REŠITI SE POSOJILA...

Največja želja Jožeta Pirkoviča je: »Rešil bi se rad puša za hišo!«

SKROMNA, LEPA ŽELJA

»Želim si, da bi naše delo potekalo v redu in v zadovoljstvo vseh: strank in nas,« je izrazil skromno željo uslužbenec pošte v Šentjerneju upravnica Mira Vidnjevič.

TUDI TO SE ZGODI

»Kaj si pa vi želite za novo leto?« sem vprašal trgovsko pomočnico v trgovskem podjetju »Dolenec.«

Odgovor: »Jaz nič ne vem, morate šefa vprašati...«

Videm-Krško - obilo želja

Zglasili smo se pri predsedniku občinskega odbora SZDL Videm-Krško tov. Lojzu Celariču in ga povprašali, kakšne želje ima kot predsednik za leto 1959.

»Želim, da bi se Socialistična zveza v naši občini še bolj utrdila in razširila ter imela še večjo vlogo na družbenem in gospodarskem polju. Ker se bo z novim letom priključila naši občini tudi občina Kostonjivca-Pobočje, bi želel, da se ti kraji dvignejo in to ne le gospodarsko, temveč tudi politično. Vsekakor bo potrebno, da bomo nudili zlasti hribovitim področjem še več, tako da ne bo njihova pasivnost prišla toliko do izraza. V Kostonjivci in Podočju naj bi v prihodnjem letu dvignili turizem in utrdili obrtniške delavnice, tako da bi se ti kraji razvijali vzporedno s središčem. Želja bi, da bi bili v prihodnjem letu elektrificirani vsi kraji naše občine in da bi se, mlasti hribovitih krajev s pomočjo naprednega kmetijstva aktivizirali.«

Več želja, pa nobena osebna!

»Urejen šolski vrt, sadovnjak in pot do šole ter politični invalid, žulil »takratkega«. Na vprašanje, česa si v novem letu želi, sem dobil odgovor: »Zdravja! Da bi bil še naprej zdrav.«

Nova tovarna v Kruševcu

V Kruševcu je začela obratovati prva jugoslovanska tovarna skanata — najvažnejša kemijskega reagensa za obogatitev ruda. Tovarna bo proizvajala 1500 ton skanata na leto, kar bo dovolj za vse domače potrebe. S tem bomo prihranili okrog 300 tisoč dolarjev na leto, ker nam skanata ne bo več treba uvažati.

Domači grafitni lonci

Tovarna emajlirane posode v Libolah pri Celju je začela izdelovati grafitne lonce za taljenje železa. Te lonce smo doslej uvažali, že drugo leto pa bo tovarna v Libolah zadovoljila vse domače potrebe glede grafitnih loncev. S tem bodo prihranjene velike vsote deviz, kajti naše tkalnice so doslej vsako leto izdale okrog 200 milijonov dinarjev za te lonce.

kraji dvignejo in to ne le gospodarsko, temveč tudi politično. Vsekakor bo potrebno, da bomo nudili zlasti hribovitim področjem še več, tako da ne bo njihova pasivnost prišla toliko do izraza. V Kostonjivci in Podočju naj bi v prihodnjem letu dvignili turizem in utrdili obrtniške delavnice, tako da bi se ti kraji razvijali vzporedno s središčem. Želja bi, da bi bili v prihodnjem letu elektrificirani vsi kraji naše občine in da bi se, mlasti hribovitih krajev s pomočjo naprednega kmetijstva aktivizirali.«

Srečali smo tudi predsednika občinskega sveta Svoboda in prosvetnih društev, ki je hkrati tudi predsednik DPD Svoboda Videm - Krško, tov. Matka Matjana. On ima mnogo želja v zvezi s kulturno - prosvetno dejavnostjo v občini Videm - Krško. Takole pravi:

Več želja, pa nobena osebna!

»Urejen šolski vrt, sadovnjak in pot do šole ter politični invalid, žulil »takratkega«. Na vprašanje, česa si v novem letu želi, sem dobil odgovor: »Zdravja! Da bi bil še naprej zdrav.«

Nova tovarna v Kruševcu

V Kruševcu je začela obratovati prva jugoslovanska tovarna skanata — najvažnejša kemijskega reagensa za obogatitev ruda. Tovarna bo proizvajala 1500 ton skanata na leto, kar bo dovolj za vse domače potrebe. S tem bomo prihranili okrog 300 tisoč dolarjev na leto, ker nam skanata ne bo več treba uvažati.

Domači grafitni lonci

Tovarna emajlirane posode v Libolah pri Celju je začela izdelovati grafitne lonce za taljenje železa. Te lonce smo doslej uvažali, že drugo leto pa bo tovarna v Libolah zadovoljila vse domače potrebe glede grafitnih loncev. S tem bodo prihranjene velike vsote deviz, kajti naše tkalnice so doslej vsako leto izdale okrog 200 milijonov dinarjev za te lonce.

v prihodnjem letu se bolj dvignila zavest delovnih ljudi v naši občini in da bi jim nudili čimveč kulturne izobrazbe.

Srečali smo tudi predsednika občinskega sveta Svoboda in prosvetnih društev, ki je hkrati tudi predsednik DPD Svoboda Videm - Krško, tov. Matka Matjana. On ima mnogo želja v zvezi s kulturno - prosvetno dejavnostjo v občini Videm - Krško. Takole pravi:

Več želja, pa nobena osebna!

»Urejen šolski vrt, sadovnjak in pot do šole ter politični invalid, žulil »takratkega«. Na vprašanje, česa si v novem letu želi, sem dobil odgovor: »Zdravja! Da bi bil še naprej zdrav.«

Nova tovarna v Kruševcu

V Kruševcu je začela obratovati prva jugoslovanska tovarna skanata — najvažnejša kemijskega reagensa za obogatitev ruda. Tovarna bo proizvajala 1500 ton skanata na leto, kar bo dovolj za vse domače potrebe. S tem bomo prihranili okrog 300 tisoč dolarjev na leto, ker nam skanata ne bo več treba uvažati.

Domači grafitni lonci

Tovarna emajlirane posode v Libolah pri Celju je začela izdelovati grafitne lonce za taljenje železa. Te lonce smo doslej uvažali, že drugo leto pa bo tovarna v Libolah zadovoljila vse domače potrebe glede grafitnih loncev. S tem bodo prihranjene velike vsote deviz, kajti naše tkalnice so doslej vsako leto izdale okrog 200 milijonov dinarjev za te lonce.

če bi svoje sile usmerili; tudi izven svoje poklicne dejavnosti in bi se vključili v DPD Svoboda, kjer bi z aktivnim delom lahko mnogo koristili.

Tudi sindikat prosvetnih delavcev naj bi v prihodnje odigral vlogo, ki mu pripada s ozirom na nove naloge.

Več želja, pa nobena osebna!

»Urejen šolski vrt, sadovnjak in pot do šole ter politični invalid, žulil »takratkega«. Na vprašanje, česa si v novem letu želi, sem dobil odgovor: »Zdravja! Da bi bil še naprej zdrav.«

Nova tovarna v Kruševcu

V Kruševcu je začela obratovati prva jugoslovanska tovarna skanata — najvažnejša kemijskega reagensa za obogatitev ruda. Tovarna bo proizvajala 1500 ton skanata na leto, kar bo dovolj za vse domače potrebe. S tem bomo prihranili okrog 300 tisoč dolarjev na leto, ker nam skanata ne bo več treba uvažati.

Domači grafitni lonci

Tovarna emajlirane posode v Libolah pri Celju je začela izdelovati grafitne lonce za taljenje železa. Te lonce smo doslej uvažali, že drugo leto pa bo tovarna v Libolah zadovoljila vse domače potrebe glede grafitnih loncev. S tem bodo prihranjene velike vsote deviz, kajti naše tkalnice so doslej vsako leto izdale okrog 200 milijonov dinarjev za te lonce.

Osebne želje - hkrati dolžnost

Tine Bajc, sekretar občinskega komiteja ZK Brežice in podpredsednik ObLO:

Na naše vprašanje, kaj si v novem letu najbolj želi, je bil nekoliko v zadregi. »Moje osebne želje so prav iste, kakor dolžnosti, ki jih opravljam na poverjenem mestu,« nam je povedal. Uresničevati v našem gospodarstvu to, kar je nakazal program VII. kongresa je njegova želja v prihodnjem in tudi v bodočih letih. To pa za brežičko občino pomeni velike naloge in velike napore. Njegova želja je, da bi jih čimprej in tembolje izpolnili. Prepričan je, da je bodočnost občine v izboljšanju in povečanju kmetijske proizvodnje, saj so Brežice agrarna občina, ki bo še dolgo časa taka tudi ostala. Tudi kmetije želijo na lažji način čimveč pridelati, zato radi sprejemajo in urejajo izboljšane in nove oblike obdelovanja zemlje. So pa tudi zelo kritični in že pri majhnih nepravilnostih in netočnostih izgubijo zaupanje. To bi morala vodstva naših KZ in trgovska mreža bolj upoštevati. Slabo in prepozno nabavljeno semenje, premajhna skrb za umetna gnojila in kadar k bogati letini pripomore ugodno vreme, zadrega trgovine, kadar ne odkupi kmetijskih pridelkov — to so samo nekateri problemi naših vasi, med ka-

terimi so kmetije večkrat upravičeno zaskrbljeni. Ko bo v novih oblikah poljedelske proizvodnje kmet videl pogoje za boljše življenje, bo rad sodeloval v raznih oblikah kooperacije v KZ, pripravljen bo sodelovati pri odpravljanju zemljiške razdrobljenosti in podobno. Le tako bo mogoče premagati zaostalost v našem kmetijstvu in zagotoviti lažje življenje prebivalcem naših vasi. Seveda pa je ob vseh materialnih pogojih potrebno tudi nenehno in temeljito politično delo po vaseh, ki naj premagane še marsikje globoko zakoreninjene konservativne predsodke.«

Kar najbolje se v prihodnjem letu rešiti te probleme, so osebne želje in tudi službene dolžnosti podpredsednika Bajca.

»Daj mi, daj vina, lepa točajka...« (Kette - Pijanec)

načrti in obeti...

SVETOVNI MOZAIK 1958

Obrnilo se je leto in sedaj je najboljši čas, da človek potegne črto in pogleda, kaj je storil in kaj mora še storiti v novem letu. To velja tudi za mednarodni položaj in politiko. Glede tega bi lahko rekli, da je bilo leto 1958 v mnogem podobno letu 1957. Mednarodnih problemov je bilo nekaj novih, zato pa je nekaj starih izginito ali pa niso bili tako pereči. Nikakor pa ne moremo trditi, da v letu 1958 ni bilo sprememb ali da ni bilo napredkov: narobe, lahko bi celo trdili, da leto 1958 po dimenzioniranosti in številu sprememb presega prejšnja leta.

Če potegnemo črto pod seznama dogodkov v letu 1958 in pregledamo rezultat, bi lahko razdelili naš pregled čez leto 1958 nekoliko takole: razvoj posameznih celin in območij sveta, mednarodni problemi kot so odnosi Vzhod-Zahod, razorožitve in delovanje OZN in vloga, ki jo je imela in jo ima v mednarodnem življenju naša domovina. Zadnje je pomembno še posebno zato, ker je prav sedaj predsednik Tito na poti po jugovzhodni Aziji, kjer ima Jugoslavija prisrčne in koristne stike s celo vrsto držav.

daj vladajo južnoafriški rasisti. Tu se bodo torej bili zadnji hudi boji proti klasičnemu kolonializmu. Toda tako kot povsod drugod, je tudi tu kolonializem obsojen na poraz. To vidijo tudi mnogi ljudje v državah, ki imajo v Afriki posesti. Sedaj je še čas, da pomagajo nastajajočim državam na noge in si zagotovijo njihovo priateljstvo. Čez deset let bo nemara prepozno. Na izločro imajo pač samo dvoje: ven na lep način ali pa kasneje s silo.

Za prebujenje Afrike je bil pomemben priložnostni dogodek v letu 1958. V začetku decembra je bila v Akri, glavnem mestu Gane, panafriška konferenca, kjer so delegati iz vseh afriških ozemelj in držav postavili temelje za nadaljnje sodelovanje v boju za osamosvojitve Afrike.

Neizmerna želja po samostojnosti ni nova in ima vrsto vzrokov. Ne bomo pa se mnogo zmotili, če pravimo, da je dal tudi črni Afriki pospešek arabski nacionalizem, ki je

volitvah so gladko zmagali demokraci, ki so že doslej — navzlic republikanski državnih pravici — imeli rahlo večino v predstavniskem domu in v senatu. Vendar pa bi bilo preveč pričakovati prevelikih sprememb, še posebno ne v zunanji politiki. Kljub temu so ameriške volitve vedno zanimive, če drugače ne, zato, ker pokažejo miselnost ameriškega volivca. Za ZDA je značilno, da si obe stranki izročata oblast v razmeroma enakomernih presledkih. Ko je ena stranka nekaj časa na oblasti, kaže, da se večina ameriških volivcev spremeni v opozicijo. Ameriški državljani torej niti med republikanci in demokrati v razdobjih po 8 ali 10 let. Ali morda ne bi mogli iz tega sklepati, da ni v resnici zadovoljen niti z enim niti z drugim ali pa da mu je, v najslabšem primeru, vseeno? Tistega, kar pričakuje po vsaki spremembi, pač ni...

Vsekakor pa velja omeniti to, da se je v letu 1958 Aljaska

omeniti potovanje podpredsednika ZDA Nixona, ki so ga po vseh južnoameriških državah spremljale demonstracije. Le-te nemara potujejo rek, ki se širi po vojni, da so ZDA najbogatejša, pa tudi najbolj nepriljubljena država na svetu. Vsekakor pa je vedno bolj jasno, da Južna Amerika ne bo več dolgo zadovoljna s tem, da je surovinska baza za industrijo ZDA. Tudi južnoameriške države se hočejo industrializirati in obogatiti; surovin za to imajo več kot dovolj.

Predsednik Tito s soprogo na palubi med vožnjo na poti v Indonezijo

Evropska arena v ospredju

Od vseh, v celoti evropskih zadev, je bila v preteklem letu pač na prvem mestu Francija. Po letnem alžirskem udaru so se stvari razvijale s filmsko naglavo. Nekaj mesecev kasneje so brez posebni ceremonij pokopali četrto republi-

ko, z novim volilnim sistemom izločil levo iz parlamenta in si izbral novega predsednika, ki ima pravice, kakršnih ni imel še noben predsednik republike Francije. Tu bi lahko navedli besede znanega angleškega komentatorja, ki je rekel o De Gaulleu: »Proti mo-republik v okviru francoske unije, kar je vsekakor napredek. Gvineja pa je postala celo samostojna in so jo, tik pred koncem jesenskega zasedanja, sprejeli tudi v članstvo OZN.

Toda glavni problem francoskih čezmorskih ozemelj je ostal nerešen. Gre za Alžirijo. V tej krvavi državi so priredili volitve, ki niso bile drugače kot navadna burka, saj so jih nadzorovali oboroženi francoski vojniki. Glede na pokroviteljstvo vojaštva tudi rezultat volitve ni presenetljiv. Toda volitve položaja niso rešile. Alžirski narodnosvobodilna armada je prav tako močna, kot je bila prej in boji se nadaljujejo z nezmanjšano srčnostjo. Francoska vlada je sedaj teoretično pač dovolj močna, da bi drzno šla tudi alžirski problem: toda oblast imajo v rokah predvsem krogi, ki so proti kakršni koli rešitvi, razen popolne prisiljene k Franciji. Če si lahko sploh kaj obetamo glede Alžirije, potem so to le še ostrejši vojaški ukrepi in morda, če bo kaj denarja, polovični poskus za gospodarski napredek Alžirije — poskus, ki ne bodo zadovoljili nikogar, najmanj pa Alžirci.

kršne ni bilo že od leta 1948. Zahod je na konferenci NATO zavrnil sovjetske predloge za ureditev berlinskega vprašanja in kriza je ostala nerešena. Kako se bo končala, bomo videli šele v prihodnjih mesecih; skoraj gotovo pa je, da bodo velesile našle tudi tokrat sporazum, ki bo za nekaj časa sicer odložil nevarnost, ne bo je pa odstranil.

Danes, ko je sodobna oborožitve presegla vse, o čemer so še pred nekaj desetletji mogli komaj sanjati, je nevarnost vojne vedno prisotna. Obe atomski velesili, Sovjetska zveza in ZDA, razpolagata že dlje časa s tolikšno zalogo jedrskega orožja, da bi zadostovala za nekatrkatno uničenje vsega človeštva. In vendar se nesmiselno tekmovanje v oborožitvi nadaljuje. Ta problem bi nemara lahko začeli reševati, če bi se obe konferenci v Ženevi uspešno končali: glede na sedanjo napetost med Zahodom in Vzhodom pa je to kaj malo verjetno.

V tej luči je treba ocenjevati vsa mednarodna dogajanja.

Oba nasprotujoča si bloka se oborožujeta in rovarita drug proti drugemu. Zahod skuša doseči svoje cilje s sklepanjem najrazličnejših paktov, z utrjevanjem NATO, bagdadskega pakta, s SEATO, z graditvijo oporišč v vseh državah, ki so pripravljene v to privoliti. Vzhod pa prav tako utrjuje svoj položaj, se oborožuje in skuša Zahodu zmešati štrne, kjer koli more. Se huje je morda to, da ima ta politika neposreden vpliv tudi na položaj na drugih celinah, da se gleda na vsako osvobodilno ali napredno gibanje skozi blokovska očala; ali to škoduje ali koristi, pri tem pa so zanemarljive osnovne pravice marsikaterega naroda, ki si skuša pridobiti svobodo ali pa izboljšati svoj položaj.

Ali res ni izhoda iz težav? Ali mora svet res drveti vedno hitreje v pogubo in samo čakanje, kdaj se bo začela tretja in verjetno zadnja svetovna vojna? Seveda ne. Narobe, si-le, ki se aktivno upirajo samomoru človeštva, so vedno močnejše.

Politika ustvarjalnega sožitja in miru

Cinitlejev, ki danes nagiba politično tehtnico na stran miru, je vedno več, ne glede na vedno večje ovire. Predvsem ne bi bilo prav, če bi ves Zahod označevali kot imperialističen in agresiven, niti ne Vzhod kot stalinstičen. Tako na eni kot na drugi strani je povsod zaslediti željo po miru in po pogajanjih. Pri premišljevanju o svetovni politiki tudi ne gre pozabiti, da so socialistične ideje na svetu vedno močnejše, da prodirajo tudi v najhuje trdnjave imperializma, socialistične ideje pa ne morejo nikdar zagovarjati napadalne vojne.

Se močnejši činitelj za ohranitev svetovnega miru pa je politika, ki jo vedno posledneje vodijo številne mlade in manjše države po vsem svetu. Gre za politiko aktivne miroljubne koeksistence, politiko aktivnega reševanja spornih vprašanj ob strogem spoštovanju načel ozemeljske nedotakljivosti, nevmesavanja, neodvisnosti in enakopravnosti. To politiko so razglasili na vrsti meddržavnih sestankov, ob predsedniškem obisku v Indiji, Burmi in Egiptu, na bandunski konferenci azijsko-afri-

ških držav, na panafriški konferenci v Akri. Se več, načela te politike vsebuje tudi ustavnovna listina OZN, le, da se velesile ne ravnaajo po njej.

Ta načela je vsebovala tudi Beograjska deklaracija, ki sta jo podpisali vladi FLRJ in Sovjetske zveze. Jugoslavija se od te politike ne more ločiti: vsa njena zunanja politika je prežeta s temi načeli. Toda prav leto 1958 je označevalo začetek hude gonje, ki so jo sprožile na našo državo države socialističnega tabora, in sicer, odkar je bil v Ljubljani sprejet program ZKJ, program, ki je obsegal tudi omenjena načela naše zunanje politike. Gonja je presegla okvire ideološke razprave kljub besedam o revizionizmu in kljub temu, da so vzhodne države vsaj z besedami že pred nekaj leti potrdile načelo, naj ima vsaka država pravico hoditi po svoji poti v socializem, in kljub temu, da so vse potrdile beograjsko deklaracijo in s tem tudi politiko koeksistence.

Seveda je gonja obsojena na neuspeh, tako kot je bila neuspešna še mnoga hujska gonja po letu 1948. Skoda je le, da nauk ni zalegel. Jugoslavija se je uveljavila v svetu prav zaradi svoje neodvisne in načelne politike, zato, ker ni nikoli pripravljena ukloniti se pritisku — ne glede na to, s katere strani prihaja. V tem je nemara glavna razloga za dobre odnose, ki jih ima Jugoslavija z vrsto azijskih in afriških pa tudi drugih držav: tudi te države se v današnjem svetu mnogokrat znajdejo pod tem ali onim pritiskom in tudi te države se silnemu pritisku odločno upirajo. Vse te države — in na svetu jih je vedno več — si ne želijo drugega kot dolga obdobja miru, da bi lahko ob pomoči drugega napredovale v lepše življenje.

Tako je treba gledati tudi na potovanje predsednika Tita v jugovzhodno Azijo in Afriko. Ne gre za nekakšne dogovore — saj smo proti paktom — vsekakor pa gre za vskačevanje stališč, za utrjevanje stikov in odnosev, predvsem pa za uveljavljanje miroljubne trezne politike, ki edina lahko reši svet pred pogubo.

Naš svetovni mozaič 1958 je s tem končan. Za leto 1959 bi potrebovali kristalno kroglo, da bi napovedali, kaj se bo zgodilo. Ne bomo pa se preveč zmotili, če trdimo, da se bodo težave iz leta 1958 preselile z nami vred v prihodnje leto, da pa bodo nemara nekoliko manjše zaradi pritiska svetovnega javnega mnenja, ki zahteva mir, blaginjo in sodelovanje.

Prebujanje Afrike

Na zemljevidu Afrike že dolgo ni več belih lis, kakršne so označevale neraziskana področja. Narobe, če se danes človek zazre v zemljevid Afrike, mu vstane pred očmi vizija bodočnosti, ki nemara ni več tako oddaljena. V severozahodni Afriki vidi državo arabskih držav — Tunizije, Alžirije in Maroka — Magreb, v vzhodni severni Afriki pa drugo arabsko državo ZAR, ali državo, ki bo nastala po zmagi arabskega nacionalizma. V osrednjem pasu Afrike nastajajo države, ki imajo pred seboj še največ dela: tu je imperializem še močno zakoreninjen. Toda tudi tu ni težko videti bodočnosti. V zahodni Afriki so prav letos dobili novo neodvisno državo — Gvinejo, poleg nje pa jih je še več. Tudi tu je želja po združevanju močna in nobenega dvoma ni, da bo še naša generacija doživela osamosvojitve črne Afrike — tudi Južne, kjer se

Zemljevid poti našega predsednika Tita v Indonezijo. Tovariš Maršal bo na tem potovanju obiskal vse države, ki so na zemljevidu temno označene.

zmagal najprej v Egiptu in sedaj ruši vse ovire na Srednjem vzhodu — ovire, ki niso majhne, če pomislimo, kako močne države se upirajo arabskemu napredku. Najbolj pomembna zmagata arabskega nacionalizma lani je pač združitve Egipta in Sirije, ki se ima je nato pridružil še Jemen. Drugi udarec je doživel imperializem na tem področju sveta, ko je v Iraku padel Nuri Said in je postal Irak republika, ki je sklenila, da bo v začetku tega leta izstopila iz bagdadskega pakta.

končno spremenila v zvezno državo in imajo sedaj ZDA torej 49 držav. Zal so tudi tu vmesni geopolitični elementi. Za sedaj nekateri imenujejo Aljasko državo-barikada, kar naj bi pomenilo, da je na Aljaski prva obrambna (ali pa napadalna) črta ZDA v morebitni vojni proti Sovjetski zvezi. V Južni Ameriki ni bilo posebnih sprememb. Treba pa je

zakarju nimam prav nič, ni mi pa všeč njegova družba. Če so hoteli v Franciji dobiti čvrsto vlado in čvrst parlament, potem se jim je to posrečilo. Toda ta parlament in vlada bosta usmerjena na desno. Res pa je, da so bile dosedanje spremembe v marsičem tudi pozitivne. Po referendumu so si lahko nekatere afriške posesti izbrale položaj samostojnih

Šahovska igra s človeštvom

Po drugi svetovni vojni je ostalo na svetu precejšnje število nevarnih žarišč in največ teh je »zarelo« tudi v letu 1958. Gre za Srednji vzhod in Izrael, Korejo, Vietnam, Formozo in druga. Toda teža mednarodnih problemov je vsekakor v Evropi: razorožitve, berlinsko vprašanje, vprašanje nemške združitve, vojaški pakti in trenja med blokci. Vsi ti problemi, ki so brez dvoma najhuji, so marsikdaj potisnili v ozadje vsa evropska politiko, lahko bi celo trdili, da so ti problemi prav levji del evropske politike.

Kot rečeno, to velja za vsa poveljna leta, še posebno pa velja za leto 1958. Zgodovina nastajanja blokov je znana. Vsa prizadevanja, da bi se prenehala pogubna tekma v oboroževanju in da bi se začelo obdobje sporazumevanja, so se razbijala ob globokem nezaupanju, ki ga čutila oba bloka drug do drugega. Evropske države, ki so si komaj opomogle od druge svetovne vojne, dajejo velik delež svojega premoženja prav za oboroževanje. Ne gre sedaj za to, da je vladajočim krogom nekaterih držav to kar po volji. Stvar je v

tem, da je zaradi te politike napredek gospodarstva in dvig življenjske ravni otežkočen, svetovni mir pa v nenehni nevarnosti.

Upanja človeštva so nekoliko zrasla, ko sta se začeli v Ženevi konferenci med Vzhodom in Zahodom o prekinitvi jedrskih poskusov in o preprečevanju nenadnih napadov. Delo obeh konferenc je polno zastoev in nesporazumov, pa vendarle obe napredujeta. Tova da ti upanja so zastrelje nove skrb zaradi berlinskega vprašanja, ki se je nenadoma pojavila v ospredju z ostrino, ka-

Razvoj jugovzhodne Azije

Tudi v jugovzhodni Aziji, ki se je osamosvojila pretežno po drugi svetovni vojni (Indija, Pakistan, Burma, Indonezija) imperializem še ni izgubil vseh »upanj«. Dokaz za to je prav Indonezija, kjer so nekateri zahodne države takoj priskočile na pomoč skupini nezadovoljnih oficirjev, ko so poskusili prevzeti oblast v vsej državi. Poskus je seveda propadel. Vsem tem državam je mlada svoboda preveč dragocena, da bi jo izpostavljali nevarnosti s povzemanjem na rezne bloke. Vse te države skušajo predvsem okrepiti državno oblast in razviti svoje gospodarstvo. To so države, ki so po dolgoletnem kolonialnem izkoriščanju ostale med najbolj nerazvitimi državami sveta. Naj zadostuje samo podatek, da je Indija (in LR Kitajska) s 60 dolarji letnega dohodka na prebivalca na zadnjem mestu med večjimi državami na svetu. Na področju politike so vse te države dosegle zavidanja vredne uspehe. Zlasti v zunanji politiki se zvesto oledajo politike aktivne koeksistence, ki jo je med drugim potrdila tudi bandunška konferenca in ki jo zagovarja tudi Jugoslavija. Težave imajo predvsem na področju gospodarstva. Države, kot so Indija, Burma, Indonezija, se nočejo vezati na noben blok. Žalostno dejstvo pa je, da je blokovska pomoč vezana na takšne in drugačne pogoje, da jo poskušajo vezati na pogoje. Tisti trenutek, ko se to zgodi, postane pomoč nesprejemljiva...

začela pot predsednika republike po omenjenih državah, ki bo brez dvoma prispevala k razčiščenju marsikaterega problema in prispevala k izboljšanju odnosov prav na vseh področjih.

Tudi Azija je imela v letu 1958 svoj delež svetovnih kriz. Kvmeyoj in Macu so prav sedaj sicer nekoliko prekrili drugi bolj pereči problemi, zato pa takrat, ko je bil spor na svojem vrhu, kriza ni bila nič manjša. Začelo se je brez posebnega vzroka, odnosno na podlagi starih sporov med Cankajškomo in LR Kitajsko. Na ova otoka, ki ležita tik poleg kitajske celine, so noč in dan deževale granate s kopnega. Cankajško, ki je imel na otokih dobro tretjino svoje armade (človek se nemara upravičeno vpraša, zakaj jo je imel tam?), so seveda priskočile na pomoč ZDA in nekaj časa je kazalo, da se bo spor razširil v odprto vojno: dovoli bi bilo, če bi nepreviden letalec vrغل bombo...

Nihče ne zanika dejstva, da ima LR Kitajska pravico do otokov, ki so v njenih ozemeljskih vodah, pa tudi, da je Cankajškomo režim na Formozu, ki pošilja svojega zastopnika celo v Varnostni svet OZN, prava anomalija. Toda le malo je držav, ki so dale LR Kitajski v celoti prav. Danes, ko visi svetovni mir na nitki, pač ni čas za obračunavanja s silo.

Ameriki doma

Za Ameriko, zlasti severno, je značilno, da je njeno udejstvovanje, ki nas zlasti zanima, predvsem vidno v tujini, v Evropi in Aziji, in je treba o tem govoriti v zvezi s temi območji sveta. Toda tudi v Ameriki je bilo leto 1958 zanimivo. Na splošnih vmesnih

»Afrika Afričanom!« — tako geslo je ta mesec bolj kot kdajkoli doslej šlo od človeka do človeka na tej veliki celini. V Akri, glavnem mestu Gane, je bila od 5. do 12. decembra konferenca pod gornjim geslom, na kateri so sodelovali predstavniki političnih, sindikalnih, mladinskih, ženskih in drugih organizacij svobodnih in neodvisnih dežel te velikega »črnega kontinenta«. Številni govorniki so obsodili kolonializem in imperializem, razisem in diskriminacijo. »Glavna naloga šestega vseafriškega kongresa je bila, da je določil gandijevsko taktiko in strategijo za nenasilno evolucijo v Afriki,« poročajo iz Gane. Udeleženci konference so svoje zahteve postavili takole: 1. Vrnitev dežele Afričanom, 2. Enakost vseh ras, 3. Uveljavljanje deklaracije o človeških pravicah na afriških tleh. Velika celina se prebujaa. Njeni ljudje zahtevajo vedno glasneje svobodo, pravico in enakopravnost.

Kolikšen je narodni dohodek

Treba je skrbeti za šolstvo, za zdravstvo in ne nazadnje tudi za armado, kajti svet je še vedno razdeljen na tabore, še vedno meje niso varne. S temi skupnimi sredstvi smo zgradili tudi nove tovarne in bomo največje gradili tudi v prihodnje. S tem denarjem urejajo se mnoge druge skupne stvari. Vendar koliko bolj močno bo naše gospodarstvo, toliko več sredstev bo družba prepuščala neposredno proizvajalcem. Pravilno neposredno, kajti prek zborov proizva-

Ne le zaradi tega, ker je to običaj, tudi sicer je prav, da ob koncu leta naredimo obračun. Bralec Dolenjskega lista bi radi spomnili na najvažnejše dogodke, opozoriti bi jih želeli na dosežene uspehe, kot na težave, ki jim še nismo bili kos. Takšna bilanca, kot pravijo ljudje, ki s številkami ugotavlja uspehe in neuspehe, je lahko koristna stvar. Leto je namreč za nami, toda pred nami je prihodnje. Zakaj ne bi tisto, kar je dobro uspelo, ponovili in utrdili, in zakaj ne bi tisto, kar je bilo slabo, zavrgli ali popravili. Tak obračun nam zagotavlja napredek. Napredek pa je naša skupna želja — rekli bi — naše novoletno voščilo.

Proizvajalec odloča o proizvodnji in razdelitvi

Veliko smo razpravljali o delitvi dohodkov. Toda, kot kaže, se še danes, ko se je leto obrnilo, ne zavedamo dovolj, kako pomembni so trije zakoni, ki jih je tik pred prvim januarjem 1958 sprejela Zvezna ljudska skupščina. Gre za zakone, ki določajo, kako kolektivni dele ustvarjena sredstva. To ni prepis, ki bi suhoparno določili toliko tebi in toliko meni, marveč je osnova za takšno gospodarjenje, ki v sistemu družbenega upravljanja in samoupravljanja v kolektivih prepušča odločitev o uporabi sredstev tistim, ki so ta sredstva ustvarili — delavcem. Dejstvo je, da ni nikdar moč razdeliti več, kot narediš, več, kot prigosporiš. To je res. Toda ni pa vseeno, kdo deli ustvarjena sredstva in kako se pri tem uveljavlja njegova volja.

Prej smo poznali vrsto predpisov, ki so določali, kolikšne so lahko plače in koliko je treba dati za ta ali drugi sklad v podjetju, skratka, vse je bilo vnaprej in v podrobnosti določeno. Dokler nismo sprejeli teh zakonov, so se proizvajalci pogovarjali pred vsem o proizvodnji. Temu se je letos pridružila še razprava in odločanje o razdelitvi ustvarjene vrednosti.

Proizvajalci sami sprejemajo predpise, kako bi razdelili tisti del sredstev, ki jim ostane. Koliko bodo porabili za osebne dohodke, je stvar njihovega tarifnega pravilnika. Le dvoje so dolžni pri tem: a) sorodni mladi podjetji se morajo dogovoriti, kolikšni bodo dohodki na posameznih delovnih mestih. Zakaj? Tega letos še nismo storili in pokazalo se je, da je imel na primer kovač v enem podjetju skoraj še enkrat večje prejemke, kot v sosednjem. To seveda ni prav, saj sta oba opravljala enako delo. Drugo je, če je nekdo prizadevnejši, bolj sposoben. To merimo z normo ali kako drugače. Toda osnovni prejemki morajo biti vsaj približno enaki. Pravica, da sami dele ustvarjena sredstva, pa zahteva še drugo. Družba, ki jim je zaupala gospodarjenje s stroji, zahteva, da gospodarstvo skrbno in dobro. To celo piše v zakonih. Če bi vse porabili za osebne dohodke in ne bi dali prav nič za stanovanja ali za popravilo strojev, za nakup surovin in razširitev proizvodnje ter podobno, bi kmalu propadli. »Zapravili« bi

Sodelovanje v samoupravnih organih

podjetje. Tega pa zaradi skupnosti ne žel in graja tiste, ki bi tu in tam želeli razdeliti vse v žep.

Zakoni so prinesli večjo odgovornost in proizvajalci so v letošnjem letu povsem upravnili zaupanje. Dobro so gospodarili in smotno so delili sredstva. Najbolj odgovorno pa bo ta naloga takrat, ko bodo sprejemali zaključne račune. Ob tej priložnosti bodo dokončno odločili, za kaj bo šel denar, ki so ga prigosporili in ga med letom še niso porabili. Tega denarja pa je veliko. V naši republiko bo ostalo kolektivom več kot deset milijard dinarjev.

Se nekaj smo skorajda prezrli. V letu, ko delavec sam odloča, seveda s pametjo v rokah, kot pravimo, tudi o nagradi za svoje delo, odpravljamo plačo, meždo. Delavec ne prodaja več moči svojih rok, pač pa si v skladu z možnostmi, glede na to, koliko blaga imamo, kakšna je proizvodnja in proizvodnost, določa prejemke. Zato ne govorimo več o plači, marveč o osebnih dohodkih. Prvotraj v sodobnih proizvodnih odnosih proizvajalec denar, razen njegovih samih, ne odreja, kolik del vrednosti njihovih lastnih proizvodov lahko uporablja za osebno potrebo.

Vedno več sredstev v rokah proizvajalec

Del sredstev pa na osnovi zakonov od leta proizvajalci družbi. Skupnosti si brez lastnih skupnih sredstev ne moremo zamisljati.

jalcev odločajo delavci posredno tudi o tem, kako bodo uporabljena sredstva, ki so jih prepuščali občini, okraju, republiko in zvezi. Letos, že v prvem letu dela, so se uveljavili mnogi občinski zbori proizvajalcev kot skrbni gospodarji teh sredstev.

Taka so načela treh zakonov, ki govorijo o delitvi skupnih dohodkov gospodarskih organizacij. Proizvajalci uravnavajo in odločajo o tem, kakšne proizvode bodo delali, pa tudi o tem, kako bodo prigosporili denar razdeliti. O tem razpravljajo delavski sveti, o tistem, kar gre skupnosti, pa razpravljajo zbori proizvajalcev.

Proizvodnja železa 1939-1958

Velikokrat stišimo besedo instrument, na primer minimalni osebni dohodek. V takem pregledu ne bi podrobneje razpravljali o tem. Vsekakor so to osnove za izračun, kako razdeliti sredstva med družbo in kolektivom. Letos je bilo precej graje na račun le-teh. In moramo reči, da je bila graja le deloma upravičena, kajti računali so bili takšni, da niso dovolj spodbujali k povečanju proizvodnosti. Skupščina je o tem razpravljala tik pred koncem leta in instrumenti so spremenjeni. Ne trdimo, da bo sedaj že vse v redu. Še se bodo pokazale slabosti, ki jih bomo spet popravili. V tem je naša prednost. Če ugotovimo slabost, jo pristanemo in jo skušamo popraviti.

Dejstvo pa je, da bo kolektivom, kjer delajo po normah, omogočeno v prihodnjem letu bolj spodbudno nagrajevanje. V skladu s načelom, da proizvajalec prepuščamo vedno večja sredstva, se bodo le-ta s spremenjenimi instrumenti povečala v Jugoslaviji za okoli 30 milijard dinarjev.

Kolikšna bo odgovornost delavskih svetov, ki gospodarijo s tovarnami, na gradbiščih, v gozdovih, v trgovini, obrti in drugod, povedo tudi številke. Do leta 1961 se bodo denarna sredstva, ki se obračajo v našem gospodarstvu, povečala za okoli 60 odstotkov v primerjavi s letom 1956. Industrijska proizvodnja bo do takrat za okoli 70 odstotkov večja. Kmetijska za 45 odstotkov, gradbena dejavnost se bo povečala za 70 odstotkov itd. Medtem ko so imeli kolektivni v letu 1956 opravka s 3.390 milijardami dinarjev, bodo potemtatem obračali v letu 1961 okoli 5.300 milijard dinarjev. To so velikanska sredstva, s katerimi bodo delavski sveti kupovali surovine, jih predelovali, nagrajevali proizvajalce, prodajali itd. itd. — Razumljivo, da bo gospodarjenje v takih pogojih in s tolikšnimi sredstvi odgovornejše. Dalje, perspektivni gospodarski načrt določa, da bodo leta 1961 razpolagali kolektivni in občine že z 72 odstotkov vseh sredstev za nove investicije, za nove naložbe v gospodarstvo, obrt, trgovino, turizem in družbeni standard ter vse ostalo. V zveznih skupnih skladih bo za te namene ostalo le še 28 odstotkov. Že v prihodnjem letu bodo s pretežnim delom sredstev, čeprav še ne s tolikšnimi kot leta 1961, gospodarile občine in kolektivni. Sredstva iz skupnih zveznih skladov bomo uporabljali le še za najpomembnejše gradnje, kot so hidroelektrarne, tovarne umetnih gnojil, aluminij-ski kombinati in še nekatere večje objekte. Za razvoj v okviru občine in podjetja pa tudi razvoj okrajev in republik bodo morali vse bolj skrbeti proizvajalci sami, saj bodo razpolagali z večino denarja, namenjenega za investicije. Zato govorimo o združevanju sredstev, o kooperaciji med kolektivni itd. Za razvoj podjetja postaja odgovoren vsak posameznik in bo vsako skillevanje njegove skupnosti ali na višje organe, kot smo še vedno navajeni odveč. »Višji organi« namreč ne bodo imeli denarja, vsaj mnogo ne.

PREGLED USPEHOV IN TEŽAV ZAGOTAVLJA NAPREDEK

Proizvodnja premoga 1939-1958

Napredek zagotavlja proizvodno sodelovanje

Kako je z gospodarskimi uspehi v letošnjem letu? Rekel bi, da s proizvodnjo smo in nismo zadovoljni. V kmetijstvu bomo v Sloveniji plan bržeš izpolnili, v Jugoslaviji pa nam to zaradi suše v nekaterih krajih ne bo uspelo. Toda dober nauk smo dobili. Tam, kjer so kmetije sodelovali z zadrugo pri obdelavi, se suša ni poznala tako kot tam, kjer sodelovanj ni bilo, ker je bila zemlja preizkušena in premalo gnojena. Skratka, pokazalo se je in upamo, da se bodo tudi kmetije iz tega kaj naučile, da dobra obdelava, sortno seme in vsi drugi kmetijsko tehnični ukrepi lahko premagajo tudi neobno brez obilakov — sušo. Razumljivo, da vsak posameznik take obdelave ne bo zmogel. V nekaterih zadrugah v Vojvodini, kjer se je kooperacija že lepo uveljavila, so pridelali letos prav toliko kot lani, ko so bili donosi rekordni. Te kraje je namreč suša precej prizadela. Za pa je bilo vključenih v sodelovanje z zadrugo letos še premo malo kmetov, da bi se to bistveno poznalo pri skupnih kolikšnih pridelkih, ki smo jih pospravili s polj.

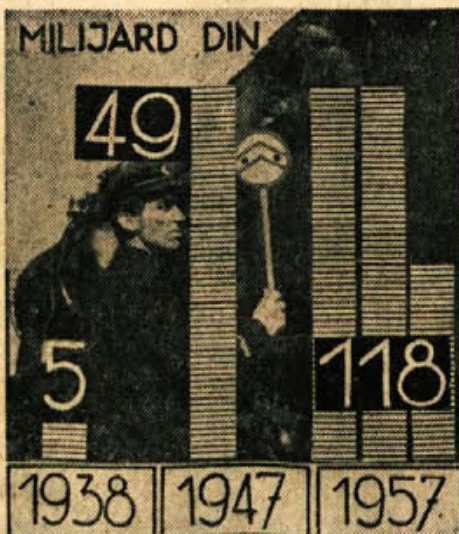
Za prihodnje leto predvidevamo, da se bo kmetijska proizvodnja povečala v Sloveniji za 9,4 odstotka. Pšenice smo letos pridelali 16 stotov na hektar, prihodnje leto naj bi jo pridelali 20 stotov na hektar. — Krompirja smo pospravili letos 168 stotov na hektar, drugo leto pa bi ga morali že 175 stotov. Letošnji pridelki so sicer manjši, kot smo predvidevali v planu, toda kljub temu so večji, kot v letu 1957, ko je bilo tako imenovano rodno leto. Tudi to dokazuje, da se da z umnim kmetovanjem in v povezavi z zadrugo mnogo doseči. Predvideno povečanje v prihodnjem letu bomo uresničili le s boljšim proizvodnim sodelovanjem pridelovalcev z zadrugami.

Plan zaposlovanja je izpolnjen

V industriji bomo sicer predvideno 8 odstotno povečanje dosegli. Pri tem ne moremo mimo uspehov nekaterih gospodarskih dejavnosti. Letos bomo v Sloveniji pridobili skoraj dve in pol milijardi kilovatinih ur električne energije. To je še enkrat več, kot je v letu 1959 pridobila vsa Jugoslavija. Surovega železa bomo nastopili letos 150 tisoč ton. To je trikrat več kot pred vojno. Podobno velja za jeklo, ki ga bomo pridobili letos okoli 350 tisoč ton. Glinice, iz katere pridobimo aluminij, bo letos že 50 tisoč ton, to pa je celo šestkrat več kot pred vojno. Malo je dejavnosti, kjer napredek ne bi bil očiten, kot v teh, ki jih omenjamo. Zato nimamo pomena, da bi še naštevati še vse tiste industrijske dejavnosti, ki jih prej sploh nismo poznali, pa so se v povojnih letih izredno razmahale (na primer: proizvodnja pisalnih strojev, tovarnjakov, motociklov, termičnih aparatov, telefonov, radioaparatur itd., itd.).

Toda kot rečeno, z uspehi smo pa tudi nismo zadovoljni. Letošnje povečanje proizvodnje, ki v kilogramih in v kosih ter metri ni majhno, bi morali doseči predvsem s povečanjem produktivnosti dela za 6 do 7 odstotkov. Prav v tem pa nismo uspeli. V letu 1957 se je vključilo v industrijsko proizvodnjo 9.300 oseb. Plan je predvideval, da se bo letos zaposlilo v tovarnah le okoli

Izvoz FRLJ

2 tisoč novih delavcev, zaposlilo pa se je trikrat toliko ljudi in tako smo, kar se zaposlovanja tiče, izpolnili perspektivni gospodarski načrt. V industriji dela namreč toliko ljudi, kot smo predvidevali za leto 1961. Letošnje povečanje proizvodnje potemtatem nismo dosegli s povečanjem proizvodnega učinka vsakega posameznika, pač pa predvsem z večjim številom delavcev. S tem pa ne smemo biti zadovoljni.

Edino povečana proizvodnost dela je osnova za resnično povečanje življenjske ravni. Prenaglo pritekvanje delavcev iz vase in mesto, iz kmetijstva v industrijo ovirata napredek proizvodnosti in zato otežujeta izpolnjevanje nalog, ki smo si jih zastavili glede izboljšanja življenjskih pogojev. Zato v prihodnjem letu industrija pravzaprav ne bi smela zaposliti — rav nobenega delavca. V nekaterih industrijskih panogah je očitno preveč zaposlenih. Ti delavci bi morali oditi v tiste tovarne, kjer jim delavcev morda zares primanjkuje. Potrebni pa bodo še drugi, nič manj važni ukrepi, če želimo povečati proizvodnost dela za 7 do 8 odstotkov, kot predvideva pravkar sprejeti republiški plan. Odstotek je večji kot lani in letos, ker moramo ujeti zamujeno!

Nedvomno bodo morali v politiko zaposlovanja poseči tudi občinski zbori proizvajalcev. Tem pač ne sme biti vseeno, kako se gospodarji v podjetjih, za katera so odgovorni. Ponekod so že sklenili, da mora podjetje dobiti pristanek zbora proizvajalcev, če hoče zaposliti nove ljudi.

Storilnost pa bomo povečali tudi z dolednejšim načinom nagrajevanja po učinku. Nagrajevanje moramo izpopolnjevati in kjer je možno, uvajati tudi nagrajevanje po enotah proizvodov. Lani je bilo precej razširjeno nagrajevanje na osnovi premijskih pravilnikov. Resda ti pravilniki niso bili povsod dobri. Ponekod so priznavali nekaterim neopravičene in visoke premije. Toda tudi koristi so bile, o tem ni dvoma. No, in namesto da bi pravilnike o premijah popravili, smo jih skoraj povsod ukinili. Zelo važno je, kako bodo kolektivni razdeljevali tisti del sredstev, s katerimi razpolagajo sami. Če bo delitev spodbujala posameznika, bo tudi uspeh kolektiva večji. Pravilno spodbujanje vsakega posameznika pa je eno izmed osnovnih načel, na katerem stoji naše gospodarstvo.

Življenska raven ni odvisna le od dohodkov

Ko je republiška ljudska skupščina dne 16. januarja sprejemala letošnji gospodarski načrt, so poslanci še posebej opozarjali na važno nalogo: skrb za življenjsko raven. Pri tem je bilo še posebej poudarjeno, da življenska raven ni odvisna samo od cen in dohodkov, čeprav je tudi to zelo važno, marveč, da je treba misliti tudi na tako imenovane negospodarske investicije, na šole, sta-

Proizvodnja tekstila 1939-1958

novanja, menze, servise in še drugo. Kaj je prineslo leto v tem pogledu?

Najprej nekaj o cenah. V začetku leta so bili povečani prejemki. Nekatera podjetja pa tudi nekatera trgovine so mislile, da je prišel čas, ko se treba te povečane prejemke naglo in brez odlašanja pobrati tistim, ki so jih dobili. »Pobiranje« naj bi opravili s povzvišanjem cen. Če bi to pustili, bi težko dosegli realno povečanje prejemkov, kajti kadarkoli bi povečali prejemke, bi se našel, nekdo, ki bi jih skušal zajeti s povečanjem cen. Stvar je tudi v tem, da proizvajalci mnogokrat pozabljajo, da so tudi potrošniki. Pozabljajo, da bodo vsako podražitev, pa čeprav ne delajo blaga, ki bi ga lahko naslednji dan kupili v trgovini, prej ali slej plačali tudi sami.

Sicer ni nikjer rečeno, da se cene ne bodo spreminjale. Letos, prav na 1. oktobra, smo spremenili cene za nekatere proizvode in usluge celo namenoma. To bo morda potrebno tudi v bodoče, saj so odnosi med cenami pri nas še zelo neurejeni. Marsikatero blago je v primerjavi z drugim ali predrago ali pa očitno preprocent. Za nekatere vrste blaga imamo cene še vedno določene, medtem ko se za druge proizvode giblje vrosto. Gospodarstvo terja, da to nstopoma uredimo, saj je tudi od tega odvisen napredek. In končno, potrošnika to ne prizadane, če dobi istočasno s spremenjenimi cenami tudi večje prejemke, vsaj tolikšne, da z njimi lahko kupi iste količine proizvodov, za katere smo cene spremenili. To še ne pomeni zmanjšanja realnih dohodkov. Drugo pa je tisto, kar so poskušali v nekaterih gospodarskih organizacijah. Kar čez noč in brez razlogov bi radi podražili blago.

Vsem takim je stopnja na prste udeležba evidentni in kontroli cen, ki to je Zvezni izvršni svet sprejel že februarja. Po tej uredbi ne more nobeno podjetje niti trgovina povečati cen, ne da bi orel podražitev pretjavila pristojnim organom. Bralec se prav gotovo spominja, da je bilo zlasti v prvih mesecih letošnjega leta precej kolektivov in direktorjev kaznovanih z dokajšnjimi globami, ker so menili, da je tak

prepis šala. V vsakem primeru pa moramo ob koncu leta ugotoviti, da je bil prepis nadvse koristen. Cene za industrijsko blago se niso povečale niti za polna dva odstotka. Drugače je s cenami kmetijskih proizvodov. Neurejen trg je povzročil, da so cene porasle, pa čeprav blaga ni primanjkovalo. Tu nas čakajo že v prihodnjem letu dokajšnje nalohe. Kmetijske pridelke moramo spraviti do potrošnika mimo neposrednih posrednikov. To velja sploh za vse blago. Zato bomo reorganizirali trgovino in znatno zmanjšali število veletrgovin, ki s prepredanjem dražje blago. Tu smo morda počasni, kajti predsednik republike tovariš Tito nas je na to nalogo opozarjal že v novoletni poslanici.

Torej, še vedno smo preveč zaverovani v dohodke in cene, tako kot da se standard zares konča in začne s tem. Že lani, še bolj pa smo si prizadevali letos, da bi prenehali s prevelikimi investicijami v industrijo, v stroje in tovarniške objekte. Želeli smo usmeriti sredstva tako, da bi dobili več za stanovanja, menze in druge objekte družbenega standarda. Veliko smo govorili —

Proizvodnja obutve

kar priznamo, toda uspeli smo bolj slabo. Še vedno prevladuje miselnost, da je treba kar naprej kupovati stroje in graditi tovarne. To je sicer koristno, moramo pa upoštevati, da je prišel čas, ko lahko trdimo, da je napredek v proizvodnji odvisen tudi od naložb v stanovanja, v obrate družbene prehrane itd. Delavci, ki se kilometre in kilometre vozijo na delo, ljudje, ki žive v neprimernih stanovanjih, za strojem ne bodo zbrani in spočiti. Podobno velja za prehrano. Če delavec preživi dan brez toplega obroka, pač ne moremo pričakovati, da bo povečeval proizvodnjo. Že mnogo črnila je bilo preletega zaradi trgovine. Pri nas imamo trenutno celo manj trgovin kot pred vojno. Potem ni nič čudnega, če blago ne pride do potrošnika, če ni konkurence in je potreba slaba. Še več. Prišel je čas, ko bomo morali resno razmisliti, kje in kako bomo vse prodali, saj se proizvodnja ne nehno, tako rekoč iz dneva v dan povečuje. O tem bodo morali misliti tudi proizvajalci. Njihov dohodek je namreč odvisen od tega, koliko blaga prodajo in ne od tega, koliko ga izdelajo. Za blago, ki leži v skladiščih, skupnosti ne more dati nikakršnega prispevanja.

Dve tretjini za družbeni standard

Nekatere bo zares treba prepričati, da so tudi investicije v stanovanja tako imenovana razširjena reprodukcija. Z drugo besedo: kaj ti pomaga nov stroj, če za njim ne dela usposobljen, spočiti, rekli bi zadovoljen proizvajalec. Sredstva, ki smo jih do sedaj uporabljali za objekte družbenega standarda, pa smo mnogokrat kar preveč razpisno trosili. Prav zato sta razpravljali o smotni gradnji stanovanj tako Zvezna kot republiška skupščina. Stanovanja naj bodo sicer zdrava, toda nikakor ne razkošna, prevelika in vsako stanovanje zase naj ne bo spomenik nekemu arhitektu. V sistem družbenega samoupravljanja pa smo letos uvedli nov organ, ki naj bi ljudem predvsem za družbeni standard služil. To so stanovanjske skupnosti. O njih je bilo veliko govora in tega ne bi razpredali.

Plan za prihodnje leto ugotavlja, da so se v preteklih dveh letih povečali predvsem osebni prejemki, medtem ko so naložbe za objekte družbenega standarda zostajale. V prihodnjem letu naj bi zato ostali osebni dohodki približno enaki, toda sredstva za objekte družbenega standarda pa naj bi se povečala za 22 odstotkov v primerjavi z letošnjim letom. Tako bodo ljudski odbori in republika dali za objekte družbenega standarda skoraj 23 milijard dinarjev.

Tu so še gospodarske organizacije. Že pred dobrim mesecem so o tem razpravljali na republiškem plenumu sindikatov ter sklenili, da naj bi gospodarske organizacije uporabljale za te namene dve tretjini sredstev, s katerimi razpolagajo. To pa je tistih deset milijard, o katerih smo že govorili. No, če se bodo kolektivni držali tega nasveta, bomo s sedmimi milijardami lahko zgradili veliko več stanovanj, kot predvideva plan, čeprav se bodo skladi za gradnjo stanovanj v prihodnjem letu povečali za 20 odstotkov. Prav bo, če se bodo proizvajalci dogovorili z občino za povsem določene objekte, ki naj bi jih zgradili s sredstvi, ki jih bodo dali sami na razpolago. Od njih je odvisno, kaj bodo gradili, morda šole, morda obratne menze, stanovanja, mehanizirano pralnico, morda bodo prispevali v sklad za gradnjo novih trgovskih lokalov. Odločitev o tem naj bo plod razprave zbrane kolektiva.

Če bomo uspeli tudi v tem pogledu, potem smo lahko prepričani da bomo ob koncu drugega leta ugotavljali ponovno izboljšanja življenjskih pogojev, ki kot rečeno, niso odvisni le od osebnih prejemkov, pač pa še od mnohih drugih stvari. M. S.

Giacomo Casanova:

= NOVOLETNO BRANJE =

Beč iz beneške ječe

BALZAC:

EL VERDUGO

hkrati vohunil tudi za velikega vezirja. Ko so ga naposled zasačili in mu dokazali dvojno izdajstvo, je seveda imel za milost, ko so ga obsodili na dosmrtno ječo v Studencih. Drugačnega ni trpel kakor dolgočasje in lakota. Kot človek podlega značaja pa je večkrat dejal sam pri sebi: Dum vita super est, bene est! Da le ostanem živ, pa je vse dobro.

Se hušje ječe od teh sem videl na Moravskem. Nobeden izmed na smrt obsojenih zločincev ni vzdržal v njih dlje kakor leto dni. In tisti, ki jih je poslal v tako ječo, si je še domišljal, da je storil usmiljeno delo, ker mu je omogočil, da tako rekoč živi v grobu. Kakšna usmiljenost!

V dveh treh urah čakanja so me obhajale mračne misli. Utegne se zgoditi, sem si mislil, da me vržejo v eno izmed teh strašnih luknji, kjer bom ginil v pošastnem upanju ali v paničnem strahu.

Naposled zaslišim nagle ječarjeve korake. Lorenzo je imel kar spačen obraz, tako je bil jezen. Bil je penast od togote, preklinjal je boga in vse svetnike ter hotel vedeti, kateri ječar mi je prinesel sekiro in drugo orodje, da sem prevrtil tla oziroma strop. Odgovoril sem mu, da ne vem, kaj misli in zakaj se tako razburja. Tedaj ukaže, naj me preličejo. Vstanem sicer, se slečem do golega in zagrozim: »Nihače naj se me ne dotakne!«

Preiskali so mi žimnico, pretresli vso slamnjačo, pretipali posteljne podglavnike in bližino v naslanjaču. Nič niso našli. Lorenzo in njegovi pomočniki iščejo med knjigami in med ostalimi mojimi stvarmi, a zastoj. Nič takega ne najdejo, kar iščejo, ne sekire ne dietla ne kljativa.

Lorenzo divja in besni. »Če mi ne priznate,« kriči nad mano, »kje je orodje, s katerim ste prevrtili pod in kdo vam ga je prinesel, vas bomo prisilili, da boste komu drugemu priznali.« Odgovoril sem mu, če misli, da me bo z grožnjo k temu prisilil, bom povedal, da mi je on prinesel potrebno orodje.

Pomožni ječarji so se rezali, ki jih privedejo iz zapore Studenci, obsojeni, da svoje življenje končajo tu, in mnogi med njimi dočakajo celo visoko starost. Eden izmed takih obsojencev, ki je umrl v času, ko sem bil jaz zaprt, je prebil v taki ječi 37 let in je bil star, ko so ga zaprli že 44 let. Morda se mu je zdelo, da je življenje v tej mokri luknji, v tem grobu, milost, ker je bil prepričan, da je zaslužil smrt. Imenoval se je Beguelin, bil je po rodu Francoz in se je v zadnji vojni proti Turkom l. 1416 bojeval na strani Republike kot kapitan.

Bojeval se je v vrstah pod poveljstvom maršala in grofa Schulenburga, ki pa je prisilil velikega vezirja, da je opustil obleganje Krfa. Bil je v maršalovi vohunski službi, se preoblačil v Turka in se tako vthotapljal v muslimanski vojaški tabor. Toda ta nepošten človek je

bil čebriček z umazano vodo in odpadki in mu zagrozil, da bom to svinjarijo zvrnil po tleh, če je takoj ne odnese. Tedaj je veliki enemu izmed pomožnih ječarjev, naj čebriček izprazni in za nekaj časa odpre okno, da se celica prezrači. Ko se je ječar vrnil s praznim pomitnim čebričkom, je kmalu za njim prišel tudi Lorenzo in okno spet zaprl. Kričal sem nad njim, da je nekaj le zaleglo, zato sem se odločil, da ga bom naslednji dan še bolj grobo prijel.

Naslednji dan pa se je moja jeza poglobila, ko sem videl, da mi je pred obračunom prinesel košarico limon, ki mi jo je poslal gospod de Bragadino poleg steklenice dobre dišavnine vode in krasno pečeno galetico. Eden izmed ječarjev je odprl okno. Ko mi je Lorenzo izročil obračun, sem samo površno pogledal končni znesek in mu rekel, da ga podarim njegovi ženi, razen enega cekina, ki si naj ga razdele pomožni ječarji, dva navzoča ječarja sta me ljubeznivo pogledala in se mi zahvalila. Tako sem si pridobil naklonjenost revnih ječarjev.

Ko sva bila sama z Lorenzom — videl sem, da je namenoma ostal sam z mano in se mu ni mudilo kakor prejšnje dni — me je vnovič vprašal, kje sem dobil orodje, s katerim sem preklunjal pod. Odgovoril sem mu, da od njega... in pristavil: »Povedal bom vse, toda samo v sekretarjevi navzočnosti.« Tedaj me je prosil, naj za božjo voljo molčim in naj pomislim, da ima ženo in otroke.

»In kdo vam je dal vse potrebno, da ste napravili svetiljko?« me je radovedno vprašal.

»Vi sami,« sem mu odgovoril.

»Ne verjamem,« je ugovarjal, »ne mislite, da je duhovnost isto kakor drznost.«

»Ne lažem, resno trdim, da ste mi vi lastnorodno dali vse, kar sem potreboval za svetiljko.«

Razložil sem mu, kako mi je to uspelo in ko se je prepričal, se je z roko udaril po čelu in me vprašal, če bi ga mogel pravi tako prepričati tudi o tem, da mi je on priskrbel orodje, s katerim sem preklunjal pod v celici. Odgovoril sem mu, da o tem more izvedeti samo v navzočnosti tajnika, tega se je pa zbal.

Zdal sem se spet bolj počutil, ko sem ugnal tega človeka, ki bo naposled moral plačati s svojim življenjem poznanstvo z menoj. Tako je pač usoda. Ko se je Lorenzo prepričal, da je njemu v korist, če tajniku ne izblehta, kaj sem napravil, je postal popustljivejši do mene. Iljad, ki je vsak dan prihajal skozi odprta okna v mojo celico, mi je vrnil moč in tek.

Živalski svet
SREČANJE Z ŽIVALMI STEP IN PUŠČAV

TERMITI
... V Eritreji sva. Slovečih raziskovalec termitov E. Escherich nam je več in zgovoren vodnik. Pravkar je razgledal koptico tako imenovanih bojevitih termitov ter se pripoklopil do njihovega vnožja. V sredini gobaste, hleniščevga gnezda se je prikazalo trdo osrednje jedro. Previdno ga izluščil iz okolice in dvignil iz gnezda. Z ostrim nožem nato skrajno oprežno strže pisat za plastjo tako dol-

s čeljustni, se siloma pretine skozi gnezdo in za trenutek obstane. Na rahlo privzdigne glavico, boža s tipalkami dragoceno breme, ga nekajkrat pritane ob svoji ustne organe, da ga obliže in temeljito onazi. In že zdrvi z novorojenkom po enem izmed tistih hodnikov, ki vodijo iz kraljevske čumnate v tako imenovane »otroške sobice«. Vsaki dve sekundi se ponovi ta dogodek, natančno in redno kakor v stroju...

Tik ob kraljici ždi na visokih, razkrcenih nogah termit, ki se pred vsemi drugimi termiti odlikuje po temno rjavem oklepu. Skoraj bi ga prezrli v nemirnem vrvenju. Termiti kralj je, ne razdražljiv drug svoje kraljevske soproge. Kar plašno se stiska k njenemu mehkeemu telesu. Leni in počasi se plazijo vzdolž orjaške družice. V primeri z njo se ti zdi kakor nedorastle dete ali pripadnik druge, manjše živalske vrste. Tu di njemu strežejo dvorjani, ližejo ga, snažijo in pitajo. Pri tako silni plodovitosti termitske kraljice je njegova prisotnost v poročni čumnati trajno potrebna. Škerbeti morajo za to, da nikdar ne usahne življenjski vir, ki tako nevdružno žubori iz plodnega telesa samice.

Med dvorjani opaziš povsed temno rjavo čebelčavo termitke, oblastne redarje. Le-ti skrbijo za red v kraljevski palači in podžigajo služničad k hitrejšemu delu. Vseokrog nemirnega in gomazežega pozorišča pa stoji hegibno in dosojanstveno na straži kraljevska garda. Tvojtjo jo posebno veliki in močni vojski, kakor da bi bili odbrani za to vzvišeno opravilo. V enakih presledkih so se razpostavili ob robu dvorane in strnili v strnjene kordon okrog kraljevskega para. Glavo imajo obrnjeno nazven in sicerjono k tlom. Ostre srpaste čeljusti so jim široko razprte in vsak čas pripravljene za nasok...

(Odstavki iz redne knjige Prešernove družbe za 1956)

božji previdnosti in upam, da mi je še dovoljeno, da ga bom uporabljal kot sredstvo svoje rešitve.

Zaradi nise vročine in razburjenja vso noč nisem mogel spati. Sledeče jutro mi je Lorenzo iz maščevanja prinesel neužitno kosilo. Vino je bilo skisano, solata ovenela, meso je smrdelo. Celice ni dal počistiti in prezračiti. Prosil sem ga, naj odpre vsaj okna, on pa se je delal, kot da ne sliši. Od tega dne naprej je eden izmed pomožnih ječarjev vsak dan z železnimi drogom trkal po stenah in podu in iskal, če je kje kaj vtičnega. Pri tem sem opazil, da nikoli ni s trkanjem prežkušal stropa. Tudi posteljo mi je vsak dan premetal, da bi morda ne našel v njej sekire, motike, krampa ali kakšnega drugega orodja, s katerim bi se dokopal do svobode. Ko sem več juter zapored opozoval, da ni nikoli trkal po stropu, sem sklenil: skozi strop drži moja svoboda. Načrt je bil zamišljen, skrbno zamišljen. Toda kako naj ga izpeljem? Celica je bila nova, preklunjal bi moral strop, a kako, ko bi se takoj opazila vsaka prasaka, vsaka najmanjša sprememba. Zdal sem videl, da moj načrt ni odvisen od mene.

Vročina je bila grozna, da bi se človek skoraj zadušil. Moja celica je bila kakor krušna peč. Pot je kar curjela z mene in nisem mogel jesti ne piti. Ze tako in tako slaba hrana, ki mi jo je nalašč tako prinašal Lorenzo, se je v tej vročini popolnoma pokvarila in je bila neužitna. Tako sem oslabil, da nisem mogel ne ležati ne hoditi po celici.

Tudi naslednji dan hrana ni bila nič boljša, prav tako tretji dan. Vprašal sem Lorenza, če je dobil ukaz, naj me izstrada ali pa z vročino ugonobi. Nič ni odgovoril. Zahteval sem papir in svinčnik, da bi se pritožil pri gospodu tajniku, pa spet nobene odgovora. Ves obupan in jezen sem pojedel juho in nekaj koščkov v ciprskem vinu namočenega prepečenca — nekaj steklenic dobrega vina mi je še pustil tovariš iz prejšnje celice, grof Fenarolo. Sklenil sem, da se vsaj toliko okrepm, da bom prihodnji dan potisnil bodalce Lorenzu v trebuh, zakaj mi sili sem, da je to edino, kar še morem storiti. Ponoči sem se nekoliko umiril. Naslednje jutro sem Lorenzu zagrozil, da ga bom ubil, ko pridem iz ječe. Posmehljivo me je pogledal, odgovoril spet nič in odšel. Mislil, da tako ravna na tajnikov ukaz, kateremu je morda povedal o luknji, nisem vedel, kaj naj počnem. Cutil sem, da bom polagoma popolnoma opešal in onemogel umrl.

Naposled, bil je že osmi dan, odkar sem trpel in hiral v novi celici, nisem več mogel vzdržati. Osorno sem zahteval od njega obračun o denarju, ki mi ga je hranil in razpolagal z njim. Odgovoril je, da mi bo obračun prinesel naslednji dan. Preden je zaprl vrata celice, sem zgra-

bil čebriček z umazano vodo in odpadki in mu zagrozil, da bom to svinjarijo zvrnil po tleh, če je takoj ne odnese. Tedaj je veliki enemu izmed pomožnih ječarjev, naj čebriček izprazni in za nekaj časa odpre okno, da se celica prezrači. Ko se je ječar vrnil s praznim pomitnim čebričkom, je kmalu za njim prišel tudi Lorenzo in okno spet zaprl. Kričal sem nad njim, da je nekaj le zaleglo, zato sem se odločil, da ga bom naslednji dan še bolj grobo prijel.

Naslednji dan pa se je moja jeza poglobila, ko sem videl, da mi je pred obračunom prinesel košarico limon, ki mi jo je poslal gospod de Bragadino poleg steklenice dobre dišavnine vode in krasno pečeno galetico. Eden izmed ječarjev je odprl okno. Ko mi je Lorenzo izročil obračun, sem samo površno pogledal končni znesek in mu rekel, da ga podarim njegovi ženi, razen enega cekina, ki si naj ga razdele pomožni ječarji, dva navzoča ječarja sta me ljubeznivo pogledala in se mi zahvalila. Tako sem si pridobil naklonjenost revnih ječarjev.

Ko sva bila sama z Lorenzom — videl sem, da je namenoma ostal sam z mano in se mu ni mudilo kakor prejšnje dni — me je vnovič vprašal, kje sem dobil orodje, s katerim sem preklunjal pod. Odgovoril sem mu, da od njega... in pristavil: »Povedal bom vse, toda samo v sekretarjevi navzočnosti.« Tedaj me je prosil, naj za božjo voljo molčim in naj pomislim, da ima ženo in otroke.

»In kdo vam je dal vse potrebno, da ste napravili svetiljko?« me je radovedno vprašal.

»Vi sami,« sem mu odgovoril.

»Ne verjamem,« je ugovarjal, »ne mislite, da je duhovnost isto kakor drznost.«

»Ne lažem, resno trdim, da ste mi vi lastnorodno dali vse, kar sem potreboval za svetiljko.«

Razložil sem mu, kako mi je to uspelo in ko se je prepričal, se je z roko udaril po čelu in me vprašal, če bi ga mogel pravi tako prepričati tudi o tem, da mi je on priskrbel orodje, s katerim sem preklunjal pod v celici. Odgovoril sem mu, da o tem more izvedeti samo v navzočnosti tajnika, tega se je pa zbal.

Zdal sem se spet bolj počutil, ko sem ugnal tega človeka, ki bo naposled moral plačati s svojim življenjem poznanstvo z menoj. Tako je pač usoda. Ko se je Lorenzo prepričal, da je njemu v korist, če tajniku ne izblehta, kaj sem napravil, je postal popustljivejši do mene. Iljad, ki je vsak dan prihajal skozi odprta okna v mojo celico, mi je vrnil moč in tek.

»Prinašam vam svojo glavo,« je vzkliknil poveljnik bataljona, ves bled in potrt.

Usedel se je in povedal vso strahoto tega, kar se je zgodilo. Po njegovi pripovedi je zavladala smrtna tišina.

»Zdite se mi bolj nesrečni kakor pa krivi,« je kontno spregovoril strogi general. »Vi niste odgovorni za zločin Spancev in če maršal ne bo drugače odločil, vam jas odpustim.«

Te besede so bile le slaba tolažba za nesrečnega častnika, ki je vzkliknil: »Ko bo to izvedel cesar!«

»Ustreliti bi vas dal,« je rekel general, »no, bomo še videli. Skratka, ne govorimo več o tem.« Je dodal s stroгим glasom, »ampak pripravimo maščevanje, ki naj vilje zdravilen strah tej deželi, kjer se ljudje vojskujejo kot divjaki.«

Uro kasneje je krenil na pot cel polk, konjeniški oddelek in topniški odred. Na čelu kolone sta jahala general in Victor. Vojski, ki so bili obveščeni o pokolu svojih tovarišev, so bili kakor obsedeni od nezasičenega besa. Razdaljo med glavnim stanom in mestom Mendo so prekorajši žudovito hitro. Med potjo je general naletel na cele vase, ki so bile pod orožjem. Vsako tako nesrečno gnezdo je bilo obkoljeno, prebivalci pa zdesetkovani.

Zaradi enega tistih naključij, ki jih ni moč razložiti, so angleške ladje še vedno stale na mestu, ne da bi se mogle premakniti naprej. Kasneje smo izvedeli, da so te ladje nosile samo topove in da so se hitreje premikale kot ostalo brodogej. Tako so francoske čete skoro brez boja obkobile mesto Mendo, ki je ostalo brez pričakovanih in od angleških jader napovedanih branilcev. Prebivalci, ki se jih je polastil strah, so ponudili brezpogojno predajo. Ker so ubijali Francozov mislili, sodeč po splošno znani generalovi krutosti, da bo Menda najbrž zažgana in vsi prebivalci obglavljeni, so predlagali, prežeti z duhom poštrevnosti, kar ni bilo na iberskem polotoku nič redkega, da se sami javijo generalu. Le-ta je sprejel njihovo ponudbo, toda s pogojem, da bodo prebivalci gradu, od najnižjega služabnika do markiza, izročeni njemu v roke. Ko so privolili v takšno predajo, je general obljubil, da bo pomilošil ostale prebivalstvo in prepovedal svojim vojakom ropanje in požiganje mest. Prebivalstvu je bil naložen visok davek in najbogatejši meščani so sili prostovoljno v zapor, kot poroki, da bo zahtevana vsota plačana v roku štirindvajsetih ur.

General je ukrenil vse potrebno za varnost svojih čet, poskrbel za obrambo dežele in odklonil, da bi vojski stanovali v hišah. Ko so vojski postavili taborišče, se je odpravil v grad in ga zasedel. Člani Leganesove družine in služabniki so bili skrbno zadržani, zvezani in zaprti v dvorani, kjer se prej plesali. Skozi okna te dvorane se je videla terasa, pod katero je ležalo mesto. Glavni štab se je namestil v galeriji zraven dvorane, kjer je general takoj nato imel posvetovanje o tem, kako bi se zoperstavili izkrcanju. Ko je poslal pobočnika k maršalu Neyu in dal razvrtiti ob obali topove, se je s svojim štabom začel ukvarjati z jetniki. Dve sto Spancev, ki so jih prebivalci predali, je bilo takoj ustreljenih na terasi. Po izvršitvi te vojaške kazni je general ukazal, naj postavijo na terasi toliko vešal, kolikor je v grajski dvorani jetnikov in naj pošljejo po mestnega krvnika, Victor Marchand je izkoristil čas pred kosilom in šel pogledat k jetnikom. Kmalu nato se je vrnil h generalu.

»Prisel sem,« mu je rekel z ganjenim glasom, »da vas prosim milosti.«

»Vile je povzel general z naglasom grenke ironije.

»Zal, tako je,« je odvrnil Victor, »za žalostno milost vas prosim. Ko je markiz videl, da postavljajo vešala, se je nadejal, da boste za njegovo družino spremlili to vrsto kazni. Prosi vas, da daste plemiču obglaviti.«

»Naj bo!« je rekel general.

»Prosijo tudi, naj jim bo dovoljena verska tolažba, naj jih osvobodimo vezi; obljubili so, da ne bodo poskušali pobegniti.«

»Soglašam,« je rekel general, »ampak, vi boste odgovorni za to.«

»Starec vam nudi tudi vse svoje premoženje, če odpustite njegovemu mladem sinu.«

»A tako!« je odgovoril poveljnik. »Njegovo premoženje je že last kralja Jožeta.«

Ustavil se je; prezirljiva misel mu je nagubala čelo, ko je dodal:

»Prekosil bom njegovo željo. Slutim, kako važna je njegova zadnja prošnja. No, pa naj kupi trajnost svojega imena, ampak španja naj se na večne čase spominja njegove izdaje in njegove kazni! Premoženje in življenje puščam tistemu njegovih sinov, ki bo opravil krvnikov posel... Pojdite in nobene besede več o tem.«

(Odloomek iz letošnje redne knjige Prešernove družbe.)

Živalski svet

TERMITI
... V Eritreji sva. Slovečih raziskovalec termitov E. Escherich nam je več in zgovoren vodnik. Pravkar je razgledal koptico tako imenovanih bojevitih termitov ter se pripoklopil do njihovega vnožja. V sredini gobaste, hleniščevga gnezda se je prikazalo trdo osrednje jedro. Previdno ga izluščil iz okolice in dvignil iz gnezda. Z ostrim nožem nato skrajno oprežno strže pisat za plastjo tako dol-

s čeljustni, se siloma pretine skozi gnezdo in za trenutek obstane. Na rahlo privzdigne glavico, boža s tipalkami dragoceno breme, ga nekajkrat pritane ob svoji ustne organe, da ga obliže in temeljito onazi. In že zdrvi z novorojenkom po enem izmed tistih hodnikov, ki vodijo iz kraljevske čumnate v tako imenovane »otroške sobice«. Vsaki dve sekundi se ponovi ta dogodek, natančno in redno kakor v stroju...

Tik ob kraljici ždi na visokih, razkrcenih nogah termit, ki se pred vsemi drugimi termiti odlikuje po temno rjavem oklepu. Skoraj bi ga prezrli v nemirnem vrvenju. Termiti kralj je, ne razdražljiv drug svoje kraljevske soproge. Kar plašno se stiska k njenemu mehkeemu telesu. Leni in počasi se plazijo vzdolž orjaške družice. V primeri z njo se ti zdi kakor nedorastle dete ali pripadnik druge, manjše živalske vrste. Tu di njemu strežejo dvorjani, ližejo ga, snažijo in pitajo. Pri tako silni plodovitosti termitske kraljice je njegova prisotnost v poročni čumnati trajno potrebna. Škerbeti morajo za to, da nikdar ne usahne življenjski vir, ki tako nevdružno žubori iz plodnega telesa samice.

Med dvorjani opaziš povsed temno rjavo čebelčavo termitke, oblastne redarje. Le-ti skrbijo za red v kraljevski palači in podžigajo služničad k hitrejšemu delu. Vseokrog nemirnega in gomazežega pozorišča pa stoji hegibno in dosojanstveno na straži kraljevska garda. Tvojtjo jo posebno veliki in močni vojski, kakor da bi bili odbrani za to vzvišeno opravilo. V enakih presledkih so se razpostavili ob robu dvorane in strnili v strnjene kordon okrog kraljevskega para. Glavo imajo obrnjeno nazven in sicerjono k tlom. Ostre srpaste čeljusti so jim široko razprte in vsak čas pripravljene za nasok...

(Odstavki iz redne knjige Prešernove družbe za 1956)

Velika gala predstava

Tone Seliškar

Miha pa je še isti dan stal v občinski pisarni in je občinskemu tajniku takole povedal: »Miha ta in ta sem, doma od tam in tam, star štirideset let, žena Verona tako in tako in hčerka Marjanca, rojena pred enim mesecem. Tu je oblastno dovoljenje, da smem imeti vrtljak in z njim potovati iz kraja v kraj in ljudi zabavati. Tu imam tudi potrdilo, da sem davke plačal, in prosim za dovoljenje, da ostanem pri teli Urši čez zimo. Teti Urši plačam namemino in čez zimo bom popravil svoj vrtljak, ker se je že obrabil. Drugega nimam kaj povedati.«

»Hm, hm!« je zagodrnjal občinski tajnik, ker je bilo vse tako tudi res, kot je povedal Miha. V vsem tem ni bilo nič kaznivnega. »Kako pa to, da ste se lotili takšnega posla?« je vprašal občinski tajnik. »To je cigansko življenje, hm, kako pa zdržite?«

»Vidite, spoštovani občinski tajnik, tako vprašanje bi lahko tudi jaz vam zastavil,« spreговорil Miha. »Recimo: ali je to kakšno življenje, sedeti leta in leta za mizo in po papirju krceljati? Jaz bi ne vzdržal za nič na svetu, vi pa najbrž ne bi bili zadovoljni, če bi se cizajili od vasi do vasi in vrteli vrtljak in lajno ljudem v veselje in razvedrilu. Tudi z trtljakom si počeno slušim kruh. Jaz sem zadovoljen.«

»Saj ima prav!« si je mislil občinski tajnik, na glas pa je dejal: »Ze dobro, ze dobro. Ali sta si z Uršo v sorodu?«

»Prava teta mi je, sestra mojega očeta. Veste, tudi moj oče je bil v teh hribih doma. Revož je bil, kajpak, in komaj sem shodjal, sem bi že za nastirčka, potem za pastirja in nato za hlapca. A hlapčevanja mi je bilo kmalu dovolj. Živina ima lepše življenje kot hlapec.

No, vidite, da sem se tega posla lotil. Imam spretno roko, znam nekaj malega kovati, tesariti, rezljati... Kaj bi pravili! Ali smem iti, spoštovani?«

»Le pojdi, le pojdi, uradno je vse urejeno!« je dejal občinski tajnik, ves skisan od tinte in vlage v občinski pisarni.

Miha je s polnimi pljuči zajel zrak, ko je stopil na cesto, nato si je naglo natačil pipico in urmiš nog odpetal k teti Urši. Spetoma je v trgovini kupil zelene, rdeče in modre olinjate barve, nekaj žebjev, a za ženo in teto nekaj prave, dišeče kave. Uh, kako bo lepo, dišalo po bajti, ko jo bosta kuhali!

Snegec pa pada, pada kar naprej. Ze vsa polja so pokrita z belimi prti. Tih je, tih, samo snežinke padajo in nič ne rečejo. Pozimi je vse tiho. Vse pa res ne, kajti ko se Miha približa bajti zašli:

»Ve, ve, ve... Ve, ve, ve...«

»Le kje jemlje tak glas, ko jo je za en sam jersbaček?« si misli Miha in je vesel, ker mu srce poskoči ob tem glasu. A kadar srce človeku poskoči od veselja, je srečen.

Preden pa stopi Miha v bajto, do konca pokadi pipo, kajti

Ilustracija Naceta Miheva v VELIKI GALA PREDSTAVI.

»Streliti bi vas dal,« je rekel general, »no, bomo še videli. Skratka, ne govorimo več o tem.« Je dodal s stroгим glasom, »ampak pripravimo maščevanje, ki naj vilje zdravilen strah tej deželi, kjer se ljudje vojskujejo kot divjaki.«

Uro kasneje je krenil na pot cel polk, konjeniški oddelek in topniški odred. Na čelu kolone sta jahala general in Victor. Vojski, ki so bili obveščeni o pokolu svojih tovarišev, so bili kakor obsedeni od nezasičenega besa. Razdaljo med glavnim stanom in mestom Mendo so prekorajši žudovito hitro. Med potjo je general naletel na cele vase, ki so bile pod orožjem. Vsako tako nesrečno gnezdo je bilo obkoljeno, prebivalci pa zdesetkovani.

Zaradi enega tistih naključij, ki jih ni moč razložiti, so angleške ladje še vedno stale na mestu, ne da bi se mogle premakniti naprej. Kasneje smo izvedeli, da so te ladje nosile samo topove in da so se hitreje premikale kot ostalo brodogej. Tako so francoske čete skoro brez boja obkobile mesto Mendo, ki je ostalo brez pričakovanih in od angleških jader napovedanih branilcev. Prebivalci, ki se jih je polastil strah, so ponudili brezpogojno predajo. Ker so ubijali Francozov mislili, sodeč po splošno znani generalovi krutosti, da bo Menda najbrž zažgana in vsi prebivalci obglavljeni, so predlagali, prežeti z duhom poštrevnosti, kar ni bilo na iberskem polotoku nič redkega, da se sami javijo generalu. Le-ta je sprejel njihovo ponudbo, toda s pogojem, da bodo prebivalci gradu, od najnižjega služabnika do markiza, izročeni njemu v roke. Ko so privolili v takšno predajo, je general obljubil, da bo pomilošil ostale prebivalstvo in prepovedal svojim vojakom ropanje in požiganje mest. Prebivalstvu je bil naložen visok davek in najbogatejši meščani so sili prostovoljno v zapor, kot poroki, da bo zahtevana vsota plačana v roku štirindvajsetih ur.

General je ukrenil vse potrebno za varnost svojih čet, poskrbel za obrambo dežele in odklonil, da bi vojski stanovali v hišah. Ko so vojski postavili taborišče, se je odpravil v grad in ga zasedel. Člani Leganesove družine in služabniki so bili skrbno zadržani, zvezani in zaprti v dvorani, kjer se prej plesali. Skozi okna te dvorane se je videla terasa, pod katero je ležalo mesto. Glavni štab se je namestil v galeriji zraven dvorane, kjer je general takoj nato imel posvetovanje o tem, kako bi se zoperstavili izkrcanju. Ko je poslal pobočnika k maršalu Neyu in dal razvrtiti ob obali topove, se je s svojim štabom začel ukvarjati z jetniki. Dve sto Spancev, ki so jih prebivalci predali, je bilo takoj ustreljenih na terasi. Po izvršitvi te vojaške kazni je general ukazal, naj postavijo na terasi toliko vešal, kolikor je v grajski dvorani jetnikov in naj pošljejo po mestnega krvnika, Victor Marchand je izkoristil čas pred kosilom in šel pogledat k jetnikom. Kmalu nato se je vrnil h generalu.

»Prisel sem,« mu je rekel z ganjenim glasom, »da vas prosim milosti.«

»Vile je povzel general z naglasom grenke ironije.

»Zal, tako je,« je odvrnil Victor, »za žalostno milost vas prosim. Ko je markiz videl, da postavljajo vešala, se je nadejal, da boste za njegovo družino spremlili to vrsto kazni. Prosi vas, da daste plemiču obglaviti.«

»Naj bo!« je rekel general.

»Prosijo tudi, naj jim bo dovoljena verska tolažba, naj jih osvobodimo vezi; obljubili so, da ne bodo poskušali pobegniti.«

»Soglašam,« je rekel general, »ampak, vi boste odgovorni za to.«

»Starec vam nudi tudi vse svoje premoženje, če odpustite njegovemu mladem sinu.«

»A tako!« je odgovoril poveljnik. »Njegovo premoženje je že last kralja Jožeta.«

Ustavil se je; prezirljiva misel mu je nagubala čelo, ko je dodal:

»Prekosil bom njegovo željo. Slutim, kako važna je njegova zadnja prošnja. No, pa naj kupi trajnost svojega imena, ampak španja naj se na večne čase spominja njegove izdaje in njegove kazni! Premoženje in življenje puščam tistemu njegovih sinov, ki bo opravil krvnikov posel... Pojdite in nobene besede več o tem.«

(Odloomek iz letošnje redne knjige Prešernove družbe.)

»Streliti bi vas dal,« je rekel general, »no, bomo še videli. Skratka, ne govorimo več o tem.« Je dodal s stroгим glasom, »ampak pripravimo maščevanje, ki naj vilje zdravilen strah tej deželi, kjer se ljudje vojskujejo kot divjaki.«

Uro kasneje je krenil na pot cel polk, konjeniški oddelek in topniški odred. Na čelu kolone sta jahala general in Victor. Vojski, ki so bili obveščeni o pokolu svojih tovarišev, so bili kakor obsedeni od nezasičenega besa. Razdaljo med glavnim stanom in mestom Mendo so prekorajši žudovito hitro. Med potjo je general naletel na cele vase, ki so bile pod orožjem. Vsako tako nesrečno gnezdo je bilo obkoljeno, prebivalci pa zdesetkovani.

Zaradi enega tistih naključij, ki jih ni moč razložiti, so angleške ladje še vedno stale na mestu, ne da bi se mogle premakniti naprej. Kasneje smo izvedeli, da so te ladje nosile samo topove in da so se hitreje premikale kot ostalo brodogej. Tako so francoske čete skoro brez boja obkobile mesto Mendo, ki je ostalo brez pričakovanih in od angleških jader napovedanih branilcev. Prebivalci, ki se jih je polastil strah, so ponudili brezpogojno predajo. Ker so ubijali Francozov mislili, sodeč po splošno znani generalovi krutosti, da bo Menda najbrž zažgana in vsi prebivalci obglavljeni, so predlagali, prežeti z duhom poštrevnosti, kar ni bilo na iberskem polotoku nič redkega, da se sami javijo generalu. Le-ta je sprejel njihovo ponudbo, toda s pogojem, da bodo prebivalci gradu, od najnižjega služabnika do markiza, izročeni njemu v roke. Ko so privolili v takšno predajo, je general obljubil, da bo pomilošil ostale prebivalstvo in prepovedal svojim vojakom ropanje in požiganje mest. Prebivalstvu je bil naložen visok davek in najbogatejši meščani so sili prostovoljno v zapor, kot poroki, da bo zahtevana vsota plačana v roku štirindvajsetih ur.

General je ukrenil vse potrebno za varnost svojih čet, poskrbel za obrambo dežele in odklonil, da bi vojski stanovali v hišah. Ko so vojski postavili taborišče, se je odpravil v grad in ga zasedel. Člani Leganesove družine in služabniki so bili skrbno zadržani, zvezani in zaprti v dvorani, kjer se prej plesali. Skozi okna te dvorane se je videla terasa, pod katero je ležalo mesto. Glavni štab se je namestil v galeriji zraven dvorane, kjer je general takoj nato imel posvetovanje o tem, kako bi se zoperstavili izkrcanju. Ko je poslal pobočnika k maršalu Neyu in dal razvrtiti ob obali topove, se je s svojim štabom začel ukvarjati z jetniki. Dve sto Spancev, ki so jih prebivalci predali, je bilo takoj ustreljenih na terasi. Po izvršitvi te vojaške kazni je general ukazal, naj postavijo na terasi toliko vešal, kolikor je v grajski dvorani jetnikov in naj pošljejo po mestnega krvnika, Victor Marchand je izkoristil čas pred kosilom in šel pogledat k jetnikom. Kmalu nato se je vrnil h generalu.

»Prisel sem,« mu je rekel z ganjenim glasom, »da vas prosim milosti.«

»Vile je povzel general z naglasom grenke ironije.

»Zal, tako je,« je odvrnil Victor, »za žalostno milost vas prosim. Ko je markiz videl, da postavljajo vešala, se je nadejal, da boste za njegovo družino spremlili to vrsto kazni. Prosi vas, da daste plemiču obglaviti.«

»Naj bo!« je rekel general.

»Prosijo tudi, naj jim bo dovoljena verska tolažba, naj jih osvobodimo vezi; obljubili so, da ne bodo poskušali pobegniti.«

»Soglašam,« je rekel general, »ampak, vi boste odgovorni za to.«

»Starec vam nudi tudi vse svoje premoženje, če odpustite njegovemu mladem sinu.«

»A tako!« je odgovoril poveljnik. »Njegovo premoženje je že last kralja Jožeta.«

Ustavil se je; prezirljiva misel mu je nagubala čelo, ko je dodal:

»Prekosil bom njegovo željo. Slutim, kako važna je njegova zadnja prošnja. No, pa naj kupi trajnost svojega imena, ampak španja naj se na večne čase spominja njegove izdaje in njegove kazni! Premoženje in življenje puščam tistemu njegovih sinov, ki bo opravil krvnikov posel... Pojdite in nobene besede več o tem.«

(Odloomek iz letošnje redne knjige Prešernove družbe.)

»Streliti bi vas dal,« je rekel general, »no, bomo še videli. Skratka, ne govorimo več o tem.« Je dodal s stroгим glasom, »ampak pripravimo maščevanje, ki naj vilje zdravilen strah tej deželi, kjer se ljudje vojskujejo kot divjaki.«

Uro kasneje je krenil na pot cel polk, konjeniški oddelek in topniški odred. Na čelu kolone sta jahala general in Victor. Vojski, ki so bili obveščeni o pokolu svojih tovarišev, so bili kakor obsedeni od nezasičenega besa. Razdaljo med glavnim stanom in mestom Mendo so prekorajši žudovito hitro. Med potjo je general naletel na cele vase, ki so bile pod orožjem. Vsako tako nesrečno gnezdo je bilo obkoljeno, prebivalci pa zdesetkovani.

Zaradi enega tistih naključij, ki jih ni moč razložiti, so angleške ladje še vedno stale na mestu, ne da bi se mogle premakniti naprej. Kasneje smo izvedeli, da so te ladje nosile samo topove in da so se hitreje premikale kot ostalo brodogej. Tako so francoske čete skoro brez boja obkobile mesto Mendo, ki je ostalo brez pričakovanih in od angleških jader napovedanih branilcev. Prebivalci, ki se jih je polastil strah, so ponudili brezpogojno predajo. Ker so ubijali Francozov mislili, sodeč po splošno znani generalovi krutosti, da bo Menda najbrž zažgana in vsi prebivalci obglavljeni, so predlagali, prežeti z duhom poštrevnosti, kar ni bilo na iberskem polotoku nič redkega, da se sami javijo generalu. Le-ta je sprejel njihovo ponudbo, toda s pogojem, da bodo prebivalci gradu, od najnižjega služabnika do markiza, izročeni njemu v roke. Ko so privolili v takšno predajo, je general obljubil, da bo pomilošil ostale prebivalstvo in prepovedal svojim vojakom ropanje in požiganje mest. Prebivalstvu je bil naložen visok davek in najbogatejši meščani so sili prostovoljno v zapor, kot poroki, da bo zahtevana vsota plačana v roku štirindvajsetih ur.

General je ukrenil vse potrebno za varnost svojih čet, poskrbel za obrambo dežele in odklonil, da bi vojski stanovali v hišah. Ko so vojski postavili taborišče, se je odpravil v grad in ga zasedel. Člani Leganesove družine in služabniki so bili skrbno zadržani, zvezani in zaprti v dvorani, kjer se prej plesali. Sk

Humor, a ne za vsako ceno!

»Kam pa?«
»Po vstopnice za Vesel večer.«
»Vesaj eno uro boš čakal, da prideš na vrsto!
Nisem imel časa; ko pa sem mimogrede popoldne pogledal k blagajni, je bilo že skoro vse

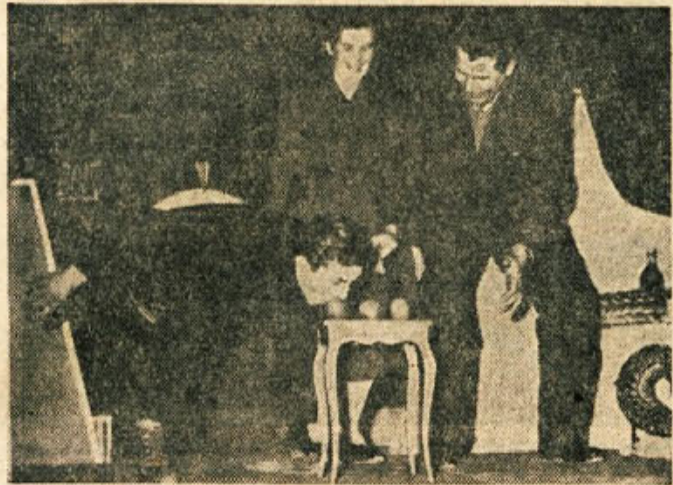
več takega zanimanja kot doslej.
»Veselemu večeru« se je poznalo, da je bil na hitro pripravljen, vsaj kar zadeva praviški zbor in orkester. Najbolj sproščeno je nastopal šofer in če bi se omejil v času (men-

bila v duhu Veselega večera. Posrečen je bil tudi nastop Don Kihota in njegovega sluga Sancha Pansa, toda bolj v maski kot v besedah.

Res v smislu Veselega večera je bila angažirana točka »Miss Novega mesta«. Masika »prvakinje« je bila res odlična.

Sodelovanje občinstva je bilo premalo veselo. Kdo je kriv temu? Najbrž prevelika utrujenost aranžerja, ki je bil hkrati napovedovalec. Uporaba vrelega čaja za tekmovalne je proli vsem higijenskim pravilom. Radio si je priborila oseba s polnim ustj neprežvečene klobase in kruha, česar napovedovalec morda ni opazil.

Prav mučen vtis je napravilo obnašanje napovedovalca do osebe, ki je bila pozvana, da izžreba komisijo. Ko je hotela oditi, jo je napovedovalec zadržal na odru in »pozabil« nanjo. Čez kake pol ure jo je opazil in, da bi se opravičil za svojo pozabljivost, vzdiknil: »Ali ste še tu?« in ji dal za nagrado liziko. Če bi se prizadeta znašla in mu primazala klobaso, bi bila to najboljša točka Veselega večera. Humorja si delovni človek želi, a ne humorja za vsako ceno.

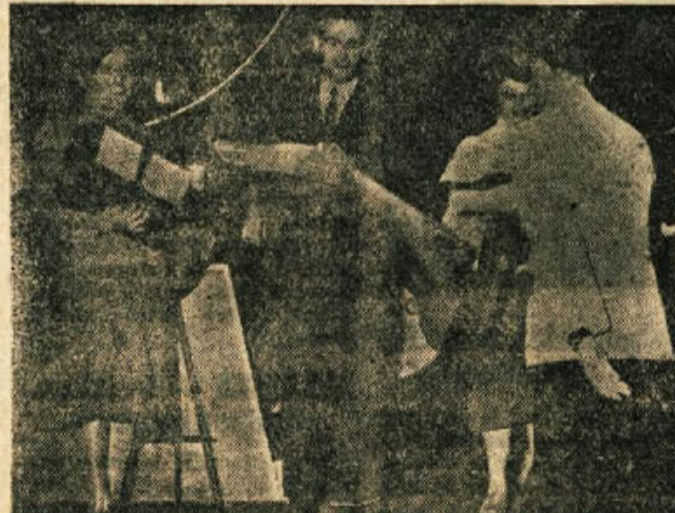
»Pokaži, kaj znaš« bi skoraj lahko imenovali nekatero točko programa 2. veselega večera.

razprodano za štiri predstave. Pač najboljši dokaz, kakšno si ljudje želijo takih večerov in koliko pričakujejo od njih.
Sem pa mnenja, da po zadnjem »Veselem večeru« ne bo

da je pri an predstavi potegnil kar na 35 minut) in izpustil neslanosti, bi lahko gledal v njem novomeškega »Jezika«.
Kvalitetno najboljša točka je bila črnski ples, a ta točka ni

Don Kihot (Dominik Bratož), zelo uspela figura zabavnega večera.

Izrebanec glavnega žrebanja na prvem večeru.

Dedek Mraz v Brežicah

Naj kar povemo, da imajo letos z Dedkom Mrazom mali in veliki precej skrbi. Malo ga navdušeno pričakujejo; nekateri so celo starem obljubili, da bodo vsaj v tem mesecu bolj pridni, podobne obljube so dali tudi svojim vzgojiteljem in učiteljem. Veče pa so skrbi staršev in članov Društva prijateljev mladine, ki morajo poskrbeti za zadostne »investicije« Dedku Mrazu, ker ta svojo mošnjo in zalogo dobrot že precej izprazni preden priroma do Brežic. Da bi ga »finančno« čimbolje oskrbeli, se je DPM obrnilo s prošnjo za pomoč na brežiška podjetja in trgovine, od katerih se jih je nekaj že odzvalo s svojimi prispevki.

Najmlajše bo tudi letos Dedek Mraz obiskal na svojih že ustaljenih postajah, in sicer v Brežicah v Prosvetnem domu, v Domu JLA ter v opekarini in v bolnišnici; v brežiški okolici se bo ustavil v Krški vasi in v Selih. Povsod bodo za maličke pripravili tudi vesel in šaljivo program, pri čemer bo sodelovala mladina iz glasbene šole in gimnazije, ki jim je med drugim pripravila tudi zanimivo predstavo svojega lutkovnega gledališča, kino podjetje pa bo za najmlajše vrtele otroško filmsko predstavo.

Vneto se pripravljajo na praznovanje novoletne jelke tudi v obeh otroških vrtcih, v osnovni šoli in v gimnaziji. Tu bodo pripravili praznovanje s pogostitvijo in kolektivno obdaritev. Seveda imajo pri teh pripravah, posebno pri mlajših učencih, največ skrbi in dela njihovi učitelji in profesorji, saj razredi med seboj kar tekmujejo, kdo bo lepše in bolje pripravil.

S. S.

Razstava slikarjev-amaterjev v Brežicah

V Domu JLA v Brežicah so v počastitev dneva JLA v soboto odprli razstavo del slikarjev-amaterjev. Razstava bo odprta od 20. do 28. decembra. Svoja dela so razstavili: Cvet-

ka Miloš-Radanovič in oficirja Kiril Muratovski ter Kršo-Tomin. Cvetka Radanovič se je predstavila z dvojico velikih olj »Delo na avto cesti«, razstavila je dva otroška portreta (pastel), en akvarel »Motiv iz Zagreba« ter pet krajnih šarskih prizorov v olju.
Muratovski razstavlja 5 akvarelov (največ motivov ob Krki pri Cerkljah) in eno vojaško karikaturo »Kuharje«.

Marljivo slikar amater Tomin, ki je Brežičan že poznana, razstavlja tokrat 10 olj: pokrajine, tihotišja in en otroški portret. Zanimivost razstave je predvsem v tem, da na razstavljenih delih spoznamo tri marljive slikarje-amaterje, ki vsak po svoje opazuje, doživlja in upodablja svet, v katerem živi in dela.

S. A.

Veselje na Prevolah

Z dograditvijo šole na Prevolah je v veliki meri rešeno vprašanje kulturno-prosvetnega dela, ki so se ga prvi lotili pionirji višjih razredov šole na Prevolah, ko je bilo razpisano drugo republiško nagradno tekmovanje mladih tehnikov. Prostor, ki je bil v šoli namenjen za bodočo risalnico, so spremenili v dvorano. Šola ima malo orodja, skoraj nič. Kljub raznim težavam so pionirji odreda Vrškice sklenili postaviti oder v dvorani. Naloga je bila zanje precej težka, vendar so z vztrajnim in pozitivnim delom izdelali ličen oder, ki bo za novo leto še uporaben. Prvi bodo na njem nastopili pionirji z novoletnim programom ob prihodu Dedka Mraza. Oder je namenjen tudi mladini, ki se bo v bodoče udeleževala v kulturno-prosvetnem delu. Ustanovljen je dramski krožek, ki bo na Silvestrov večer z igral trodejanjo »Na ogledih«. Hkrati bo tudi proslava otvoritve dvorane.

program obsega še ureditev telovadnega igrača, prostora okoli šole in grede, zasaditev dreves in cvetja okoli šole, izdelava preprostega telovadnega orodja, letalskih modelov itd. Pionirji in mladina s Prevol in okolice se zahvaljuje okrajnemu svetu Svobod in prosvetnih društev v Novem mestu za denarje, s katerim jim bo leta plačal zaveso za oder!

S. A.

Ob literarnem večeru

dolenjskih srednješolcev in visokošolcev

Nemara je marsikdo zmajal z glavo, češ: vsako res ne more biti književnik, malokdo je izvoljen za ta »visoki poklici«. Nekaj resnice je v tem, pa vendar: preteklost kaže, da so prav iz mladih in navidez nepomembnih literarnih krožkov izšli nekateri posamezniki, ki so zarezali globoke in plodne brazde v našo slovstveno njivo. Neposredno, odseč in dolgočasno bi bilo postreči s podatki iz naše kulturne preteklosti, pa tudi vodilo ne bi k ničemu. Sicer pa je pozitivni značaj takih literarnih večerov predvsem v tem, da bodo ti mladi ljudje, ki se gotovo zvečinoma ne bodo mogli uveljaviti v literarni areni, neudomno vedno zainteresirani za literaturo in se tako ob branju nenehno kultivirali. To dejstvo pa je vsekakor dovolj pomembno.

več topi in nezraziti. Pesnik mora predvsem veliko brati, ne sicer stego posnemati vzornike, marveč si prisvojiti izrazno bogastvo in ga prilagoditi lastni individualni nadarjenosti. Ob delu proze je potrebno reči, da je treba spominski material prečistiti in ga prizidati v območje umetnosti.

Pre nemara prenatlačne in prestroge besede so bile zapisane ob šibkostih, ki so pa razumljive, pač v smislu starega prepoveda, da se ob napakah učimo. Sicer pa: prav takih prikupnih in skrbno pripravljenih večerov si še želimo. Za konec v informacijo še imena nastopajočih: Jože Sintič, Alenka Auersperg, Anica Barbič, Tone Bregar, Jože Prešeren in Peter Brežičak.

-mbr-

Žene zadružnice v Birčni vasi

bodo poskrbele za novoletno jelko, tako so sklenile na svojem sestanku, ki so ga imele pred dnevi.
Sklenile so, da bodo zbirale prispevke po Birčni vasi, Stranski vasi, Gor. in Dol. Lakočnicah in Vel. Podljudnu. Žene članice bodo prirediteljice sodelovanju še ostale matere, ki bodo pomagale pri peki in pripravah zavojčkov z darili ter jih prinesle v šolo, kjer jih bo pridnim malčkom razdelil Dedek Mraz.

Čuvrari meja pozdravljajo

Lovro Stajnar, Anton Lindič, Franc Dremik, Stefan Haril in Anton Košlin, Dolenjci, ki služijo vojaški rok na makedonski meji, čestitajo vsem bralcem Dolenjskega lista za novo leto.

Za novo leto

Anton Zupančič, vojak iz Duboševice, nam piše: »Najlepše se vam zahvaljujem za Dolenjski list, ki mi ga pošiljate na madžarsko mejo, kajti iz njega zvem največ novic iz domačih krajev. Za novo leto vam želim mnogo sreče in vas pozdravljam.«

Sevniški pionirji so dobili odredovo zastavo

Praznik republike je bil za pionirje sevniške šole posebno lep dan. Pionirski odred je povečal število svojih članov za 92 članic, ki so ob vstopu v to organizacijo dobili nove rutiče in bili pogoščeni. Ti malički so bili prvi, ki so dali pionirsko zaobljubo pred novim praporom. Novi prapor pionirskega odreda »Savo Kladike« je zelo lep in pionirji so ponosni nanj.

nas prav presenetili in vsi, ki smo si razstavo ogledali, smo izrazili pionirjem svoje priznanje.

Pridne roke naših pionirjev bi lahko naredile še mnogo več. Veselja do dela in dobre volje imajo veliko, manjka pa jim raznega materiala, predvsem za izdelavo električnih izdelkov. Naši delovni kolektivi s polnim razumevanjem pomagajo pri opremitvi tehničnih pionirskih krožkov, za kar jim gre posebna zahvala. Zeleli pa bi, da bi nam po svojih močeh pomagal tudi okrajni odbor LT.

Predsednik OBLO tov. Kolman razvija nov prapor sevniških pionirjev.

Trenutek, ko je predsednik OBLO tov. Kolman izročil prapor pionirjem in je upraviteljica osemletke tov. Simončičeva pripela nanj spominski trak, je bil zelo svečan.

Zahvaliti se moramo vsem delovnim kolektivom v Smarju in Sevnici, ki so z materialnimi podporami omogočili nabavo novega pionirskega prapora. 29. novembra zjutraj so sevniški pionirji odprli tudi občinsko razstavo tehničnih krožkov. Nekateri izdelki so

V izobraževanju - še dalje!

Rezervni oficirji črnomaljske občine so pregledali svoje delo

Preteklo nedeljo so podali obračun letošnjega dela rezervni oficirji črnomaljske občine. Rednega letnega obnove zborna se je udeležil tudi pred-

sednik okrajnega odbora rezervnih oficirjev tov. Franc Kotnik.

ben prevzeti zaupane mu naloge.

V svojem poročilu je dosežani predsednik odbora Franc Benčič ugotovil, da je bilo letošnje delovanje organizacije zelo plodno. Skozl vse leto je bila posvečena velika skrb vzgoji članstva. Organizirana so bila številna predavanja v Črnomlju, kakor tudi v Adlešticah in na Vinici. Skupno s tovariši iz Hrašnika so se udeležili praktičnih vojaških vaj na Kočevskem. Skrb za mladino se je odrazila v vzorni organizaciji predvojaške vzgoje.

Komandant garnizije v Črnomlju podpolkovnik Švajger je opozoril, da bo moral novi upravni odbor izdelati in tudi izvajati tim smotrnejši sistem nadaljnega izobraževanja oficirskega kadra, ki mora biti vsak čas pripravljen in sposo-

ben prevzeti zaupane mu naloge.

Srečno novo leto želijo

Ciril Jermar, Janez Klobučar, Alojz Grmovšek in Karlo Kropivšek, dolenjski fantje, ki služijo vojske v Kruševcu, se ob vstopu v novo leto spominjajo vseh domačih prijateljev in bralcev Dolenjskega lista ter jim želijo obilo sreče in uspehov v prihodnjem letu.

Hvala za pozornost!

Naročnica Dolenjskega lista iz Waukeste (USA) g. Emilija Črnelič nam je tik pred novim letom poslala fakole pismo.
»Ze pet let sem naročnica Dolenjskega lista, ki mi prav ugaja, kot tudi mojim prijateljem. Tu vam pošiljam naslov novega naročnika; ta rojak je doma iz Dragutaša in prav rad bere novice iz tega kraja. Njegovo ime je: Anton Kocjan, 6390 W. Greenfield ave, West Allens, Wis., USA. Prilagam 3 dolarje za enoletno naročnino, pozdrav...
Prav lepa hvala za prijaznost in naslov novega naročnika! Vam, draga naročnica in bralka Dolenjskega lista v tujini, pa želimo srečno in zadovoljno novo leto 1959! Te želje pošiljamo tudi vsem drugim našim bralcem v tujini!
Uredništvo in uprava DOLENJSKEGA LISTA

Kulturo ljudstvu!

Franjo Stiplovec, akademski slikar, zaslužen prosvetar, damek ravnatelj Posavskega muzeja, je bohemika natura in ne govori rad mnogo. Na vprašanje o novoletnih željah pa je vendarle povedal nekaj besed:
»Vprašanje je res lepo, a ko nanj odgovarjam, se že bojim, da ne bo moje pričakovanje od novega leta do konca leta 1959 ostalo samo pobožna želja. Ne ena! Saj imam toliko želja, pa kdo bi jih vse našteval.
Ko se umakne staro leto za zaveso in se nam prikaže novo, stopimo vanj z nešteti načrti. Naša največja želja pa je: Kulturo ljudstvu! Temu gestu velično vse naše misli in

skrbi, ki se jih niti v spanju ne znebimo.
Naj še malo kritiziram! Zdi se mi, da naši ljudje danes vse preveč uživajo samo v materialnih dobrinah in pozabljajo, da je duhovna hrana študentca življenjske lepote. Ni nam za enodnevnne modne novotarije, te so prehodne, hitro minjivje; iščimo kreposti in močnih vzorov v klasičnih obdobjih preteklosti!»

Čestitke
Franc Sečen, Anton Belak, Tonček Pavlin in Alojz Tomažin, ki služijo vojaški rok v Skoplju, želijo srečno in zadovoljno novo leto vsem bralcem Dolenjskega lista.

Vsak pionir - mladi tehnik

Razpisano je II. okrajno tekmovanje pionirjev v tehnični dejavnosti
S prvim januarjem 1959 se vključujejo pionirski odredi novomeškega okraja v II. okrajno tekmovanje tehnične dejavnosti, ki bo v počastitev 49. obletnice ustanovitve KPJ in bo trajalo vse do zaključka šolskega leta.
Tekmovanje je razpisal okrajni odbor Ljudske tehnike v Novem mestu skupno z njeno komisijo za tehnično vzgojo mladine; ob zaključku bo dal 9 denarnih nagrad od 120.000 do 40.000 din v vrednosti materiala za tehnično delo v obdobju. Pogoji za tekmovanje so znatno težji, kot za I. tekmovanje, vendar smo mnenja, da bo prav te usatnje prispevalo k vse večji aktivnosti tehnične dejavnosti v našem okraju. Posebna tekmovalna komisija pri OOLT, kot z njo vzpored-

OKRAJNA ZADRUŽNA ZVEZA
NOVO MESTO

In

ZADRUŽNA HRANILNICA
NOVO MESTO

Želita vso srečo in obilo gospodarskih uspehov vsem zadržnikom, zadrugam in kmetovalcem svojega območja!

„Izberite najboljšega športnika leta!“ Moj najlepši doživljaj pri športu

Ta navada, da se ob prehodu iz starega v novo leto delajo različni obračuni, je pač stara, ker brez tega ne gre. V športno razvitih in naprednih državah prav tako niso nič novega volitve najboljšega športnika leta. To je navadno najboljši športnik ne glede na panogo, v kateri tekmuje, ki ni najboljši le po svojih rezultatih, ampak ima vse vrline pravega športnika. Največkrat poskrbe za take volitve različni znanstveniki, predvsem športni, volivci pa so bralec. Včasih napravijo tudi drugače. Namesto bralecev, ki so včasih preveč sivol-patrioti in zato neobjektivni, pokličejo na pomoč ugledne telesokulturne funkcije, ki dobro poznajo razmere, včasih pa tudi športne novinarje ali celo redakcije dnevnikov in športnih listov.

Vsi: Jelka Hude!

Kakšne uspehe smo dosegli

Da bodo našim bralecem rezultati ankete oziroma volitve najboljšega športnika okraja čim bolj jasni, naj na kratko navedemo najpomembnejše uspehe posameznih kandidatov:

O zmagovalki ne bi govorili, ker smo o njej spregovorili na drugem mestu. Hudecova je to čast popolnoma zaslužila. Čeprav je šele lansko jesen začela z nastopi na atletski stezi, je že v prvem letu zabeležila nekaj takih uspehov, s katerimi se lahko ponaša le malokateri športnik, ki ima za seboj več precej daljšo tekmovalno dobo. Vsi značaj kažejo, da bo leto 1959 zanj še bolj uspešno.

Je lep uspeh. Za Marijana Kozuha vsaj pravijo, da je lahko vzor ostalim nogometašem. Je med najboljšimi v Elanovi enajstorici, vsi ga pa cenijo zaradi skromnosti, discipliniranosti in poštenosti.

O Anici Zunič so nekateri mnenja, da sodi med najboljše igralke rokometu v Sloveniji, toda v tako imenovanih kolek-

NAŠA NOVOLETNA ANKETA

Vavtj vasi, ne bo nič začutil njegov visok plama v tekmovalstvu za najboljšega športnika leta. Miro je zelo dober telovadec, vsestranski atlet, odbojkač in igralec. Če je dajal časa je najboljši v vajah na orodju, v atletiki pa je dosegel že nekaj zelo dobrih rezultatov. V skoku s palico ima rezultat 3.10 m, v skoku v višino 177 cm in v skoku v daljino 6.36 m.

tivnih športih, kot so rokomet, nogomet, odbojka, košarka itd. je težko izbrati najboljšega. Črnmaljske rokometarice so že drugi prvakine Slovenije in kot dobra strelica ima pri tem uspehu precej zaslug Anica Zunič. Tudi Dergane je zaslužil uvrstitev med najboljše. Letos sicer še ni posebno zabavil, ker je kasno prišel iz JLA, toda njegovi veliki uspehi v JLA dajo slutiti, da bo leto 1959 zanj zelo uspešno, samo če ne bo imel težav z zdravjem.

Vseh žal ne moremo naštet!

Tudi o ostalih bi morali spregovoriti, toda prostor ne dopušča. Tudi med temi so različni prvaki. Turk je pionirski prvak Slovenije v namiznem tenisu, Majda Gantar je mladinska prvačinja LRS v skoku v višino (njen najboljši rezultat je 146 cm), Sila in Sitar sta večkratna šahovska prvaka Dolenjske, Jože Mrzлак je dolenjski rekord v kegljanju (876 kegljev) itd. Vsi sodijo v kvalitetni vrh, žal pa je v prvi deseterici samo deset prostih mest.

ATLETIKA — v okraju »kraljica športov«

Če si bliže ogledamo rezultate letošnje ankete, je takoj jasno, da je med najboljšimi največ atletov. To ni nič čudnega, saj je atletika v letu 1958 najbolj napredovala in počela nekaj zelo pomembnih uspehov. »Kraljica športov« ima v novomeškem okraju zelo viden položaj, vse pa kaže, da bo v letu 1959 žela še večje uspehe, kajti novih mnogo obetajočih talentov je precej, nam že znani talenti kot so Hudecova, Kotnikova, Potrč, Baudek, Goršnova, Derganc, Gantarjeva itd. pa bodo še bolj izkušeni in še bolj pripravljeni na nastope.

Pogled na plavalni bazen CELULOZE na Vidmu pri Krškem, kjer je začela plavati tudi sedanja prvačinja Slovenije Vesna Bresskvar.

Vstopila sem v plavalni klub. Začelo se je...

Prvič sem nastopila v Ilirski Bistrici. Doživela sem uspeh, ki se ga je moje obojko srce razveselilo. Takrat sem sklenila, da bom marljivo trenirala. In res! Uspehi so se stopnjevali.

Dve leti pozneje, to je bilo letos v jeseni na državnem prvenstvu v Splitu, sem doživela najlepše urice pri športu, ki so me neizmerno razveselile.

Sredi meseca septembra je torej bilo... Na nebu ni bilo oblaka, saj je bila letos prekrasna jesen. Na morju je bilo še lepše. Nebo se je zrcalilo v morski gladini Jadrana, ko smo dospeli v Split. Naprej smo šli v hotel »Ljubljana«, kjer smo prebivali. Popoldne smo se odpravili ob obali proti plavalnišču »Mornar«. Plavalnišče je lepo in moderno urejeno. Težko sem čakala prvih plavalnih zamahov v stani morski vodi. Slo je. Za trening

je bilo dovolj. V mislih me tekmo sem zaspala.

Napočilo je krásno jutro — prvi dan tekmovalja. Startala sem na 100 m. Plavalni smo »metuljček«. Srce mi je bilo, ko sem stala na startnem prostoru.

ru. Toda — ko sem bila v vodi, je bilo vse dobro. Prispela sem srečno na cilj. Razveselila sem se, ko sem slišala o svojem novem uspehu. Bil je to nov jugoslovanski pionirski rekord s časom 1:26.0. Že prvi dan tekmovalja sem torej doživela velik uspeh. Zadovoljna in srečna sem se vrnila v hotel. Drugi dan sem bila določena za 200 m prso. Tudi tu sem dosegla odlične rezultate, le za eno sekundo sem bila slabša od slovenskega rekorda. Mogoče bi postavila novega, toda voda mi ni bila naklonjena in sem plavala bolj težko. Vseeno pa je bil rezultat 3:11.2 zame dober, ker sem še pionirka. Med pionirski sem zasedla prvo, med člani pa četrto mesto. Vsa srečna sem se vrnila v Krško. Tudi starši so bili mojega uspeha veseli. To je bil najlepši doživljaj v moji dosedanji športni karieri. Vesna Bresskvar, VIII. b razr. osemletne šole Videm-Krško

Tudi pri nas smo že poizkusili s podobnimi volitvami, toda pripomniti moramo, da takrat ni bilo velike izbire, ker smo bili v nekaterih panogah šele na začetku poti. Sedaj je čisto drugače. Celoten telesokulturni pokret je tudi v našem okraju v zadnjih letih napravil velik korak naprej, razvile so se športne panoge, ki so bile pred leti še v povojih. Takrat so bili redki, ki so kandidirali za republiško, še manj pa za državno reprezentanco, danes pa imamo v različnih panogah več priznanih reprezentantov, republiških in celo državnih prvakov. V naših vrstah imamo že kopicico znanih športnikov, predvsem pa je važno to, da so vsi še v razvoju in da od njih lahko še veliko pričakujemo.

mu naj pripada naslov najboljšega športnika leta in s tem pokal uredništva Dolenjskega lista, precej enotno. Jelka Hudecova je imela letos take uspehe v republiških in državnem merilu, da ni bilo treba veliko pomišljati, koga bi vpisal na prvo mesto, ki je šlo 5 točk. Pri ostalih mestih so bila mnenja deljena. Ta je vpisal Potrč, nekdo drug špet Kotnikova, Goleza. Baudka in celo na zelo

Gantarjeva, Hudecova, Kotnikova in Goršnova predstavljajo jero novomeške atletske ekipe. Vse sodijo v vrh jugoslovanske ženske atletike

Lep napredek plavalci in plavalkice

Zelo visoko se je plasirala tudi druga olimpijska kandidatinja iz našega okraja — pionirka Vesna Bresskvar iz Krškega. Vesna je letošnjo mladinska in članska prvačinja Slovenije v plavanju na 100 m prso in metuljček, prav tako pa je tudi med najboljšimi v državi. Tudi zanj velja, da njen čas še ni napočil, njene nove uspehe, pa tudi uspehe ostalih mladih plavalcev PK »Celuloza« iz Vidma - Krškega, lahko pričakujemo v letu 1959 še v večjem številu. Tudi Marjeta Klemenčič je zasluženo med najboljšimi. Med mladinkami je letos osvojila prvenstvo Slovenije (v II. razredu), kar

Nova taborniška četa na TSS Videm-Krško

10. decembra so v Tehnični srednji šoli Videm-Krško ustanovili sedmo taborniško četo v novomeškem okraju: samostojno četo SIVI OREL. Na ustanovnem občnem zboru je govoril o pomenu in delu ta-

borniške organizacije prof. Janez Plestenjak; najprej bodo začeli delati taborniki na šoli, kasneje, ko se bo organizacija malo utrdila, pa bodo šli z njo še med ostalo mladino. Člani nove čete so izbrali ime organizacije; odločili so se za SIVI OREL. Med člani amajo tudi nekaj takih, ki so že bili na vodniškem tečaju, tako da so pogoji za delo kar dobri. Članov in članic je v novi četi 37. Za glavarja čete so izvolili prof. Plestenjaka, načelnik pa je dijak Roman Jordan. Sh.

Letos: zares težka odločitev!

Letos, ko smo razdeljevali anketne liste, s pomočjo katerih smo izvolili najboljšega športnika leta, smo predložili tudi seznam najuspešnejših tekmovalcev v posameznih panogah. Ta je bil tokrat zelo obsežen — na njem je bilo nič manj kot 32 kandidatov iz različnih panog. Tako je bilo anketirancem precej olajšano delo. Skoraj vsak anketiraneec, s katerim smo prišli v stik, je povedal težave, ki jih je imel pri sestavljanju petorice najboljših športnikov leta 1958. Vsa je potožila, da je ob takim številu kvalitetnih športnikov res težko izbrati najboljše. Če je vpisal enega, je moral izpušiti drugega, ki morda ni nič slabši, ker je bilo na voljo samo pet mest.

Komu pokal DOLENJSKEGA LISTA?

Omeniti moramo še, da je bilo mnenje anketirancev, ko-

- 1. Jelka HUDE — »Partizan« Novo mesto (atletika) 140 t. (30).
- 2. Marjan POTRČ — »Parti.« Novo mesto (atletika) 41 t. (15).
- 3. Metja KOTNIK — »Partizan.« Novo mesto (atletika) 38 t. (14).
- 4. Janko GOLEŠ — »Partizan.« Novo mesto (odbojka) 29 t. (12).
- 5. Miro BAUDEK — »Partiz.« Novo mesto (telovad.) 23 t. (8).
- 6. Vesna BRESSKVAR — »Celuloza« Krško (plavanje) 27 t. (8).
- 7. Marjeta KLEMENČIČ — »Partizan.« N. m. telov. 24 t. (10).
- 8. Marijana KOZUH — »Elan.« Novo mesto (nogomet) 18 t. (6).
- 9. Anica ZUNIČ — »Partizan.« Novo mesto (rokomet) 18 t. (5).
- 10. Branko DERGANČ — »Partizan.« Novo mesto (atletika) 15 t. (5).

nadarjeno plavalco iz Krškega — na pionirko Vesno Bresskvar niso pozabili. Tu je razlika v točkah majhna, še manjša pa je od 8. do 17. mesta, kjer imata dva ali pa tudi trije isto število točk. V takih primerih je odločalo število glasovnic, na katerih je bil kandidat vpisan. (Pri rezultatih so glasovnice vpisane v oklepaju.)

V celoti je bilo razdeljenih in razposlanih 42 glasovnic — v vse kraje našega okraja. Do postavljenega roka je bilo vrnjenih 34 glasovnic, ki smo jih upoštevali pri glasovanju. — Končni izid glasovanja je naslednji:

Sledijo še: Joža GORŠIN (P. N. m.) — atletika 14 točk (5), Jože TURK (Elan) — namizni tenis 13 točk (6), Majda GANTAR (P. N. m.) — atletika 13 točk (5), Toni ŠULC (Celuloza - Krško) — plavanje 11 točk (4), Mitja SILA (šah) 10 točk (5), Andrej PLENIČAR (AMD N. mesto) — motosport 10 t. (4), Slavko SITAR (šah) 10 točk (4), Mimića ZUNIČ (P. Črnomelj) — rokomet 7 točk (3), Tonči UREK (AMD Brežice) — motosport 7 točk (2), Luka DOLENC (P. N. m.) — odbojka 6 točk (3), Miran SIMIČ (P. N. m.) — odbojka 6 točk (2), Vinko WEIS (Bela krajina) — nogomet 5 točk (2), Bruno KOPRIVNIK (P. N. m.) — telovadba 5 točk (2), Jože MRZLAK (Gorjanci) — kegljanje 5 točk (2), Vera ČARMAN (P. Črnomelj) — rokomet 4 točke (2), Ivan Kastelec (P. Črnomelj) — atletika 3 točke (3), Jože MARKOVIČ (VK Krka) — veslanje 3 točke (1), Janko Kaplan (Cel. Krško) — plavanje 3 točke (1), Janez STREL (Brežice) — šah 3 točke (1), Joža FURLAN (P. Črnomelj) — rokomet 2 točki (1), Ing. Milan BERGANT (P. N. mesto) — odbojka 1 točko (1), Ivan ZUNIČ (Bela krajina) — nogomet 1 točko (1).

Spomladu — na državnem atletskem prvenstvu v dvoranah — je Hudecova zabeležila prvi pomembnejši uspeh. Nepriznanih je zasledila drugo mesto za Goršnovo, ki je bila takrat že znana tekačica. Od takrat je šla razvojna pot Hudecove hitro navzgor. Na izbirnem tekmovalstvu v Zagrebu se je uvrstila v državno reprezentanco za cross L'Humanité v Parizu. Poletje je bila na zveznem treningu in potem je začela nizati uspehe za uspehom. Osvojila je republiško in državno prvenstvo v teku na 600 metrov, s slovensko in državno reprezentanco je gostovala še v Budimpešti, v Grazu in v Romuniji, v jeseni pa je v finalu moškega državnega prvenstva dokazala, da tudi med članicami sodi v najvišji vrh jugoslovanske ženske atletike. Svoj vrhunec največji uspeh je dosegla na letnem »Teku republik« v Ljubljani, kjer je za seboj pustila tudi celjsko Slaninkovo.

Po teku v Ljubljani je bila zelo presenečena, čeprav ni skrivala, da je planirala, da bo nekoč tudi Slaninkova za njenim hrbtom. Povemo naj dogodek, ki se je takrat pripetil. Kot zmagovalko so začeli Jelko vsi oblagati in ji čestitati. Dati je morala svoje podatke za TT, prvikrat pa je morala stopiti tudi pred mikrofon. Za poslušalce Radio Ljubljane bi morala dati kratko izjavo. Jelka tega ni vajena, zato je navzle bodrilim pogledom radijskega reporterja Tomazja Terčeka le molčala. Ni vedela, kaj bi povedala. Ko je reporter uvidel, da z izjavami Jelka še ni imela opravka, je predlagal, naj napiše nekaj vrstic, da jih bo potem prebrala. No, to pa je bilo že lažje delo. Sedaj je začela bolj hrabro, toda glas se ji je vseeno tresel. V magnetofon je povedala: »Zelo me veseli, da sem dosegla prvo mesto, posebno pa ker sem premagala Slaninkovo, ki je bila doslej vedno pred menoj.« Ko je bilo »delo« opravljeno, se je odjedahnila. Potem je povedala, da raje teče kot pa daje izjave. Tega ni vajena. To ni trenirala.

Upajmo, da to ni zadnji poraz Slaninkove, kajti Jelka je šele na začetku tekmovalne kariere. Kot kandidatinja za olimpijske igre v Rimu leta 1960 je bila pred kratkim v Zagrebu na specialnem zdravniškem pregledu. Tam so znova potrdili, da ima velike telesne zmogljivosti, če bo to s pravilnim treningom znala izkoristiti, nasa bo prav gotovo še večkrat presenetila z novimi in novimi uspehi. Da bo silka o njej popolna, odprimo še njeno člansko izkaznico. Tam je zapisano, da je bila Jelka rojena v Malenski vasi pri Mirni peči 28. julija 1941. medtem ko je v Partizan vstopila leta 1956. V TVD Partizan Novo mesto, kjer je sedaj član, se je vpisala 1. oktobra 1957. O njej je njen trener Jože Glonar povedal tole: »Sedaj je njena največja naloga — šola. Zaradi njenih uspehov na atletski stezi smo smojeji trpeti šolski uspehi. Če bo Jelka znala vkladiti svoje šolske obveznosti s treningom, potem bo pravi lik športnika, ki

mora biti tudi dober dijak in ne samo dober tekmovalcec. Dosedanje uspehe je dosegla pod zelo težkimi pogoji. Delno je trenirala v Novem mestu (po pouku), delno hi še več vredni. Sedaj poizkušamo, da ji omogočimo boljše pogoje. Pohvaliti moram razumevanje naših gostincev — hotelov Metropol, Kandija in Gostišča »Breg«, ki so se odločili, da ji vsak po en mesec dajejo kosilo zastonj. Jasno je, da brez redne in izdatne prehrane ni mogoče intenzivno trenirati. Sedaj iščemo še stanovanje v Novem mestu, da se ji ne bo treba vsak dan voziti. Glede njenih uspehov v bodočnosti pa toler je velik talent, toda to še ne zadošča. Treba je delati in delati. Če bo še v bodoče marljiva, skromna in disciplinirana, novi uspehi ne bodo izostali. Predvidevam, da bo v letu 1959 na 800 m tečila okoli 2:15.0, za rinsk olimpiado pa bo treba imeti rezultat okoli 2:16.0. Jelka ima sedaj najboljši čas 2:20.7, zato ima vse možnosti, da izpolni moje prognoze, seveda če bo... Potem je še spet najaj vse vrline, ki jih mora imeti dober športnik in atlet. Brez njih ni tekmovalnih uspehov, posebno onih vrhunskih ne. Dalje je tov. Glonar še omenil, da je v Jugoslaviji še precej velikih talentov, ki so prav tako olimpijski kandidati (Janjatičeva iz Sombora), zato bo Jelka morala napeti vse sile, če bo hotela nastopiti na olimpiadi v Rimu in ne evropskem prvenstvu v Beogradu.

doma. Jasno je, da je težko trenirati in študirati, če prideš iz šole domov šele ob petih popoldne in če moraš zjutraj že ob 6. uri na vlak. Prav zato so njeni uspehi

O črnmaljskih tabornikih

Dvainsdeset mladih tabornikov in tabornic je z zanimanjem poslušalo poročilo načelnika čete Belih brez iz Črnomolja, ki je govoril o uspehih v drugem letu obstoja organizacije. Kljub raznim neveselostim se je delo uspešno razvijalo in s svojimi uspehi so postali črnmaljski taborniki znani tudi izven Bele krajine. Po reorganizaciji vodov v jeseni, obstaja v Črnomlju 9 vodov in 2 kluba s skupno 100 člani. Razen rednih sestankov in izletov so izvedli več delovnih akcij, izdelali so okusna ročna dela, udeležili so se pohoda po poteh I. Belokranjske čete in poslali svoje vodnike v razne tečaje. Prenizka pa je bila udeležba na letnem tabornu, ki ga je priredil DOTS v Zelenju. Delovni program za bodoče delo je usmerjen v poglobitev taborniškega znanja med novim članstvom, v priprave za taradniški mnogoboj in v priprave za letna tabornjenja. Prilobitev novih članov iz vrst pedagoškega kadra in gozdarskih strokovnjakov bo gotovo

Predstavljamo JELKO HUDE, najboljšo športnico novomeškega okraja v letu 1958

Janko Goleš je edini iz novomeške odbojbarske vrste, ki igra v republiški reprezentanci. Prizor je s tekme z beograjsko Crveno zvezdo.

DELOVNI KOLEKTIV
TOVORNEGA IN AVTOBUSNEGA PROMETA
„GORJANCI“
NOVO MESTO
ZELI SREČNO LETO 1959 IN OBILU POSLOVNIH USPEHOV VSEM, KI SE POSLUŽUJEJO AVTOBUSOV IN TOVORNJAKOV PODJETJA "GORJANCI"!

SAH
Na IX. prvenstvu Novoga mesta v šahu so dosegli odlični tri kola. Sitar je po mnenju vseh glavni favorit, toda po prvih treh kolid sodi, ne bo imel tako lahkega dela. Že v tretjem krogu se je srečal z letošnjim mladinskim prvakom Novoga mesta — Gabrieljevičem, ki mu je nepriznanično odvzel celo točko. Preseneča tudi dober start Bartolija, ki ima po prvih treh kolid tri zmage in je sedaj trdno v vodstvu. Sitanje na tabeli vodi s 2. kolu je naslednje: Bartoli 3 točke, Gabrieljevič 1 in pol, Bojančič in Ilic 1 točko (2), Kotnik, Fink, Dobovšek, Verbič, Ign. Košir, Jovič i točko (1), Saranovič, Klešivar in Avčec pol točke (1) itd.
KONČNI REZULTATI POLFINALNIH TURNIRJEV
Na polfinalnih turnirjih za prvenstvo Novoga mesta so bili finalisti znani že prej, vendar turnirje še niso bili popolnoma zaključeni. Pretekli teden so odigrali zadnje partije, tako da smo lahko objavili končne uradnim rezultati vseh treh polfinalov.
KOTNIK, ILC IN KLEŠIVAR — NOVI DRUGOKATEGORSKI
Na prvem polfinalnem turnirju, ki je bil najkvalitetnejši, je zmagal Lado Kotnik, ki je iz 12 partij nabral 9 in pol točk. Edini poraz mu je zadel Somrak. Na drugo mesto se je plasiral povsem nepriznanično Ivan Ilic, bivši član SK »Trebnje«, ki je nabral pol točke manj kot zmagovalce. Tretji je bil Zan Klešivar s 7 in pol točke. Vsi trije so osvojili II. kategorijo.
Na naslednja mesta so se plasirali: Picek ml. in Jenko 5 in pol, Somrak 6 točk, prof. Dobovšek 5 in pol, Kitak in Potrč 5 točk, Čudopivec 4 in pol, Brkič 2 točki in Vudopivec 1 točko.
JOŽE GABRIELJEVIČ — NOVI MLADINSKI PRVAK
Na mladinskem prvenstvu Novoga mesta, ki je bil obenem tudi polfinalni turnir za prvenstvo Novoga mesta, je z velikim naskokom zmagal Jože Gabrieljevič, ki je v celoti oddal le pol točke. Drugo mesto je z dvema točkama manj zasedel Dular, oba z Gabrieljevičem pa sta osvojila III. kategorijo. Sledijo še: Kos, Keber in Hodnik 7 točk, Mestnik 6 točk, Picek M. 4 in pol, Kastelec 4 točke, Lapajne in Arko 3 in pol, Bačkovič 2 in pol, Adamič 1 in pol.
PEŠA IN JOVIČ NAJBOLJŠA
Na tretjem polfinalnem turnirju — na turnirju četnokategorij — je zmagal Peša po točke prednosti pred Jovičem. Ob sta osvojila III. kategorijo. Ob tretje mesto naprej so se uvrstili: Dejak 7 in pol, Habram 6 in pol, Abramovič 6 točk, Košir 5 točk, Kapič 5 in pol, Vastljevčič, Strum, belj in Košak 5 točk, Mrzлак 4 in pol itd. Dejak, Habram, Abramovič, Turj in Vorkapič so potrdili IV. kategorijo. F. M.

»Prosimo, dajte nam vodo!«

Najboljše naloge o JLA

Za preobrazbo naše vasi je potrebna predvsem njena ureditev in preskrba z vodo — O delu komisije za male asanacije pri Okrajnem odboru Rdečega križa — Letos: 24 novih kapnic, vodnjakov, zajetij, zbiralnikov, napajališč za živino in perišč

Ze dolgo nismo poročali o delu komisije za male asanacije pri Okrajnem odboru Rdečega križa v Novem mestu. Kakor prejšnja leta, tako tudi letos napreduje akcija za zdravstveni in gospodarski dvig ter za vzgojo in prosvetljanje odraslih in mladih. Razumljivo je, da so še vedno težave in da so želje in potrebe veliko večje kot pa finančna sredstva.

Okrajni ljudski odbor v Novem mestu se dobro zaveda velikega pomena, ki ga imajo male asanacije v gospodarskem in moralnem pogledu, saj se male asanacije izplačajo s čisto finančnega vidika, ker je vrednost novih ali preurejenih in popravljenih vodokrovnih naprav tudi do petkrat večja, kot so vložena javna sredstva. Koristniki namreč še vedno organizirano prispevajo predvsem z delom in voznjami, pa tudi s peskom, kamenjem in potrebnim lesom. Pokazal pa se je jejo (v delu se pa vključujejo uspeh tudi na drugih področjih). — Ljudje, ki sodelujejo vsi vaščani, zorijo politično in socialno. Male asanacije pomenijo tudi boj proti zdrav-

stveni zaostalosti, proti zakoreninjenemu lahkovernemu praznovanju. Z združenimi močmi postavljene zgradbe v korist skupnosti pomenijo tudi zmago nad nestožnostjo in razprtijami ter nad še vedno gospodujočo nevoščljivostjo in sebičnostjo. — Ljudje se aktivirajo, seje se same napredka, ki kalit in poganjajo močne korenine.

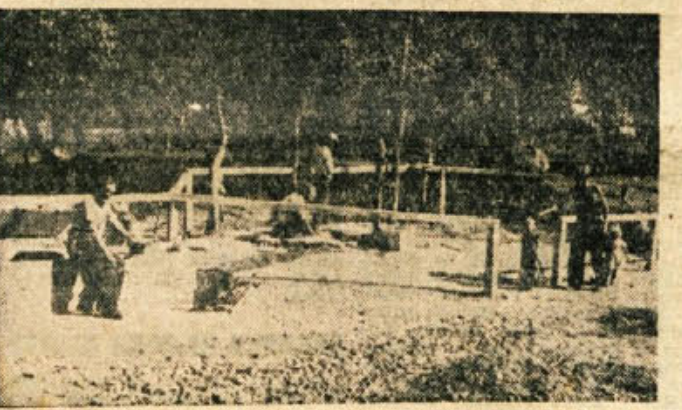
Ceprav so z deli težave, ko je treba odložiti nujna domača opravila, čeprav so v takih primerih na vodilne člane gradbenih odborov hudi, ko jih priganjajo k delu, je ob koncu, ko teče voda, vse pozabljeno in vsi so srečni. Tistih redkih, ki so bolj ob strani stali, je pa aram in skušnjava na kakršnikoli način zamujeno popraviti.

Hvalne naloge občinskih ljudskih odborov

Dokler naselja ne bodo imela osnovnih pogojev za zdravo gospodarsko življenje, ne moremo pričakovati znatnega napredka. Kateri so ti osnovni pogoji? — Najprej je človek sam; ta mora napredke hoteli, mora se osvoboditi okorelosti in starokopitne okostenosti. V neurejeni vasi in lastni domačiji, sredi razvlečenega gnojlišča in ob gnojnični mlaki poleg vodnjaka, ni ne izpodbujajo kmetovalca, da bi premišljeval in sklepal o smotrnosti ureditvi domačije in da bi si prizadeval za sodobnejše kmetovanje.

Uspehi složnega dela za blaginjo skupnosti

V nekaterih krajih so bili nad izvršenimi asanacijami tudi lanske leto tako navdušeni, da so bile otvoritve pravnice kulturne manifestacije.

Gradnja vaškega vodnjaka, napajališča in perišča v vasi Zemlja.

Ureditev vasi, preskrba s pitno vodo s sodelovanjem samih prizadetih vaščanov je prva, se lo zaslediva stopnja napredka in socialne preobrazbe naših vasi. Zato naj bi občinski ljudski odbori določali vsako leto v proračunu večje zneske za male asanacije. V tem pogledu prednjači ObLO Brežice, ki je dal poldrugi milijon za male asanacije. Z vseh vidikov bo uspeh večji, če bodo občinski ljudski odbori sodelovali s komisijami za male asanacije pri občinskih odborih Rdečega križa ali preko njih zlasti za nasvete z okrajnim odborom RK.

Letos je gotovih skupno 24 vodokrovnih naprav: kapnice, vodnjaki, zajetja, zbiralnik, napajalica korita za živino in perišča. V Jurki vasi je sicer precej škripalo, toda s prizadevanjem dveh ali treh so vendarje dobili poleg Krke dober vodnjak s talno vodo. V Gorenjih Sušicah so se uporabniki hitro zedinili, kje naj bo poleg kapnice, ki je dobila novo črpalko, novo korito za napajanje. Zgrabil so za delo in v naglici — kakor lanske leto sosedje v Dolnjih Sušicah — zgotovili dela, kakor te določila komisija na podlagi njihovih želja.

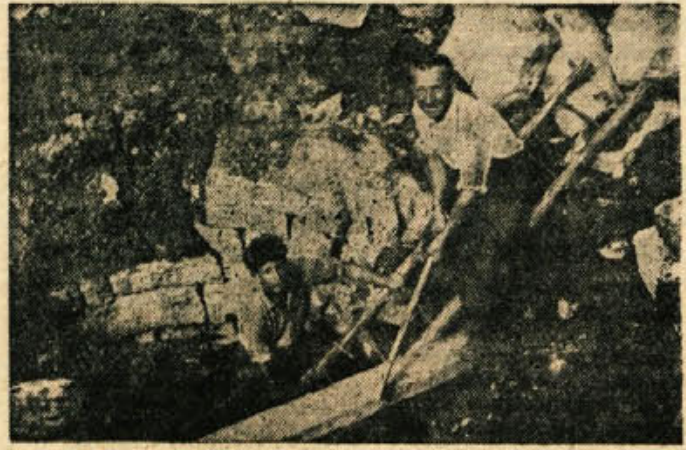
Na Kuzarjem Kalu se je popravila kapnica, montirala nova črpalka in od kapnice odvedel potoček gnojnice, s čimer se lastnik gnojničnega izvirla v začetku ni strinjal, potem je pa spregledal in bil povsem zadovoljen.

V Zemlji so razmeroma hitro skopali globok vodnjak. Prišli do čiste talne vode, po načrtu zgradili pot in obcestne tarke, tako da tvorijo vodokrovne naprave: vodnjak s črpalko, perišče in napajališče prav lepo

središče vasi. Ob koncu, ko so imeli pred seboj uspeh složnega dela, so vaščani pozabili na vse nevednosti in prireditelj na nedeljo, ko je vroče sonce sušilo studence in zorilo trtje na Kučanju. Lepo ljudsko slavje, Predsednik gradbenega odbora in mlad fant sta lepo orisala potek del in se zahvalila vsem. Zlasti Rdečemu križu in ljudski oblasti, zborovalci so pa pritrjevali zastopniku okrajnega odbora RK, ki jim je čestital

Ali so tudi neuspehi?

Hudo je, kjer ne moremo pomagati. Na Apeniku je bil rezultat kratkotrajnega raziskavanja, da vode ni. Na Cerovcu in Pristalu v občini Trebnje je dobra voda, toda za sedaj zaradi prevelikih stroškov še ni mogoče izvesti načrtov. Prav ali kot je zgrabil podpredsednik gradbenega odbora Pepi Badovinac, bi od stare luže ostalo le še ime »Luže«; namesto luže z žabjim koncertom bi vso okolico krasile lepo urejene vodokrovne naprave; ljudje in živina bi imeli dobro pitno vodo.

Takole so kopali vodnjak na Luči.

tako je na Vratnem in Bušnov. V Cerkišču je izvirlec neprimeren in bo treba iskati drugo, vodno rešitev. V Dražah so dobili nasvete, koristniki se morajo med seboj sporazumeti. Na Suhoru pri Dolenjskih Toplicah in v Gradencu pri Žužemberku raziskovalna dela še niso končana; pri kraških bruhalkih je treba biti namreč zelo previden.

Na Luči pri Jugorju so se še desetletja ukvarjale razne komisije s problemom, kako naj bi se rešilo vprašanje pitne vode, pa nihče ni hotel zares ugrizniti v to grenkokislo tabolko. Ko je Rdeči križ sprožil to vprašanje, pri vaščanih ni bilo pravega odmeva. Na pobudo in s finanšnjem ObLO Metlika je rešitev tega vprašanja prevzela komisija za male asanacije pri OO RK. Vodnjak je že urejen. Montirajo črpalko položeno so odvodne cevi, toda veliki zbiralnik, ki bo služil za napajanje živine, še ni gotov. Treba bo še veliko dela. Na žalost je deževje vsa dela za letošnje preprečilo. Če bi se bili ljudje samo nekoliko tako zavzeli za dela, kot so se drugod

Garnizija JLA Novo mesto je razpisala nagrade za najboljše pismena dela ob prazniku 22. decembra, ko proslavimo obletnico I. proletarske brigade, ki je bila začetnica JLA. Po vseh solah so pisali učenci naloge z naslovom »22. december, rojstni dan naše armade«. Rešila je pregledala okoli 50 najboljših nalog in izbrala med temi 7 najboljših, ki so jih napisali: Zlatka Prestner, gimn. Novo mesto, Tomaž Dobovec, gimn. Novo mesto, Marko Dimčič, Tomaž Solmajer, Martina

Kovačič in Mišek Komelj, vsi iz osnovne šole v Novem mestu, ter Drago Bajč iz učiteljskega kroga. Na dan armade so bili sprejeti pri komandantu garnizije, ki jim je razdelil denarne nagrade. Vsem iskreno čestitamo in želimo, da bi se odličnosti tudi na ostalih področjih dela. Naj omenimo še izredno uspešno akademijo, ki je bila 21. decembra zvečer v Novem mestu. Take udeležbe na proslavi dneva JLA še ni bilo. Program je bil izvršen. L.B.

Priprave za jubilejno leto

V ponedeljek, 14. decembra, je bila v Crnomlju prva seja odbora za proslavo 40. obletnice Zveze komunistov Jugoslavije, kateri je prisostvoval tudi član okrajnega odbora Janez Žunič. V odbor je vključenih 17 tovarištev, organizatorjev prvih partijskih organizacij, in drugih javnih delavcev, ki so imeli vidno vlogo pri organiziranju upora v Beli krajini. Odbor bo deloval v treh sekcijah: prva se bo ukvarjala z zgodovinskimi gradivom in dokumentacijo zadnjih 40 let, kar bo ob praznav prikazano v posebni publikaciji; druga sek-

cija bo organizirala razstave in predavanja ter prireditve s kulturnimi sporedi. Socialistična Zveza bo preko vseh svojih organizacij razvijala svojo dejavnost v znamenju praznov Zveze komunistov. Ta odbor ima široko področje dela, saj deluje na pretežnem območju Bele krajine, kjer je bilo močno napredno politično gibanje že v stari Jugoslaviji, ki je bilo plod dejavnosti prvih komunistov. Zaželeno je, da bi se odboru pridružil še drugi tovariš, ki kakor koli lahko pomaga v tej akciji. V.J.

Da ne bo nesporazumov!

V 48. številki našega lista smo objavili članek »Naštno delo v Brežicah«; zaradi tehničnih ovir v uredništvu je bil članek tiskan šele mesec dni po prejemu rokopisa. Podatki glede priprav na volitve v združene svete in kmetijsko združeno Brežice so zato izgubili ne-hote zastareli. Naj pojasnimo oziroma dodamo, da so volitve v brežiški kmetijski združitveni uspele. Ze v dopoldanskih urah je volila večina članov. Vsega je volilo 87 odstotkov članov, 17 pa jih iz upravičenih razlogov ni prišlo voliti, sicer

bi bila udeležba sto odstotna. Pred volitvami je vodstvo združeno pridobilo 145 novih članov z družinskimi deleži in 10 članov z glavnimi združinskimi deleži.

Fantje pozdravljajo

Fantje iz okolice Novega mesta, ki služijo vojaški rok na Reki, pozdravljajo vse znanke in prijatelje ter jim želijo mnogo sreče v letu 1959: Henrik Burkat, Henrik Jarc in Ludvik Kužnik.

Po občnem zboru sindikata v novomeškem obratu tovarne NOVOTEKS:

Praznik v podjetju

Več dni pred občnim zborom sindikalne podružnice največje dolenskega podjetja »Novoteks« — tekstilne tovarne v Novem mestu, smo opazili, da se približuje praznik kolektiva. Parole na stenah so poudarjale, da je sindikat politična organizacija, ki štiti koristi delavca, se bori za dvig življenjske ravni itd. Razgovori med delavci so se sukali okoli predlaganih novih predstavnikov za sindikalni odbor, od katerih se bo zlasti v tem letu zahtevalo še več.

Našim delavcem je dobro znano delo sindikalne podružnice, zato na občnem zboru niso čuli stvari, ki bi bile šle tekem leta mimo njih. Kljub temu lahko omenimo, da je bilo v preteklih letih precej vložena za dvig življenjske ravni, samo ne toliko, kolikor bi že lahko bilo. Zaj smo to pričeli nekoliko prepozno, že prej bi morali za našega delavca graditi stanovanja, skrbeti za boljše prehrano, skrbeti za zdravstveno zaščito, posvetiti več pažnje strokovnemu izobraževalnemu delu itd.

Nova stanovanja, menza — da, ne pa trgovina!

Z gradnjo stanovanj bi precej pomagali delavcem, priskrbeli bi mu higieniko prebivališče in s tem pridobili delavca, ki bi ostal v podjetju vrsto let in dosegel kvalifikacijo, s katero bi koristil sebi in podjetju. Glede tega se je storilo veliko, kljub temu pa primanjkuje še vrsta stanovanj (so pa v načrtu).

Menza že dolgo skrbi, da se delavci lahko počeni in dobro hranijo, skrbi za prehrano delavcev med odmorom, mladotnikom nuditi hrano brezplačno, ravno tako tudi socialno šibkim. Zanimanje delavca za prehrano v začetku ni bilo veliko, pa pogejamo danes, ko dobi topej obrok enonoltnice za nizko ceno, ravno tako pa tudi kosilo. Za prehrano delavcev je bilo vložena precej, še več pa bi moralo biti. In kaj nam je prinesla analiza takšnega dela: delavec s toplo in kalorično močno hrano krepi svoje zdravje. Zato tudi lahko dviga storilnost in kvaliteto.

Ne smemo govoriti, da je sindikat dolžan skrbeti za nabavo živil za svoje delavce. Zato se je ta praksa tudi pri nas preveč razpasla in posledica je, da delavci sprašujejo, kdo jim bo priskrbeli drva itd. Zato je čas, da nalogo nabaviljača opravi tisti, ki je zato odgovoren, sindikat pa naj izvršuje naloge, ki mu jih narekuje potrebe in skrb za delavce v našem družbenem življenju.

Izobraževanje mladine — stalna naloga

Skrb za strokovno izobraževanje delavstva je zahtevala odgovorne ljudi, da so organizirali strokovno izobraževalni

tečaj, ki je 70 mladim delavcem dvignil strokovno stopnjo in jim dal najosnovnejše pojme delavskega upravljanja in podobno. Mladji ljudje hrepelijo po izobrazbi, kar je videh korak, ki ga dela naša mladina na poti v socializem. Samo to ne sme biti osamljen korak, takih težavn ima naša mladina veliko. Treba jo je le pravilno usmeriti in rezultati ne bodo majhni.

Predsednik ObLO Crnomelj tovarniš Janez Žunič si ogleduje nove predline stroje v metliškem obratu NOVOTEKSA.

Za obratno ambulanto se potegujejo

Higieniko tehnična zaščita je pri svojem delu dosegla lepe uspehe; pri povečanem številu zaposlenih spričo povečanju obrata se je število obratnih nesreč zmanjšalo. To je uspeh komisije, ki je s predavanji poučila delavce, kako se varujejo nezdgo, hkrati pa tudi discipliniranost zaposlenih.

Potreba delavske ambulante je zelo preča, število bolniških izostankov dosegla dnevno tudi do 8%, kar je velika izguba za podjetje. Vemo pa, da so izostanki večkrat tudi neopravičeni. Zdravstvena kontrola za radno preobnena dela ne more

posvetiti vsakemu posamezniku dovolj skrbi in tako pride do napak, ki se pri dobri kontroli ne bi dogajale. Z ambulanto v tako velikem podjetju bi izboljšali zdravstveno službo, zdravnik bi se vsakemu posamezniku lahko posvetil in s tem bi se zmanjšal odstotek izostankov. Tako bi oboleni delavec imel več opore, saj sedaj zaradi notranjih obolenj, ki včasih niso takoj vidna, težko doseže potrebno zdravljenje.

S kulturnim in športnim delom se krepi teo našega delavca, skrb za to pa je bila letos še nezadostna. Vemo, da se 30% vseh delavcev udelejuje v kulturnem ali športnem življenju, vprašamo pa se; kje so ostali? To bo še odgovorna naloga, pri kateri bomo potrebovali pomoč vseh naših organizacij.

Razprava na občnem zboru je pokazala, da delavec živi s podjetjem, da se živo zanima za vse probleme in tako izpričuje, da mu ni vseeno, kako podjetje živi. Zaveda se, da je od obstoja podjetja odvisen tudi sam. In ta zavest je očiten uspeh pri vzgoji našega delavca-proletarca. Slavko Dokl

Pozdravi iz Trebinja

Preko vašega lista bi radi pozdravili vse domače, sorodnike, znance in bralce Dolenjskega lista. Želeč jim mnogo sreče in uspehov v prihodnjem letu, nam pišejo Franc Gracar, Boris Kunstek, Marjan Kovač, Alojz Makšič, Franc Gričar, Jože Beve in Alojz Glodani, vojski iz Trebinja.

Srečno novo leto

Želijo Jože Hudoklin, Stanislav Željko, Alojz Greznik, Martin Zagore in Alojz Sever, Dolenjci, ki služijo vojaški rok v Nišu in se ob vstopu v leto 1959 spominjajo domačih. Vsem bralcem našega lista pošljajo tople pozdrave.

ZENA IN DOM * SODOBNO GOSPODINJSTVO * ZENA IN DOM * SODOBNO GOSPODINJSTVO

Pralnica v Vidmu-Krškem razbremenjuje gospodinjje

V Vidmu-Krškem je Gospodinjstvi pripravil lepo presenečenje gospodinjam, ko je dokončno uredil svoje prostore in jih opremil z novim pralnim strojem. Čeprav pralnica še ni tako znana, jo gospodinjje že dobro izkoriščajo. V enem mesecu operejo v pralnici okrog 400 kg perila.

Ceprav se pralnice poslužuje mesečno okrog 50 gospodinj, se je doslej pritožila le ena, češ da so ji perilo slabo oprali. Vse ostale pa pralnice navdve hvaležijo in so zadovoljne, ker na lahek način pridejo do čistega perila.

Gospodinjstvi center se pa s to pralnico ni zadovoljil. Kupil je pred kratkim še en grelec, tako da bodo lahko oprali dvakrat več perila kot doslej. Ker niso dosegli možni pralnih sredstev, bodo v kratkem nabavili manjši pralnik, ki bo namreč lahko opral 3 do 4 kg perila. Kmalu po Novem letu nameravajo urediti tudi krpalnico, krpalnico in popravilnico nogavic. Ker ni v Vidmu-Krškem nobene javne krpalnice, bodo s strokovno pomočjo dijakov, tehnične srednje šole uredili prhe.

Za sedaj v pralnici osušijo perilo le do 80 odst. (s centrifugo), medtem ko bodo spomlad lahko vračali gospodinjam popolnoma suho in po želji tudi zakrpano in zlikano perilo. Državna uslužbenka tov. Pavleca Tihole nam je v vprašanje, kako je zadovoljna s pralnico, odgovorila tole: »Pralnice se poslužujem že od vsega začetka. Ne morem povedati, kako sem zadovoljna, saj mi prihrani ogromno časa in truda. Vsak teden odnesem tja perilo. Da je perilo še bolj čisto in lepo, ga v pralnici sama namilim, vse ostalo pa

kosovno, a le v primerih, če u zaznamovano. To zame sicer ne pride v poštev, vem pa da bo marsikateri gospodinj ustreženo»

Lahko bi pa pripomnili še to, da se je tu in tam kakšna gospodinja zmotila, ker je bila prepričana, da dobro pozna svoje perilo, češ da ne pušča barve, in je kljub opozorilo dobila iz stroja precej obrabeno perilo. Večina gospodinj perila ne namilj v pralnici. Moške srajce in drugo telesno perilo v pralnici namilijo, zato večina gospodinj pustj perilo tam in ga čež nekaj ur opranske odnese.

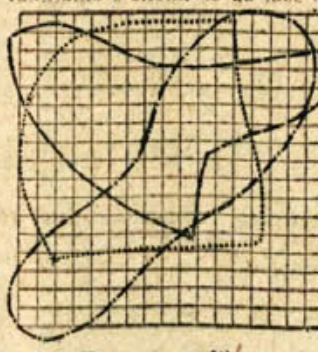
Skratkra, pralnica je dosegla svoj namen, saj ustreže vsem gospodinjim in jim za 250 dinarjev opere 7 kg perila, pri- dajo pa morajo še poldruzi zavitek detergenta. M.

TOPLE COPATKE ZA MRZLE DNI

Tople noge so pogoj za zdravje našega otroka. Vsaka mati, ki je količnik izurjena v šivanju, jih izdelata otroku sama. Naše copatke so tudi primerno darilo in bodo otroka torej hkrati razveselile ter ga grele.

Iz močnega, toplega blaga urežemo po dva in dva enaka dela, iz kunože ali janjše kože pa še podlogo nanje. Ko smo te dele sešili, urežemo primerno velik podplat, ki ga združimo z gornjim delom kot kaže slika. Da bodo copatke trpežne, uporabimo za to trak usnja, ki ga lenujamo s šilom, da ga laže ši-

vamo. Ko smo našli usnjen trak prvič, ga podivhamo in se šijemo podplate, vrhni del in usnje drugič kot kaže slika. Če bodo copatke stale pod novoletno jelko in bo v vsak tičala vrečka bombonov, bo mladinarček imel z njimi dvojno veselje.

Kaj pa za novoletno jelko?

Na nedavnem posvetu komisije za tehnično vzgojo mladine pri Okr. odboru LT v Novem mestu je bil govor tudi o novoletni jelki ter darovih. V diskusiji so nekateri člani predložili, da bi darovalci — tako organizacije, prireditelji ali pa starši svoje najmlajše obdarili s tehničnimi igračkami in malim tehničnim orodjem. Treba je poudariti dejstvo, da naš otrok posebno še v sedanji dobi tehnike in atoma, hoče vedeti in spoznati čimveč o teh skrivnostih, zato mu daje v roke orodje, knjigo s tehničnimi igračami, pa tudi same igrače. V trgovinah zahtevajte izdelke naše domače tovarne iz Izole, ki izdeluje že prav lične in primerne tehnične igrače ter strojčke,

V igri se bo otrok priučil mehanizmu ter delovanju strojnemu in potem znal tudi kaj narediti. Tudi tehnički kroki in pion. odredi pa vrtil in internati in razni mladinski domovi naj ob tem prazniku prejmejo darilo tehnične vrste. V prihodnjem letu bodo tudi naši dolenski pionirji sodelovali v dveh tehničnijih v republiškem in okrajnem. Tudi s temi darovi boste pripomogli, da bodo uspehi čimboljši, boljša pa tudi tehnična vzgoja na naših solah, ki si šele sedaj krči svoje pot v šolski program.

Novoletna jelka, odredni prazniki otrok, vse to naj bo prilžnost, da dobe pionirji tudi tehnična darila. —jt—

Za nove naročnike

TUKAJ ODREZITE! DOPISNICA

Znamka za 10 din

Upravi

„Dolenjskega lista“

NOVO MESTO poštni predal 33

To in ono iz Bele krajine

STELJNIKI NA PODROČJU KZ ČRNOMELJ

Kmetijska zadruga Črnomelj je pripravila načrte za melioracijo in preoravanje stelnjnikov na svojem področju. Revizijska komisija je načrte že odobrila. Potrebujejo se še finančna sredstva za pričetek del.

Z lastniki stelnjnikov je sklenila zadruga pogodbe za zakup približno 30 ha stelnjniških površin za 15 let. Približno 10 hektarov površin je odkupila, 10 hektarov stelnjnikov pa bo občina Črnomelj zamenjala lastnikom s parcelami splošnojudskega premoženja. Skupaj bodo torej na področju KZ Črnomelj meliorirali 50 hektarov stelnjnikov. Na 10 polinah, od katerih meri vsaka blizu 5 ha, bodo nato prčeli s sodobnim koloobarjenjem in novo kmetijsko proizvodnjo.

MED NAJBOLJŠIMI

Strelska družina Črnomelj je letos za uspešno delo prejela odlikovanje Strelske zveze Slovenije — medaljo za zasluge. Odlikovanje samo je dokaz, da so pridno delali, kljub temu pa želijo več množičnega zanimanja za ta šport v Črnomlju. Mladinska organizacija naj mladino bolj usmerja v strelstvo.

V SEMICU

Splošno trgovsko podjetje Semič išče novega upravnika. Semič išče novega upravnika. Semič išče novega upravnika. Semič išče novega upravnika.

V RADENCIH

V Radencih pri Starem trgu so je ustavljeni potujoči kmetijsko-gospodinjstvi tečaj. Prijavilo se je 14 žena in deklet. Tečaj prireja Zavod za pospeševanje gospodinjstva v Ljubljani, center Novo mesto.

V BUTORAJU

V Butoraju pri Črnomlju dograjuje prvi gasilski dom. Dolgoletna želja Butorajčanov in okolčanov bo tako izpolnjena.

V ČRNOMLJU

Črnomaljsko KUD »Mirana Jarc« je predstavilo pretki-teden občinstvu s komedijo »Pri belem konjčku«. Prvič so jo

GOZDARSKA POSLOVNA ZVEZA »ZASAVJE«

Gozdarska poslovna zveza »Zasavje« iz Sevnice je pretekli mesec organizirala za logarje svojega območja 3-dnevni tečaj za krojenje lesa. S tem bo veliko doprinešeno k izboljšanju vrst lesa. Prav tako so imeli tudi enodnevne tečaje za nego bukovega mladja. Na bodočih logarskih sestankih bodo tudi predavali o vzgoji, varstvu in negi gozdov.

NEKATERIM KMETOM IZ VASI STRŽIŠČE

Nekaterim kmetom iz vasi Stržišče, Canje in Bianče je bilo odvzetih skupno 98 ha gozda, ker so kmetje sekali drevesa brez sečnega dovoljenja in ga prodajali neobeleženega v Zagreb in drugam. Odvzete gozdne parcele bodo pod državno upravo 20 let. Med tem časom bodo na njih izvršena gozdna gojitvena dela. Odvzem gozdov je bil nujen, ker so se sečnje ponavljale kljub večkratnim opominom in čeprav so bili kmetje že prej kaznovani.

ZA DVAJSET LET ...

Nekaterim kmetom iz vasi Stržišče, Canje in Bianče je bilo odvzetih skupno 98 ha gozda, ker so kmetje sekali drevesa brez sečnega dovoljenja in ga prodajali neobeleženega v Zagreb in drugam. Odvzete gozdne parcele bodo pod državno upravo 20 let. Med tem časom bodo na njih izvršena gozdna gojitvena dela. Odvzem gozdov je bil nujen, ker so se sečnje ponavljale kljub večkratnim opominom in čeprav so bili kmetje že prej kaznovani.

Gasilci v Stranski vasi bodo zgradili svoj dom

Kaže, da bodo gasilci v Stranski vasi uresničili svoj sklep, ki so ga sprejeli na lanskoletnem obnem zboru, v letu 1959, ko bodo zgradili svoj dom. Doslej so zbrali vse potrebne gradbeni les in še nekaj več, napeljali nekaj peska, kamenja je v bližini dovolj, opeka pa bodo dobili, tim bo to mogoče, v opekarni Prečni, kamor bodo šli delat prostovoljno, da bodo stroški tim manjši. Za temelj bodo izkopali sploščali.

Prepričani smo, da bodo dom prihodnje leto odprli.

Priznanje gasilem

Letos je bil sredi vasi Špeharji zgrajen nov gasilski dom. Svečana otvoritev je bila z vrtno veselico 27. julija. Člani gasilske čete in ostali vaščani so vsa dela naredili sami. Tako je sedaj v lepo urejenem gasilskem domu prevozna brigadina kot tudi več ročnih brizgalin. Dom je zgrajen prav na prostoru, kjer je bila banka uprava v stari Jugoslaviji namenjena zgraditi šolo, a so bila dela opuščena. Po 15 letih je bil na istem prostoru s prostovolnim delom zgrajen nov gasilski dom.

Vsem gasilem, ki so res bili požrtvovalni pri delu in gradnji doma, želimo nadaljnji uspeh!

Veter je podiral kozolce in električne drogove

V nedeljo, 14. decembra, je bil v Žužemberku in okolici v popoldanskem urah močan vihar. — Podiral je kozolce in električne drogove. Škoda je bila precejšnja, prebivalci pa so bili nad 24 ur brez električnega toka.

CESTNIKA IZ DELNIC

Staršem in znancem želimo srečno in uspešno potno leto 1959. vojak: Franje Šinkovec, Franjo Vovko in Anton Robida v Delnicah V. P. 2332-11.

Novice iz Sevnice

V Radencih pri Starem trgu so je ustavljeni potujoči kmetijsko-gospodinjstvi tečaj. Prijavilo se je 14 žena in deklet. Tečaj prireja Zavod za pospeševanje gospodinjstva v Ljubljani, center Novo mesto.

V Butoraju pri Črnomlju dograjuje prvi gasilski dom. Dolgoletna želja Butorajčanov in okolčanov bo tako izpolnjena.

Črnomaljsko KUD »Mirana Jarc« je predstavilo pretki-teden občinstvu s komedijo »Pri belem konjčku«. Prvič so jo

GOZDARSKA POSLOVNA ZVEZA »ZASAVJE«

Gozdarska poslovna zveza »Zasavje« iz Sevnice je pretekli mesec organizirala za logarje svojega območja 3-dnevni tečaj za krojenje lesa. S tem bo veliko doprinešeno k izboljšanju vrst lesa. Prav tako so imeli tudi enodnevne tečaje za nego bukovega mladja. Na bodočih logarskih sestankih bodo tudi predavali o vzgoji, varstvu in negi gozdov.

NEKATERIM KMETOM IZ VASI STRŽIŠČE

Nekaterim kmetom iz vasi Stržišče, Canje in Bianče je bilo odvzetih skupno 98 ha gozda, ker so kmetje sekali drevesa brez sečnega dovoljenja in ga prodajali neobeleženega v Zagreb in drugam. Odvzete gozdne parcele bodo pod državno upravo 20 let. Med tem časom bodo na njih izvršena gozdna gojitvena dela. Odvzem gozdov je bil nujen, ker so se sečnje ponavljale kljub večkratnim opominom in čeprav so bili kmetje že prej kaznovani.

ZA DVAJSET LET ...

Nekaterim kmetom iz vasi Stržišče, Canje in Bianče je bilo odvzetih skupno 98 ha gozda, ker so kmetje sekali drevesa brez sečnega dovoljenja in ga prodajali neobeleženega v Zagreb in drugam. Odvzete gozdne parcele bodo pod državno upravo 20 let. Med tem časom bodo na njih izvršena gozdna gojitvena dela. Odvzem gozdov je bil nujen, ker so se sečnje ponavljale kljub večkratnim opominom in čeprav so bili kmetje že prej kaznovani.

ŠENTJERNEJSKI DROBIŽ

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

Narčiti za prihodnje leto: urediti lastno menzo, nabaviti pralni stroj, organizirati razne strokovne tečaje ter dobiti v službo takega človeka, ki bo v prostem času vodil kulturno-prosvetno delo njihovega kolektiva.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

Narčiti za prihodnje leto: urediti lastno menzo, nabaviti pralni stroj, organizirati razne strokovne tečaje ter dobiti v službo takega človeka, ki bo v prostem času vodil kulturno-prosvetno delo njihovega kolektiva.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

Narčiti za prihodnje leto: urediti lastno menzo, nabaviti pralni stroj, organizirati razne strokovne tečaje ter dobiti v službo takega človeka, ki bo v prostem času vodil kulturno-prosvetno delo njihovega kolektiva.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

V IEV, obrat Šentjernejski, so imeli pred kratkim občni zbor sindikata, ki je bil združen s proslavo 10. obletnice ustanovitve podjetja IEV. Na občnem zboru so ugotovili, da je bilo sprejetih v SZDL 81 novih članov, v LM 47 in v ZK 5. Sindikat je organiziral letos samo eno predavanje; ustanovili so radiomaterski tečaj, za katerega je bilo več zanimajočih in znanj kot pri njihovi delavci; gospodinjstvi tečaj je bil dobro obiskan; pri izdelavi uporov je bil plan presežen za 14%, potencialni stroški pa so naradili za 6% manj kot je predvideval plan. Delovna sila je porasla od 103 na 142 zaposlenih.

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

Redenski koledar

Četrtek, 23. decembra — Božič
Petek, 26. decembra — Štefan
Sobota, 27. decembra — Janez
Nedelja, 28. decembra — Živko
Ponedeljek, 29. decembra — Tomaž
Torek, 30. decembra — Evgen
Sreda, 31. decembra — Silvester

KINO

Novo mesto »Krk«: Od 26. do 29. dec. jugoslovanski film »Aleksa Dundić«, Od 30. do 31. dec. italijanski barvni film »Možje in volkovi«.
Dol. Toplica »Viba«: Od 26. do 29. dec. ameriški film »Piknik«, Semič: 28. dec. slovenski film »Dolina miru«, Sevnica: Od 27. do 28. dec. ameriški film »Mož in Kolorado«, Strazja: 27. dec. »Tat ljubezni«, 28. dec. »Opčija dela«, Tuzla: Od 27. do 28. dec. ameriški film »Gugljenj«.

RAZPIS

Komisija za razpis uslužbenih mest pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu razpisuje

MESTO ZDRAVNIKA

Ponudbe pošljite Okrajnemu zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu do 10. januarja 1959.

RAZPIS

Trgovsko podjetje »Uslužnost« — Novo mesto, razpisuje naslednja delovna mesta:

1. Poslovođe prodajalca v mešanem blagov. v Karteljevem pri Novem mestu.
2. Dva mesni trgovskih pomočnik. v pomočnice v žilinski stroki mešanega blaga.

Pogoji so: pod 1. visokoškolevalci ali kvalificirani delavci trgovske stroke, zaželena je praksa v vodenju prodajalnice.

MAKLOGLAS

Štiričlanska družina v Ljubljani potrebuje dobro izurjeno samostojno gospodinjstvo pomočnico. Mesečna plača po dogovoru. Stanovanje in hrana v hiši. V poštev pridejo samo samske osebe. Pismene ali osebne ponudbe v Ljubljani, Bežigrad, Zagreb, 24. Mizarjskega pomočnika za pohišstvo sprejem. Stanovanje v hiši. Prelošček — Pot na Rakovo jezero 15 — Trnovo, Ljubljana.

Mizarji — cinkove plošče za furniranje deb. 4 mm prodamo, 4 kose 183 x 65, 3 kose 130 x 60, 2 kose 200 x 100, 1 kos 205 x 58. Cena 140 dinarjev za kg. »Opredalec«, Novo mesto, Trdinova 45, p. p. 7.

Kupim cirkular za žaganje drv v dobrem stanju. Ponudbe pošljite na upravo lista (825-58).

Zaradi selitve poceni prodam nekaj pohištva. Naslov v upravi lista (824-68).

Prodajam psa čuvaja pasme »dogma«, dobrih navad, Miha Kovčič, Karlovska 2, Novo mesto. Naslov v upravi lista (825-58).

Prodajam njivo (stavbna parcela), iščem prazno ali opremljeno skromno sobico. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista (818-56).

ZAHVALE

Vsem, ki so našega dragoga sina in brata

STANETA RIFELJA iz Bučne vasi spremljali na njegovi zadnji poti, iskrena hvala. Posebno zahvalno smo dolžni zdravniškim osebju, ki mu je lajšalo bolečine, zastopnikom množičnih organizacij in pokojnikovim soborom, ki so mu izkazali poslednjemu čast in darovali vence in cvetje, dalje vojaški godbi in pevsem, govornikom za poslovljene besede, in vsem, ki s nami sočustvovali.

Družina Rifelj

V SPOMIN

Ob drugi obletnici smrti dragoga očeta

MIHAELA DRENIKA iz Jablanca za spominja hčerka Mary Kovčič iz Shebojgana v Ameriki.

OBVESTILA

Upravni odbor Lekarne Novo mesto razpisuje delovno mesto

RAZPIS
Komisija za razpis uslužbenih mest pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu razpisuje

MESTO ZDRAVNIKA
Ponudbe pošljite Okrajnemu zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu do 10. januarja 1959.

Trgovsko podjetje »Uslužnost« — Novo mesto, razpisuje naslednja delovna mesta:

1. Poslovođe prodajalca v mešanem blagov. v Karteljevem pri Novem mestu.
2. Dva mesni trgovskih pomočnik. v pomočnice v žilinski stroki mešanega blaga.

Pogoji so: pod 1. visokoškolevalci ali kvalificirani delavci trgovske stroke, zaželena je praksa v vodenju prodajalnice.

Prodajalca »Galeb« v Novem mestu, Čista komandanta Staneta 1, obvešča potrošnike, da ima na zalogi veliko izbranih vrst in kvalitet moških, ženskih, otroških klobukov in čepic, kravate, šalov in drugih predmetov po najnižji konkurenčni ceni iz prve roke lastnega proizvajalnega podjetja.

Vsem svojim odjemalcem želimo srečno in uspešno polno leto 1959 ter se priporočamo.

Obveščam cenjene stranke, da bom imel brivsko frizerski salon v ponedeljek, 29. decembra, ves dan odprt.

Vsem spoštovanim strankam želimo srečno in uspešno polno leto 1959! — Karlo Smeč, brivsko frizerski salon Novo mesto.

OBVESTILO

Obveščam cenjene stranke, da bom imel brivsko frizerski salon v ponedeljek, 29. decembra, ves dan odprt.

Vsem spoštovanim strankam želimo srečno in uspešno polno leto 1959! — Karlo Smeč, brivsko frizerski salon Novo mesto.

OBVESTILO

Obveščam cenjene stranke, da bom imel brivsko frizerski salon v ponedeljek, 29. decembra, ves dan odprt.

Vsem spoštovanim strankam želimo srečno in uspešno polno leto 1959! — Karlo Smeč, brivsko frizerski salon Novo mesto.

OBVESTILO

Obveščam cenjene stranke, da bom imel brivsko frizerski salon v ponedeljek, 29. decembra, ves dan odprt.

Vsem spoštovanim strankam želimo srečno in uspešno polno leto 1959! — Karlo Smeč, brivsko frizerski salon Novo mesto.

OBVESTILO

Obveščam cenjene stranke, da bom imel brivsko frizerski salon v ponedeljek, 29. decembra, ves dan odprt.

Vsem spoštovanim strankam želimo srečno in uspešno polno leto 1959! — Karlo Smeč, brivsko frizerski salon Novo mesto.

OBVESTILO

Obveščam cenjene stranke, da bom imel brivsko frizerski salon v ponedeljek, 29. decembra, ves dan odprt.

Kaj želijo Semičani

Pred 40-letnico ustanovitve SKOJ

MARKO FILIPOVIC

5

Kri na kamenju

Tovariš Jože Kastelle, šef železniške postaje Semič, nam je povedal: »Želim, da bi nam v ZTP Ljubljana bili v letu 1959 tako naklonjeni, da bi nam po trinajstletnem obiljubljaju vendar že zgradili semiško železniško postajo... Gotovo bi tej želji enodušno pritrtili vsi Semičani in vsi potniki, ki tu vstopajo in izstopajo.

Niž posebnega...

Srečko Mihej mu je ime, je pa pismoša v Semiču. Ker je sonce prav takrat posijalo izza oblaka, je imel odprt dežnik, menda zato, da se je varoval žarkov. Predno sem ga utegnul fotografirati, je opazil mojo namero in dežnik hitro zaprl. »Za novo leto si ne želim nič posebnega, kaj pa če bi?« takega je odgovoril. Tudi skromni ljudje so na svetu, sem pomislil in nadaljeval pot.

Tomos 350...

Komandir postaje Ljudske milice Semič Ivan Skri je povedal takoj: »Želim čimmanj nesreč na cestah, zase pa Tomos 350!«

IEV, obrat »Kondenzator« Semič

Dekleta so se vsula iz semiške tovarne. Ko sem kar tako mimogrede vprašal, kako gre, so odgovorile: »Dobro! Hrana v obratni menzi je dobra, delo imamo, to je pa bome dovolj!« Ko sem prispel v obrat, je delala le še navijalnica. Dekleta sede za belimi navijalnimi stroji. Plasti stanola, pomešane s papirjem, drse med vzvodi in se navijajo. Dekliške roke režejo, uravnavaajo, anemajo, v škatlah ob strojih pa se kopičijo srebrni volčki. Tako nastajajo kondenzatorji.

Televizor...

Anica Stravs edina delavka, ki je takoj odgovorila, je rekla: »Za novo leto si želim televizor, zato ker kondenzatorje navijam. Televizor naj bo kakršen koli. V Semiču tako ne moremo sprejemati!«

Kolo

Delavka Mariča Sutič: »Če bi se znaša voziti, bi si želela kolo. Fant pa ne želim!« — »Zakaj ne?« — »Zato, ker ne!

Kolo

Mariča Žnidaršič: »Da bi mi Dedek Mrz prinesel kolo, čeprav sem že prestara, da bi v Dedka verjela. S kolesom bi se vozila iz Strekljčeva v službo.«

Kolo

Marija Lukežič: »Rada bi kolo, da bi se z njim vozila na delo!«

KOLO

Mira Plut: »Rada bi kolo!« — »Da bi se vozila z njim v službo?« — »Ne, jaz sem iz Semiča. Ob nedeljskih popoldnevih bi mi prav prišlo!«

Obratovodji sem po teh pogovorih svetoval kooperacijo s tovarno koles ROG v Ljubljani, pa je odgovoril: »Oh, saj bi mi to že naredili, toča kaj nam pomaga, ko pa Rog ne potrebuje kondenzatorjev...«

»Ne vam...«

je bila želja mnogih deklet v obratu. Nobena pa ni znala povedati, kako velik je ta »ne vam«, če je debel ali suh, če je dober ali hudoben. To je razumljivo, saj je njihovo delo

natančno. Zahteva celega človeka in se zato dekleta med delom ne utegejo razgovarjati.

Daljšje lase in brade!

Egon Povše, brivec in frizer iz Semiča, ima skromno željo: »Da bi v letu 1959 ljudem brade in lasje bolj rasli. Tako bom imel prihodnje leto boljše uspeh.« je odgovoril.

Stanko Metelko si želi nič manj kakor vinograd...

»Hvala, ne kadime«

je odvrnil neznanj gost, ki ga je tovariš Povše bril, ko se je skušal mošter z njim posvetovati glede novoletnih želja.

Novih semen in obnovo vinogradov

Janez Kočevar, napreden kmetovalec iz Semiča: »Želim, da bi akcija za uvajanje novih semen v kmetijstvu zajela več kmetov. Vsem, ki so letos sejal italijanko, naj kar najbolje obrodijo! In še nekaj: Semiška gora je bila včasih ponos Semiča, danes pa to več ne velja. Želim, da bi v prihodnjem letu vse trtje na njej obnovili in bi se tako povrnila njena stara slava, v dobro nas vseh!«

Kostanjevica na Krki

Angela Jurgalč, delavka »Sila« iz Kostanjevice, nam je takole zaupala svoje želje:

»Moja želja in verjetno želja vsega kolektiva je, da bi končno uredili proizvodnjo in lah-

ko povečali število zaposlenih delavk, s tem pa tudi dohodek podjetja. Da bi se ta želja uresničila, pa je potrebno nabaviti še nekaj specialnih strojev. Tako bi lahko naš obrat prevzel vse faze dela do končnih izdelkov.

Naš kolektiv je mlad, zato ima še nekaj težav pri organizaciji dela. Vse pomankljivosti pa bomo z vestnim delom in strokovno priučenostjo odpravili. Bralcem Dolenjskega lista pošiljam noveletne pozdrave z najboljšimi željami.

Loize Mikar, predsednik občinskega odbora RK Kostanjevica:

»Občinski odbor RK združuje dva krajevna in en mestni odbor, skupno 600 članov; tri šole; skupno 500 članov podmladka. V vseh šolah delajo šolske mlečne kuhinje in so urejeni higienski kotički. Vrednost hrane za šolske mlečne

kuhinje je znašala v letu 1958 nad šest milijonov. Odbor ima težave s kuhinjami, ker ni za to primernih prostorov, vendar se sedaj urejujejo prostori v Kostanjevici in Podbočju. Dobro bi bilo, če bi k tej ureditvi prispevali kaj tudi okrajni odbor RKS.

Občinski odbor RKS je s pomočjo okrajnega odbora RK delal na večjih asanacijskih objektih za zdravje in pitno vodo. Ena izmed važnih nalog našega odbora je tudi krdodajalstvo, katero vodi transfuzijska postaja Ljubljana ter so

s tukajšnjim uspehom zadovoljni. Boleča točka je delitev Carre paketov, katerih smo s pomočjo koordinacijskih odborov razdelili 130 za socialno ogrožene. Vendar se najdejo kritike, posebno od tistih, ki so pomoči manj potrebni.

Drugo leto želimo z delom nadaljevati; z združenimi močmi dvigujemo standard delovnega človeka in izpolnjujemo tudi naloge odbora RK.

Pozdrav iz Francije

Le ns, 16. decembra 1958

Vsem bralcem in bralkam Dolenjskega lista, prek katerega smo povezani zlasti mi izseljenci z vsem svetom, uredništvu in upravi časnika in vam, tovariš urednik, priskrbe pozdrave in tople čestitke za novo leto 1959!

V imenu odbora društva Udruženje Jugoslovancev v severni Franciji vam poročam, kako smo proslavili 15. obletnico rojstva naše socialistične Federativne ljudske republike Jugoslavije in hkrati veliko zmago naše mladine na novi avto cesti. To je bilo 23. novembra, na dan, ko smo tu pri nas v Sallauminu slavili naš narodni praznik. Tako mi ko naša mladina smo ponosni na vse vas, a še posebno za našo mladino, ki je naša bodoča generacija socialistične Jugoslavije. Ponosni smo na velikansko delo, ki ste ga dosegli v 13 letih svobode.

Na dan republike smo imeli veliko čast; obiskal nas je naš veleposlanik dr. Uvalič, sekretar poslanstva

Člani Udruženja Jugoslovancev v severni Franciji.

Novaković in tov. Vida Hreščak od Poročevalca. Med 17 narodni živimo tu v rudarskem bazenu Pas-de-Calais in še nihče izmed njih ni imel take časti in tako visokega obiska diplomata, kot smo ga imeli mi Jugoslovanci zdaj že vdrugič. Pred dvema letoma nas je obiskal tov. Bebler s soropno. To je znak bratstva v polni meri. Vesel sem, — tako je dejal dr. Uvalič — da vas vidim tu zbrane v tako velikem številu in s tako velikim rodoljubjem, nazvlic temu, da ste ločeni od rodne grude že več desetletij!

Res je, tujina nam je vzela naše moči, naše zdravje, a ljubezni do Domovine nam ni in ne bo nikoli. O tem se je prepričal tudi tovariš veleposlanik in vsi, ki so prišli med nas ali ki žive med nami. Res se naša mladina nahaja v valovih tujine, a vedno nam je dolejšje slediti. Ko smo se ob teh dveh velikih proslavah razšli, je vsakdo odnesel v svojem srcu lep spomin na našo socialistično domovino z obljubo, da ji ostane svet do groba.

Vsem vam v domovini pa želimo prav vsi, da bi tudi v letu 1959 nadaljevali s prav takšnimi uspehi gradnje našega socializma za še boljše bodočnost našega ljudstva in za mir med vsemi narodi na svetu.

JOZE MARTINCIC
Lens, Pas-de-Calais

9-99...

Vsega več - razen tobaka

Koliko smo potrošili v letošnjem prvem polletju

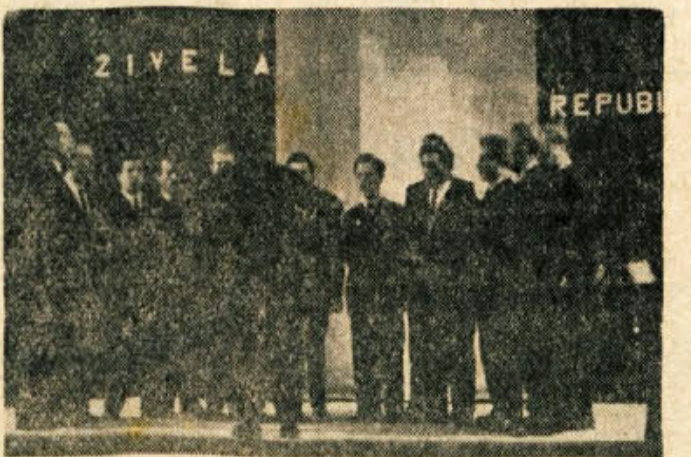
Po statistiki prometa na drobno smo porabili v našem okraju v prvem polletju 1958 za: živila 1 milijardo 167 milijonov 292.000 dinarjev, tobak in tobačne izdelke 130 milijonov 238.000 dinarjev,

tekstilne predmete 763 milijonov 163.000 dinarjev, usnjene in gumijaste izdelke 257 milijonov 816.000 dinarjev, kurivo 9 milijonov 999.000 dinarjev, kovinske izdelke (avtomobile, štedilnike, kolesa in drugo) 336 milijonov 344.000 dinarjev in ostalo 851 milijonov 296.000 dinarjev.

498.000 dinarjev, tekstilne predmete 870 milijonov 70.000 dinarjev, usnjene in gumijaste izdelke 130 milijonov 238.000 dinarjev, kurivo 7 milijonov 228.000 dinarjev, kovinske izdelke 284 milijonov 58.000 dinarjev in ostalo 779 milijonov 829.000 dinarjev.

Novoletni popusti na železnih

Novoletni prazniki se bodo začeli v sredo, 31. decembra, in se bodo končali v ponedeljek, 5. januarja. Za to priložnost so Jugoslovanske železnice odobrile weekend-voznice, ki veljajo za odhod od 12. ure v sredo, 31. decembra leta 1958 pa do 24. ure v nedeljo, 4. januarja 1959. Za povratek velja popust od polnoči v četrtek, 1. januarja pa do 12. ure v ponedeljek, 5. januarja prihodnjega leta. Kakor za praznik 1. maja in dan republike, velja tudi za novoletne popuste predpis, da se lahko izkoristijo za I. in II. razred osebnih in drugih vlakov na razdaljah, ki ne smejo biti daljše nad 600 km. —Vsa železniška transportna podjetja v državi bodo povečala redne garniture osebnih in brzih vlakov ter uvedla veliko število izrednih vlakov za udoben prevoz potnikov ob novoletnih praznikih.

Pred kratkim smo pisali o obnovljenem pevskem zboru v Dol. Toplicah; danes objavljamo sliko mladega zbora s prvega nastopa na dan republike.

je vsak, ki smo ga vprašali, izpopolnil željo svojega predhodnika.

NOVO STROJNO OPREMO

je zaželel predsednik upravnega odbora delavskega sveta Valentin Vister z besedami: »Želim, da bi tovarna v letu 1959 dobila novo strojno opremo, ki jo krvavo potrebujemo. Jaz pa, da bi bil zdrav!«

VEČJI BRUTO DOHODEK

je zaželel direktor Franc Lakner zelo na kratko: »Želim, da bi v letu 1959 povečali bruto dohodek!«

STROKOVNO SPOSOBNE LJUDI

pa si želi v tovarni sekretar Bojan Fabjan, ki je izrazil svojo željo takole: »Da bi v letu 1959 imeli dovolj pridnih in strokovno sposobnih ljudi za proizvodnjo.«

STANOVANJA

potrebujejo delavci, smo izvedli takoj nato, ko smo vprašali Marijo Hjančič. Rekla je: »Hišole in takoj dopolnila: »Zato, da bi imeja v letu 1959 stanovanje, ki ga zdaj nimam.« Če se izpolnijo te štiri želje, bo črnomaljski BELT prihodnje leto najboljšje podjetje v FLRJ. Mi smo pa šli še naprej po obrihih.

NOVO OBLEKO

Strojnik Anton Butala je bil močno zatopljen v svojo stružnico. »Želim si novo obleko«, je povedal, menda je zato, da je nekaj rekel.

TRI ZELJE...

je imel mojster strojnega oddelka Jože Besič: zaželel je nove stroje, kakor že pred njim predsednik upravnega odbora, »in da bi se izboljšala s posredovanjem tovarne prehrana delavcev, ki res težko fizično delajo. Razen tega želim, da bi

s strokovnimi tečajji omogočili delavcem napredovanje, ker imamo s kadri velike težave.

DOHODEK

v obeh pomenih si želi livar Slavko Benčič, ki dela že sedem let v BELTU. »Želim, da bi ostali obrati dosegljivi v letu 1959 enak bruto dohodek kot livarna in da bi bile plače boljše, saj se nam bodo potem vse želje izpolnile!«

Pozdravi...

Vajenci raznih strok Dolenjski, ki se učijo v Mariboru, želijo srečno in uspešno polno leto 1959 vsem dolenjskim delovnim kolektivom, zlasti pa okrajnemu odboru Zveze borcev, ki jih vzdržuje in šola. Tudi vsem domačim pošiljamo iskrene novoletne pozdrave: Jože Meljak, Franc Kosec, Anton Krase, Drago Erzin, Ferdo Berk, Stane Vidrih, Franc Kralj, Kastelle Anton, Anton Barbo, Jože Bratanič, Marko Jerovšek, Alojz Kužnik, Pavel Simunič, Boris Pešič, Martin Nemanuš in Jože Blažič.

Stalna pripravljenost

Naš obrambni mehanizem je sestavni del socialističnega gospodarstva - S 6. rednega letnega občnega zbora ZROJ okraja Novo mesto

Dne 21. decembra je bil v Novem mestu šest redni letni občni zbor Zveze rezervnih oficirjev okraja Novo mesto. Začel ga je Franc Kotnik, predsednik okrajnega odbora ZROJ. Pozdravil je vse delegate - rezervne oficirje, polkovnika Simo Livado - komandanta garnizona Novo mesto, Franca Kolarja - člana Centralnega odbora ZROJ in Glavnega odbora ZROJ Slovenije, podpolkovnika Boža Ciroviča - načelnika vojnega oddelka Novo mesto, zastopnike rezervnih podoficirjev in ostale.

Iz poročila predsednika: na občinskih obnih zborih je bilo preveč govora o pomanjkljivosti, a premalo o tem, kako bi jih odpravili. Rezervni oficirji delajo na vseh področjih in so v vodilnih položajih v skoraj vseh organizacijah. Oficirji ne smejo biti samo vojni oficirji na bojnem polju, ampak tudi na vseh delovnih in političnih položajih. Sodelovali so neposredno ali posredno pri izgradnji avto ceste. Proučevali so in še proučujejo gradivo Sedmega kongresa. Organiziranih je bilo 181 predavanj, s povprečno udeležbo 64%, in več ekskurzij. Njihova delegacija se je udeležila proslav na Sutjeski. 14% rezervnih oficirjev je ni članov Zdrženja.

Iz razprave: rezervni oficirji predstavljajo velik del oboroženih sil. Organizacija je šla v širino svojega dela dovolj, treba je pa še izboljšati kvaliteto. Danes se ne moremo več vojskovati na stari način. Treba si je stalno izpopolnjevati vojaško znanje. Uspeh v vojskovanju bo treba doseči s čimmanj človeških žrtev. Človek je bil in bo glavni činitelj - njega ni mogoče zamenjati.

Pri izpopolnjevanju znanja bodo vedno pomagali aktivni oficirji. Naša država je relativno majhna, zato so razni politiki trčili in še trdijo, da se bi morala priključiti enemu izmed blokov - toda mi se ne bomo priključili nikamor! Mi imamo svojo pot, po kateri gremo! V morebitni novi vojni frontni črte ne bodo tako jasno začrtane, kot so bile v dosedanjih, zato bo vloga človeka še večja, zato mora biti človek sposobnejši, zato je dolžnost vsakega rezervnega oficirja, da spremlja razvoj vojne tehnike in da obiskuje predavanja. Naš obrambni mehanizem je sestavni del našega gospodarstva, naše graditve socializma. Odbor mora proučiti subjektivno in objektivno problematiko vsakega poedince - rezervnega oficirja - kako živi in kakšno vlogo ima v našem družbenem življenju. Udeležba na sestankih, predavanjih, seminarjih in ostalem. Je zadovoljiva, če upoštevamo, da je v naši organizaciji vključenih precej invalidov, upokojenih oficirjev in takih, ki so upravičeno odsotni, pa vendar bi bila udeležba lahko še večja. Proti takim, ki ne delajo dovolj v organizaciji, je treba ostro nastopiti. Če pa izostane s predavanja nekdo, ki dela v več organizacijah, ga ne smemo soditi tako kot tistega, ki nikjer ne dela. Treba je več praktičnih vaj kot predavanj.

Izvoljen je bil nov odbor in delegati za tretji kongres UROJ ter republiško skupščino.

F. J.

Komunalna banka

ČRNOMELJ

z ekspozituro v METLIKI

OPRAVLJAMO VSE BANCNE POSLE
IN ZBIRAMO HRANILNE VLOGE PO
OBRETNOSTI MERI DO 0%

ŽELI VSEM KOMITENTOM SREČNO NOVO LETO 1959

VSEM
ZADRUŽNIKOM
NAŠE DOMOVINE,
ZLASTI PA SVOJIM
ČLANOM ŽELI VSO SREČO
V LETU 1959

**KMETIJSKA ZADRUGA
TRŽIŠČE**

**KMETIJSKA
ZADRUGA
VRŠNA SELA**

ŽELI SREČNO NOVO
LETO 1959 VSEM KME-
TOVALCEM SVOJEGA
OBMOČJA, POSEBNO
PA ČLANOM ZADRUGE.

GRADBENO
PODJETJE

„Sava“

VIDEM-KRŠKO

S STRANSKIM
OBRATI
**MIZARSTVO
CEMENTNINE
in TERACERSTVO**

TER GRADEBISCI
**SEVNICA
RADEČE
VIDEM-KRŠKO
in CERKLJE**

čestita za novo leto vsem
gradbenim delavcem, so-
rodnim podjetjem in po-
slovnim prijateljem ter se
še priporoča.

SREČNO NOVO LETO ŽELIMO

TRIKOTAŽNA
INDUSTRIJA

„Beti“

METLIKA

POZDRAVLJA OB NOVM LETU VSE POSLOVNE
PRIJATELJE IN ODJEMALCE TER SE JIM ŠE DALJE
PRIPOROČA. SVOJIM DELAVCEM IN USLUZBENCEM
ŽELI VSO SREČO V LETU 1959

DELOVNI KOLEKTIV

»PODGORJA«

MIZARSTVO

SENTJERNEJ

ŽELI SREČNO
IN USPEHOV POLNO
LETO 1959

Vsem cenjenim stran-
kam želi srečno in za-
dovoljno LETO 1959

TRGOVSKO PODJETJE
»TOPLICE«
DOLENJSKE TOPLICE

„Imperial“

VIDEM-KRŠKO

TOVARNA ČOKOLADE IN LIKERJEV

PRIPOROČA SVOJE KVALITETNE IZDELKE: VSE
VRSTE ČOKOLADNIH DESERTOV, SLADKANIH KA-
KAVOV IN LIKERJEV. ● SREČNO NOVO LETO
ŽELIMO VSEM ODJEMALCEM IN POSLOVNIM PRI-
JATELJEM!

VSEM ODJEMALCEM,
KOSTANJEVICANOM IN
OKOLIČANOM SE ŠE
DALJE PRIPOROČA IN
JIM ŽELI SREČNO NO-
VO LETO

TRGOVSKO
PODJETJE
KOSTANJEVICA

KMETIJSKA
ZADRUGA

ŽUŽEMBERK

želi vso srečo v
LETU 1959 vsem kme-
tovalcem svojega ob-
močja, zlasti pa svo-
jim članom.

VSEM SVOJIM
ČLANOM,
ODJEMALCEM
IN METLIČANOM
ŽELI SREČNO
LETO 1959

KMETIJSKA
ZADRUGA
METLIKA

DELOVNI KOLEKTIV

„Kremenice“ SEVNICA

SE ZAHVALJUJE SVOJIM ODJEMALCEM ZA
ZAUPLANJE V PRETEKLEM LETU IN SE JIM
PRIPOROČA ZA NADALJNO NAKLONJENOST,
HKRATI PA JIM ŽELI SREČNO IN USPEHOV
POLNO NOVO LETO

OGLEJTE SI NAŠO ZALOGO — PREPRICALI SE
BOSTE O DOBRI KVALITETI NASIH IZDELKOV!

KONFEKCIJA

»LISCA«

SEVNICA

CENJENIM ODJEMALCEM SE ŠE DALJE PRIPO-
ROČAMO IN JIM ŽELIMO SREČNO IN USPEHOV
POLNO LETO 1959

Vsa v stroko spadajoča dela iz-
vršuje solidno in po zmernih
cenah

»REMONT«
ŽUŽEMBERK

ZA NOVO LETO CESTITA
VSEM INVESTITORJEM IN PO-
SLOVNIM PRIJATELJEM

MIZARSKA
PRODUKTIVNA ZADRUGA
SEVNICA

VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE,
POSLOVNIM PRIJATELJEM IN ZNANCEM ŽELI-
MO VSO SREČO V LETU 1959

KOMUNALNO
PODJETJE
Z VSEMI SVOJIMI
USLUŽNOSTNIMI
OBRATI
V VIDMU-KRŠKEM

Kmetijska zadruga

SENTJERNEJ

CESTITA ZA NOVO LETO VSEM SVOJIM ČLA-
NOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM

„GRAD“

TRGOVINA
Z MEŠANIM BLAGOM
ŽUŽEMBERK

želi srečno novo leto
svojim odjemalcem in se
jim še dalje priporoča

VSEM SVOJIM
ČLANOM ŽELIMO
MNOGO USPEHOV
IN
GOSPODARSKEGA
NAPREDKA
V LETU 1959

KMETIJSKA ZADRUGA
KRŠKO

Obrtna zadruga soboslikarjev
in pleskarjev
NOVO MESTO

SE PRIPOROČA ZA NAROCILA ● USLUŽBE
OPRAVLJAMO HITRO, SOLIDNO IN PO ZMER-
NIH CENAH ● VSEM DELOVNIM LJUDEM ŽE-
LIMO SREČNO NOVO LETO!

ŽELI SREČNO NOVO
LETO VSEM DELOV-
NIM LJUDEM Z ZE-
LJO, DA BI V PRI-
HODNJEM LETU DO-
SEGLI SE VEČ USPE-
HOV

Vsem delovnim kolektivom, poslovnim
prijateljem in kmetijskim delavcem
želi ob vstopu v leto 1959 obilo sreče.

Kmetijsko gospodarstvo

KOSTANJEVICA

OBČINSKI
LJUDSKI
ODBOR

ČRNOMELJ

OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI KOMITE LMS
OBČINSKI ODBOR ZVVI
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB
OBČINSKI ODBOR ZROJ

OB VSTOPU V LETO 1959 ŽELIMO VSEM DELOVNIM LJU-
DEM ČRNOMALJSKE OBČINE MNOGO USPEHOV NA POLI-
TICNEM, GOSPODARSKEM IN KULTURNEM PODROČJU!
NAJ NAM BODO DOSEDANJE DELOVNE ZMAGE KAZIPOT
V BODOČNOSTI!

Zdravilišče

DOL. TOPLICE

NUDI CENJENIM GOSTOM PRVOVRSTNA JEDILA IN
PIJAČE TER TERMALNE KOPELI. SREČNO NOVO LE-
TO ŽELIMO VSEM, KI SO NAS LETOS OBISKALI IN
SE JIM ŠE DALJE PRIPOROČAMO!

V
ALVASORJEVA
TISKARNA
VIDEM-KRŠKO

ŽELI SREČNO
IN USPEHOV POLNO
LETO 1959

Vse prevoze s lastnimi ko-
nji in vozovi opravi naj-
hitreje in najceneje

PREVOZNIŠTVO
NOVO MESTO

Srečno NOVO LETO
želim vsem odjemalcem
in svojim nameščencem

„VINO“

Novo mesto

VSO SREČO IN OBILO
ZADOVOLJSTVA
V LETU 1959

ŽELI VSEM
GOSTINSKIM OBRATOM

TRGOVSKO PODJETJE

Občinski komite ZKS
Občinski komite LMS
Občinski odbor SZDL
Občinski odbor ZB

Občinski ljudski odbor

**VIDEM
KRŠKO**

IN VSE OSTALE MNOŽIČNE ORGANIZACIJE ŽELIJO V LETU 1959 OBLLO DELOVNIH USPEHOV, ZADOVOLJSTVA IN NOVIH ZMAG VSEM, KI NESEBIČNO USTVARJAJO SREČNEJŠO SOCIALISTIČNO PRIHODNOST

OB VSTOPU V LETO 1959 ŽELI VSEM OBČANOM KAR NAJVEČ DELOVNIH USPEHOV IN OSEBNEGA ZADOVOLJSTVA

Občinski ljudski odbor

STRAŽA - TOPLICE

Kmetijska zadruga

D V O R

S TRGOVINO IN VSEMI ODSEKI

ŽELI SVOJIM ČLANC IN VSEM KMETOVALCEM SVOJEGA OBMOČJA SREČNO IN ZADOVOLJNO NOVO LETO

SVOJIM ODJEMALCEM SE PRIPOROČA IN JIM ŽELI VSO SREČO V LETU 1959

KMETIJSKA ZADRUGA

ŽELI VSEM SVOJIM ČLANOM IN CENJENIM ODJEMALCEM SREČNO, ZDRAVO IN BOGATO LETO 1959

Trgovsko podjetje **Makronog**

CENJENIM GOSTOM SE TOPLO PRIPOROČAMO IN JIM ŽELIMO PRIJETNO SILVESTROVANJE

GOSTINSKO PODJETJE **SEVNICA**

SVOJIM ČLANOM IN VSEM OBRTNIM DELAVCEM NOVOMESKEGA OKRAJA POŠILJA TOPLE ČESTITKE Z NAJBOLJŠI MI ŽELJAMI ZA LETO 1959

OKRAJNA OBRтна ZBORNICA

Novo mesto

SVOJIM ODJEMALCEM ŽELI VSO SREČO V LETU 1959 IN SE ŠE NADALJE PRIPOROČA

PEKARIJA **SREČKO ŠLOGAR ZUZEMBERK**

SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE

„TRŽAN“

MOKRONOG

s poslovalnico v PUŠČAVI

SE PRIPOROČA CENJENIM ODJEMALCEM IN JIM ŽELI SREČNO IN USPEHOV POLNO LETO 1959

SREČNO NOVO LETO ŽELIJO

BREŠTANICA

SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE

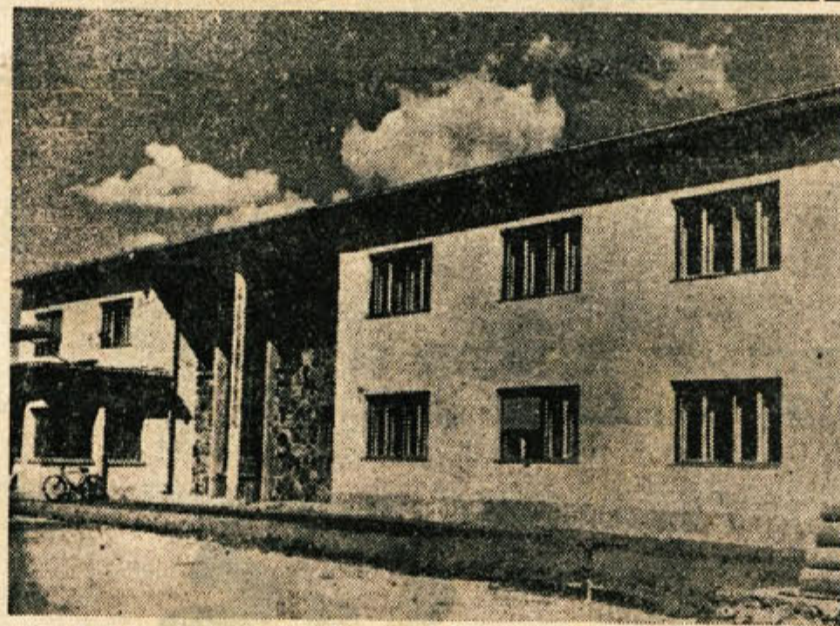
METLIKA

Vsem članom, odjemalcem, poslovnim prijateljem in znancem se toplo priporoča in jim želi vso srečo v letu 1959

KMETIJSKA ZADRUGA

Z VSEMI SVOJIMI OBRATI

Želi vsem Belokranjskim, poslovnim prijateljem in znancem in cenjenim odjemalcem polno in uspešno leto ter se jim še nadalje priporoča!

VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE ŽELIMO MNOGO SREČE IN USPEHOV PRI GRADITVI SOCIALISTIČNEGA GOSPODARSTVA V LETU 1959!

SVOJIM DELAVCEM, USLUŽBENCEM, INŽENIRJEM, TEHNIKOM IN OSTALIM STROKOVNJAKOM TOPLO ČESTITAMO ZA NOVO LETO, ŽELEČ JIM ŠE NADALJNIH USPEHOV!

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu

ŽELI SREČNO NOVO LETO 1959 VSEM ZAVAROVANECM, UPOKOJENCEM IN NJHOVIM SVOJCEM, KAKOR TUDI ZDRAVNIKOM IN ZDRAVSTVENIM DELAVCEM NOVOMESKEGA OKRAJA!

SREČNO NOVO LETO ŽELI

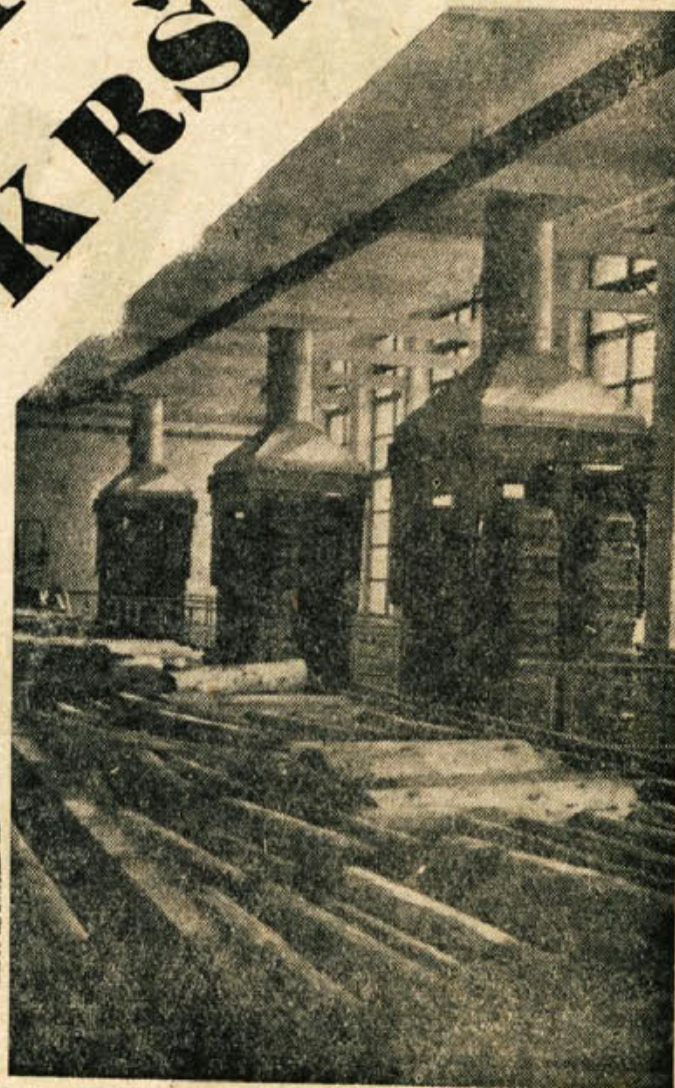
KMETIJSKO GOSPODARSTVO ŠENTJERNEJ

Za novo leto čestitajo svojim odjemalcem

OBRтна PODJETJA V METLIKI:

MESTNA KLAVNICA METLIKA
KOVAŠKO PODJETJE METLIKA
ČEVljARSKO PODJETJE METLIKA
PEKARIJA METLIKA
FOTO-KINO METLIKA
ŠIVILJSKO PODJETJE METLIKA

Tovarna papirja in celuloze
„DJURO SALAJ“
VIDEM - KRŠKO

PREBIVALCI OBČINE! V PRIHODNJEM LETU ZDRUŽIMO VSE NAŠE SILE V BOJU ZA DVIG ŽIVLJENJSKE RAVNI! OSREDOTOČIMO VSE NAŠE NAPORE ZA GOSPODARSKI IN KULTURNOPROSVETNI DVIG NAŠE OBČINE!

Občinski ljudski odbor

NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR ZB
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI KOMITE LMS
OBČINSKI KOMITE ZKS

ZASTAVIMO TUDI V LETU 1959 VSE SILE ZA SOCIALISTIČNO GRADITEV NAŠE DOMOVINE!
PREBIVALCEM SVOJE OBČINE ŽELI MNOGO SREČE V PRIHODNJEM LETU

Občinski ljudski odbor Sentjernej

IN VSE MNOŽICNE ORGANIZACIJE.

Industrija za elektrozveze OBRAT UPORI ŠENTJERNEJ

ŽELI VSEM SVOJIM OBRATOM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN VSEM DELOVNIM LJUDEM SREČNO IN USPEHOV POLNO LETO 1959!

VSEM CENJENIM
ODJEMALCEM

v SEVNICI

ŠMARJU

BOŠTANJU

BLANCI

ZABUKOVJU

KRMELJU

ŠENTJANŽU in

TRZIŠČU

ŽELI OBILO SREČE
V LETU 1959

TRGOVSKO PODJETJE

SLOGA

SEVNICA

Vso srečo in obilo zadovoljstva v letu 1959 želimo svojim občanom z željo, da bi tudi v prihodnjem letu zastavili vse svoje sile za zgraditev socializma!

Občinski ljudski odbor Metlika

OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI KOMITE LMS

OBČINSKI ODBOR ZROJ
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB
OBČINSKI ODBOR ZVVI

Občinski sindikalni svet Videm - Krško

s podružnicami Tovarne celuloze in papirja »Djuro Salaj«, Splošne obrtne kovinarske zadruge, Tovarne čokolade Imperial, podjetja Elektro, Podružnice trgovinskih delavcev in uslužbencev, Gradbenega podjetja Sava, komunalnih in obrtnih delavcev, javnih uslužbencev, gostinskih delavcev in z ostalimi podružnicami

Želi ob vstopu v leto 1959 vsem svojim članom obilo sreče in delovnih uspehov!

Uprava za ceste

LRS

TEHNIČNA SEKCIJA
NOVO MESTO

Želi srečno novo leto vsem svojim cestarjem, delavcem, uslužbencem in strokovnjakom!

TRGOVSKO PODJETJE

KURIVO

LJUBLJANA

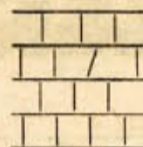
POSLOVALNICA NOVO MESTO

SE PRIPOROČA CENJENIM ODJEMALCEM IN JIM ŽELI VSO SREČO V LETU 1959!

DELOVNI KOLEKTIV

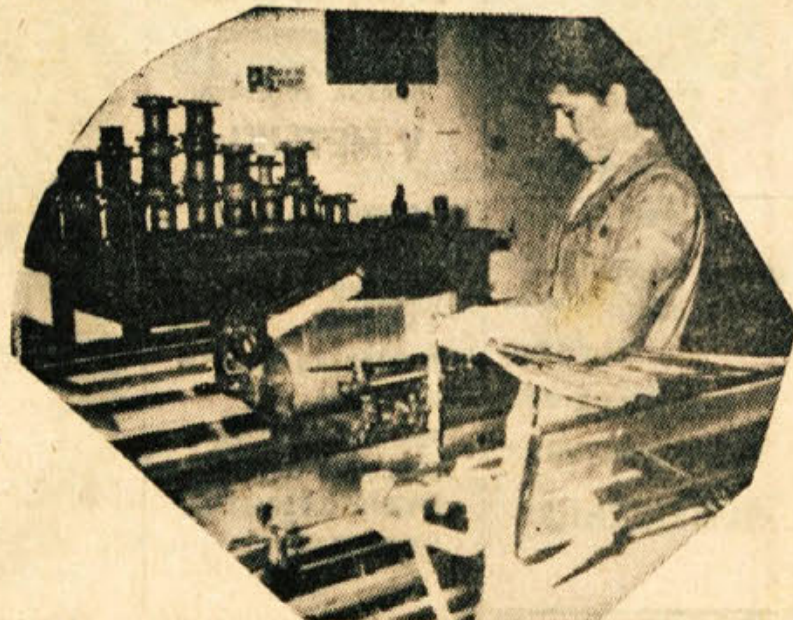
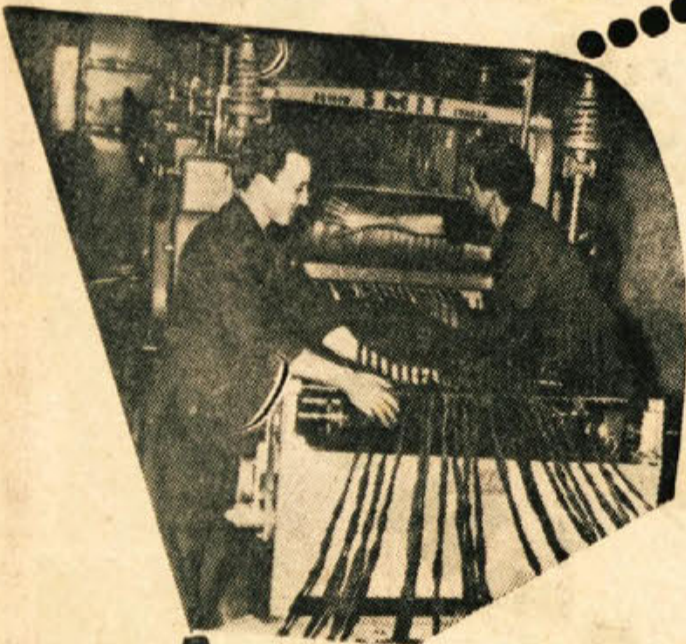
Opekarne Prečna

ŽELI SREČNO NOVO LETO
VSEM DELOVNIM LJUDEM ŠIROM NAŠE DOMOVINE!

VSEM PREBIVALCEM DOLENJSKE IN BELE KRAJINE ŽELI SREČNO NOVO LETO

Novoteks Novo mesto Metlika

NOVOLETNI POZDRAV VSEM!

INDUSTRIJA OBUTVE
NOVO MESTO

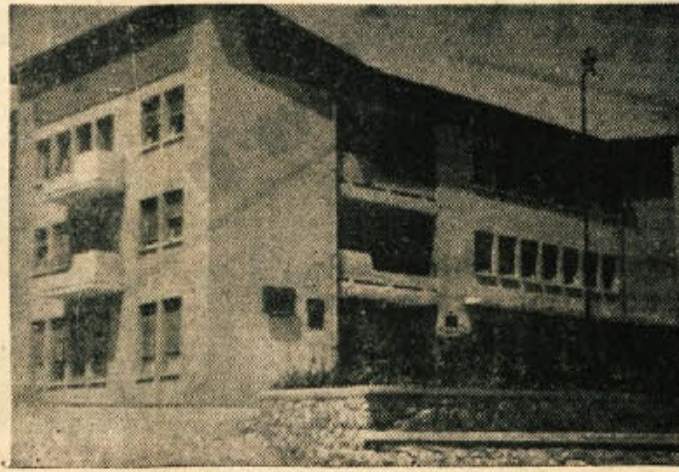
Gospodarska poslovna zveza Novo mesto

IN NJENA
UPRAVA Z OBRATI,
POSESTVO GRABEN,
MESARIJA,
VINSKA KLET METLIKA

POSPEŠUJEJO KMETIJSKO PROIZVODNJO, ODKUPUJEJO
IN PRODAJAJO KMETIJSKE PROIZVODE, POSREDUJEJO NA-
BAVO REPRODUKCIJSKEGA MATERIALA, UVAJAJO NOVE
KULTURE, SKRBIJO ZA RAZVOJ ŽIVINOREJE IN PRASI-
CEREJE TER NABAVLJAJO KMETIJSKO MEHANIZACIJO!

VSEM KMETOVALCEM ZELIMO V PRIHODNJEM LETU OBILO SRČEI!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR

SENOVO

OBCINSKI KOMITE ZKS
OBCINSKI KOMITE LMS
OBCINSKI SINDIKALNI SVET
SVET SVOBOD
OBCINSKI ODBOR SZDL
OBCINSKI ODBOR ZB
TVJ PARTIZAN
PODRUZNICA RUDARJEV

Kmetijska zadruga RAKA pri KRŠKEM

OGLEJTE SI IZDELKE
OBRITNEGA PODJETJA
Novo mesto

BELOKRANJSKO GRADBENO PODJETJE

ČRNOMELJ

čestita vsem investitorjem, poslovnim
prijateljem in članom delovnega ko-
lektiva, kakor tudi vsem gradbiščem
na področju občine Ozalj ter njih-
vemu investitorju.

TRGOVSKO PODJETJE

»TOBAK«
ČRNOMELJ

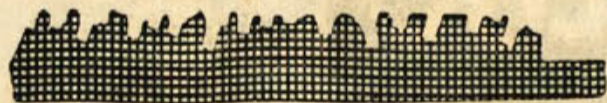
TRGOVSKO PODJETJE

»POTROŠNIK«
ČRNOMELJ

KMETIJSKA ZADRUGA ŠENTJANŽ

S TRGOVINO, MESNICO, ODKUPOM IN OSTALIMI
ODDELKI

ZELI SREČNO NOVO LETO VSEM
SVOJIM ČLANOM IN OSTALIM
ZADRUŽNIKOM

Pozdrav brigadam!

Srečno novo leto želi
svojim strankam
FRIZERSKI SALON
A D A M — Novo mesto
Glavni trg 27

»USNJE«

IN ČEVLJARSKE POTREBŠČINE
NOVO MESTO — Glavni trg 20

CENJENIM ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM
SE PRIPOROČA
TRGOVSKO PODJETJE
EN GROS

»ROG«

Novo mesto

ODLIČNO
OBUTEV
VSEH VRST
IZDELUJE

ČEVLJARSKO
PODJETJE

»Planina«
Črnomelj

TOVARNA
KERAMIČNIH
IZDELKOV

Keramika

NOVO MESTO

CENJENIM
TOSTOM SE PRIPOROČA

GOSTINSKO
PODJETJE

ČRNOMELJ

V SVOJIH POSLOVALNICAH
VAM NUDI PRVOVRSTNE
TOBAČNE IZDELKE

TRGOVSKO PODJETJE

»TOBAK«

NOVO
MESTO

SREČNO NOVO LETO ŽELIJO

SVOJIM STRANKAM SE ŠE DALJE PRIPOROČA
TRGOVSKO PODJETJE

»Potrošnja« Videm-Krško

VSEM SVOJIM ČLANOM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM ZELI
SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO

TRGOVINSKA ZBORNICA ZA OKRAJ
NOVO MESTO

MESTNI VODOVOD
OSEMENJEVALNA POSTAJA
PARNA PEKARNA
SLIKARSTVO IN PLESKARSTVO
DOM LJUDSKE PROSVETE
MESARIJA
BRIVSKO FRIZERSKO PODJETJE
KNJIGARNA IN PAPIRNICA
SPLOŠNO KLEPARSTVO
ŠIVILJSKO PODJETJE
KNJIGOVODSKI CENTER

Črnomelj

PROJEKTIVNO

PODJETJE

Novo mesto

SE TOPLO ZAHVALJUJE ZA IZKAZANO ZAPU-
PANJE V PRETEKLEM LETU IN ŽELI SREČNO
NOVO LETO VSEM INVESTITORJEM IN GRAD-
BENIM DELAVCEM.

V novem letu želi mnogo sreče in osebnega
zadovoljstva vsem potrošnikom, zadržnikom in delovnim ljudem

**Kmetijska proizvodjalna poslovna zveza
BREŽICE**

TRGOVSKO PODJETJE

**»Ljudska
potrošnja«**

čestita ob vstopu
v leto 1959
vsem odjemalcem in poslovnim prija-
teljem ter se jim še nadalje priporoča!

BREŽICE

**KMETIJSKA ZADRUGA
VIDEM-KRŠKO**

levi breg

ZELI VSEM ZADRUŽNIKOM
IN KMETOVALCEM
VSO SREČO
V NOVEM LETU 1959!

Vsem poslovnim prijate-
ljem, zadržnikom in svo-
jim članom — želi srečno
novo leto 1959

**KMETIJSKA
ZADRUGA
MIRNA PEČ**

**Kmetijska
zadruga**

VSO SREČO V LETU 1959
Želi

**KMETIJSKA
ZADRUGA
ŠENTRUPERT**

z omejenim jamstvom
TREBNJE

TRGOVSKO
PODJETJE
NA VELIKO

**»KRKA«
BREŽICE
S POSLOVALNICAMI**

se še nadalje priporoča
cenjenim potrošnikom in
jim želi srečno novo leto!

CESTITKAM OSTA-
LIH DELOVNIH KO-
LEKTIVOV SE PRI-
DRUŽUJE

**KMETIJSKA
ZADRUGA
BIZELJSKO**

ZELI SREČNO IN USPEHOV
POLNO NOVO LETO VSEM
ODJEMALCEM IN DOBAVI-
TELJEM

**VODOVODNO
INŠTALATERSKO
IN KLEPARSKO PODJETJE
NOVO MESTO**

ZELI VSEM DELOVNIM
LJUDEM IN KMETIJ-
SKIM ZADRUGAM
SREČNO NOVO LETO!

TRGOVSKO PODJETJE

**VINO
BREŽICE**

nudi prvovrstna vina

za domači in tuji trg

ter se še nadalje priporoča.

Vsem poslovnim prijateljem

želimo srečno novo leto!

KMETIJSKA ZADRUGA z. o. j. ŠENTLOVRENC

žel. postaja in p. VELIKA LOKA

ZELI OBILO SREČE IN VESELJA V LETU 1959 PRED-
VSEM SVOJIM ČLANOM, POTROŠNIKOM IN VSEM
KMETOVALCEM

**Komunalna banka Videm-Krško
in Komunalna banka Brežice**

Svojemu kolektivu,
investitorjem
in ostalim graditeljem
želi srečno
in zadovoljno leto 1959

OBČINSKO PODJETJE

»Remont«

MIRNA PEČ

DELOVNI KOLEKTIV
**OPEKARNE
PRELESJE**

D. ŠENTRUPERT

VSEM OBČANOM ŽELI
V LETU 1959 ŠE VEČ DE-
LOVNIH USPEHOV IN
OBILO SREČE

**OBČINSKI
LJUDSKI ODBOR
SEMIČ**

Z VSEMI MNOŽIČNIMI
ORGANIZACIJAMI

ZELI VSEM ODJEMALCEM
SREČNO IN USPEHOV POLNO
LETO 1959

ZELITA SVOJIM KOMITENTOM IN PO-
SLOVNIM PRIJATELJEM VSO SREČO IN
MNOGO POSLOVNIH USPEHOV V LETU
1959

**DOB
RNI
Č**

Odjemalcem v naši trgo-
vini in našim članom želi-
mo, da bi jim novo leto
1959 prineslo še več do-
brega, sreče in blagosta-
njal

**KMETIJSKA
ZADRUGA
MIRNA**

Ob vstopu v leto 1959 pozdravlja-
mo vse rudarje naše domovine in
jim želimo obilo sreče, uspehov
in zadovoljstva!

**Rudnik rjavega
premoga Krmelj**

**KMETIJSKA ZADRUGA
S TRGOVINO**

želi vsem zadržnikom, odjemal-
cem in poslovnim prijateljem
srečno in uspešno leto 1959!

SPLOŠNO
TRGOVSKO
PODJETJE

ČRNOMELJ

Z VSEMI POSLOVALNICAMI

se zahvaljuje cenjenim odjemalcem za izkazano zaupanje
v preteklem letu in se jim še nadalje priporoča.
Vsem Črnomeljčanom in okoličanom želimo vso srečo
v letu 1959!

SVOJEMU KOLEKTIVU,
VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN ODJEMALCEM ŽELIMO
VESELO NOVO LETO
IN PRIPOROČAMO SVOJE
IZDELKE!

**novomeška
opekarna
ZALOG**

VSEM CENJENIM GOSTOM SE
PRIPOROČA IN JIM ŽELI PRI-
JETNO SILVESTROVANJE

**KAVARNA
NA GLAVNEM TRGU
NOVO MESTO**

Delovni
kolektiv
mizarstva

DVOR

PRI ZUZEMBERKU

želi srečno in uspehov polno le-
to 1959 vsem delovnim ljudem
naše domovine

Srečno
novo leto
želi

„Kovinar“

STROJNO
IN STAVBNO
KLJUČAVNICAR-
STVO,
KLEPARSTVO,
KOVASTVO,
POPRAVILA
TEHTNIC,
MEHANIKA
IN
GALVANIZACIJA
NOVO MESTO

**KMETIJSKA ZADRUGA
SEMIČ**

Z VSEMI SVOJIMI OBRATI ŽELI SVOJIM ODJEMAL-
CEM IN DOBAVITELJEM OBILO SREČE IN ZADO-
VOLJSTVA V NOVEM LETU!

**SPLOŠNO TRGOVSKO
PODJETJE SEMIČ**

S POSLOVALNICAMI
ČRMOŠNJICE, SEMIČ, STREKLJEVEC, POSTAJA SE-
MIČ IN ROŽNI DOL
želi vsem odjemalcem in potrošnikom srečno in zadovolj-
no leto 1959 in se še nadalje priporoča

TOVARNA ZDRAVIL

»KRKA«

**NOVO
MESTO**

ZELI SVOJIM DELAVCEM
IN USLUŽBENCEM,
KAKOR TUDI VSEM
DELOVNIM KOLEKTIVOM
MNOGO SREČE
IN DELOVNIH USPEHOV
V LETU 1959

TURIST HOTEL
»S R E M I Č«
VIDEM-KRŠKO

Gozdarsko-lesna poslovna

zveza Novo mesto

nudi pomoč pri gospodarjenju z lesom in s privatnimi gozdovi z vsemi strokovno gojitvenimi, tehničnimi in komercialnimi uslugami v želji, da bi okrepila združništvo in izboljšala gospodarske pogoje dolenskega kmetovalca.

Delovni kolektiv želi vsem poslovnim prijateljem in ostalim srečno in uspehov polno NOVO LETO 1959!

Cenjenim strankam se priporoča

MIZARSKA DELAVNICA SEMIČ

Delovni kolektiv

GOSTIŠČA NA TRGU V ŽUŽEMBERKU

čestita svojim gostom za novo leto in se jim priporoča!

NA ZALOGI IMAMO VSE VRSTE GOSPODINJSKIH STROJEV, KI JIH TOPLO PRIPOROČAMO NAŠIM ZENAM V POMOČ PRI NJIHOVEM DELU!

TRGOVSKO
PODJETJE

„Železnina“ NOVO MESTO

CENJENIM STRANKAM, ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM SE ŠE NADALJE PRIPOROČAJO

PEKARIJA TREBNJE
KROJASKO PODJETJE
TREBNJE
PODJETJE »REMONT«
TREBNJE

CEVLJARSKO PODJETJE
TREBNJE
OBČINSKA ŽAGA
TREBNJE
MIZARSKA DELAVNICA
TREBNJE

SREČNO NOVO LETO
ZELI

**ROMAN
DOLJAK**

STEKLARSTVO
NOVO MESTO

SREČNO IN USPEHOV
POLNO NOVO LETO
1959 ŽELI VSEM CENJENIM
ODJEMALCEM IN
DELOVNIM LJUDEM
DOLENJSKE

TRGOVSKO PODJETJE
»IZBIRA«
NOVO MESTO

BELOKRANJSKA
ŽELEZOLIVARNA
IN
STROJNA TOVARNA

**B
E
L
T**

ČRNOMELJ

VSEM ČLANOM
IN
KMETOVALCEM

KMETIJSKA
ZADRUGA
ŠKOCJAN

Brivsko frizerski salon
RUS — TREBNJE
s poslovalnico na MIRNI
želi cenj. strankam srečno
novo leto in se priporoča.

VSEM CENJENIM ODJEMALCEM SE ŠE POSEBEJ PRIPOROČA IN JIM ŽELI USPEHOV POLNO LETO 1959

DELOVNI KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA
»PREHRANA«
NOVO MESTO

Ob vstopu v novo leto pozdravljamo vse člane sindikalnih podružnic ter jim želimo v prihodnjem letu še več uspehov v sindikalnem delu

OBČINSKI
SINDIKALNI SVETI:

Novo mesto, Sentjerne, Kostanjevica, Brežice, Krško, Senovo, Sevnica, Mokronog, Mirna, Trebnje, Straža, Žužemberk, Semič, Črnomelj, Metlika in

OKRAJNI SINDIKALNI SVET NOVO MESTO

„Elektro“
Novo mesto

Svoje izdelke priporoča še nadalje vsem Novomeščanom in okoličanom

„Pekarija“
Novo mesto

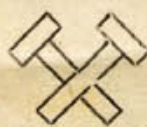

Splošno gradbeno podjetje

„PIONIR“
NOVO MESTO

RUDARSKI POZDRAV VSEM DELOVNIM LJUDEM

Rudnik rjavega premoga
KANIZARICA

CENJENIM GOSTOM SE PRIPOROČA

zdravilišče ŠMARJEŠKE TOPLICE

Na svidenje v
Srbiji in Makedoniji!

KMETIJSKA
ZADRUGA

NOVO MESTO

Pozdravljamo vse odjemalce in dobavitelje

TOVARNA
POHIŠTVA

Brežice

„RADIOCENTER“

NOVO MESTO

IMA NA ZALOGI VSE VRSTE RADIJSKIH APARATOV IN SE PRIPOROČA

Prvovrstno perilo nudi

INDUSTRIJA PERILA

Novo mesto

Kmetijsko-
gozdarsko
posestvo

Novo mesto

Dolenjska lesna industrija

„NOVOLES“

Novo mesto

še posebej pozdravlja člane svojega kolektiva in jim želi vso srečo v letu 1959

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

NOVO MESTO

Kmetijska šola

„GRM“

Novo mesto

Z GOZDNIMI OBRATI:

NOVO MESTO, STRAŽA, POLJANE, ČRMOŠNJICE, ČRNOMELJ, KOSTANJEVICA, MOKRONOG

IN S KMETIJSKIMI OBRATI:

ČRMOŠNJICE, POLJANE, BIRČNA VAS, ZALOG

TER

DESTILACIJO ETERICNIH OLJ OBRH

Tabak piti ali kaditi - zdravju škodljiva navada...

Tabak se med tiste zeliša prišteva, ki človeka omamajo in omočijo, toraj je tudi, sploh govoreti, zdravju škodljiv. Vsak ve, tisti pa, kateri tabaka še niso vajeni in ga piti začeljo, sami skušajo, da jim po njem težave dela, se iz želodca vzdiguje, glava boli, se po njej verti, in jim tudi večkrat blijuvanje (kožlanje) prizadene. Kdo bo tedaj terdil, da tabak zdravju ne škodova? Res je sicer, da, kdor je tabaka že navajen, unih težav po njem nič več ne čuti; pa mu vendar le, tode bolj skrito in ne tako na-

ljubi, kader tabaka nima. 3. Tabakar veliko slin izpljuje, katere so človeku tolikanj potrebne, da se z njimi jedila dobro premešajo, in de jih potem želodec lažje premelje in prekuha; zato tabakarji nimajo kaj dobrih želodcev — tabak jim bolj ko jed diši. Kakošno moč pa od tabaka dobivajo, če jim jed in diši? 4. Tabakarji se vsa usta in gerlo od dima vkade, de so ko dimnik vkajene in prežgane viditi; zato pa tudi iz njega amerdi kot kuga. Komu pa dim in smrad k zdravju pripomore? Ali se ne

precej v svoji mladosti svoje nar boljše sokove izpljujejo, z njim tudi moč in terdnost svoje nature. Od tod pride, de so vsi skisani in tanki kot žleza, tesnih pers kot grében, rume-niga obraza kot il, od tod njih mnoge bolezni na persih. Zad-njše 7. je tabak tudi tistim po-sebno škodljiv, kateri so voz-kih pers in subiga života. — Unih družih škod, ki od taba-karjev na človeško družbo pri-dejo, — de namreč tabakarji veliko lepiga denarja zapravi-jo, veliko dražega časa zatra-tijo in velikokrat s fajfo ogenj zatrosijo, de hiše, vasi, tergi in mesta pogore, — še tukaj raz-kladati nočem.

Ce je pa tabakarja zares ta-ko škodljiva in gerda navada, zakaj se pa čezdalej bolj in bolj razširja, zakaj že sploh fanta-lini, de ne rečem, smerkolini kade? Napuh njih zapelje, zgled pa jih za seboj vleče. Kakor je napuh sleherniga greha začete-tek, tako je tudi te škodljive navade. Iz napuha, prevzetnosti, ošabnosti, baharje mladen-ček kaditi začne, in si misli, kdo ve, kaj de je, če revno fajfo alj smodko v ustih derži. O sromaki ki ne veš, de imaš od napuha vkajene možgani in prismojeno pamet; pa si ven-dar domišljuješ, kako možat si, če fajfo imaš v zobeh. Veli-ko jih pa tudi zgled družih v to škodljivo navado za seboj potegne. Kako bi bilo mogoče, de bi sin kaditi ne jel, če ved-

no svojiga očeta fajfo trebati vidi? Kako bi mladenčki taba-karije za kaj škodljiviga spo-znali, če vidijo tiste očitno ka-diti, katerih dolžnost je, škod-ljive navade zmed ljudstva trebati?!

(Iz Stoletne pratike de-vetnajetiga stoletja od 1801 — 1901, Ljubljana 1860)

Iznajdljivi vlomilci

Nekega dne se je okoli pol-noči pojavila na eni izmed atenskih ulic skupina fantov s kitarami. Začeli so igrati in peti ter so tako pritegnili nase pozornost prebivalcev, ki jim je ubrana glasba ugašala. Med tem pa so njihovi pajdajši popolnoma izropali dve veliki trgovini.

Gos rešiteljica

Nekaj italijanski kmet je premetaval seno nad hlevom. Pri tem je stopil na trlo desko, ki se je zlomila in je strmoglavil na kamnito dvorišče. Imel pa je srečo. Na dvorišču so se prav tisti hip zbirale tolste gosi in kmet je padel z glavlo na eno izmed njih in utrpel je nezane prasko. Gos — rešiteljica je ostala na mestu mrtva.

9-99...

Veliko novoletno nagradno žrebanje

razpisujemo tudi tokrat. Da ga bodo lahko deležni stari in novi naročniki, bomo dokončni seznam nagrad objavili prihodnji mesec. Že zdaj pa lahko povemo: tokrat bo pri žrebanju sodeloval vsak naročnik, ki bo vsaj do 15. februarja 1959 poravnal polletno naročnino za Dolenjski list.

Priloge smo medtem že izbrali:

TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK

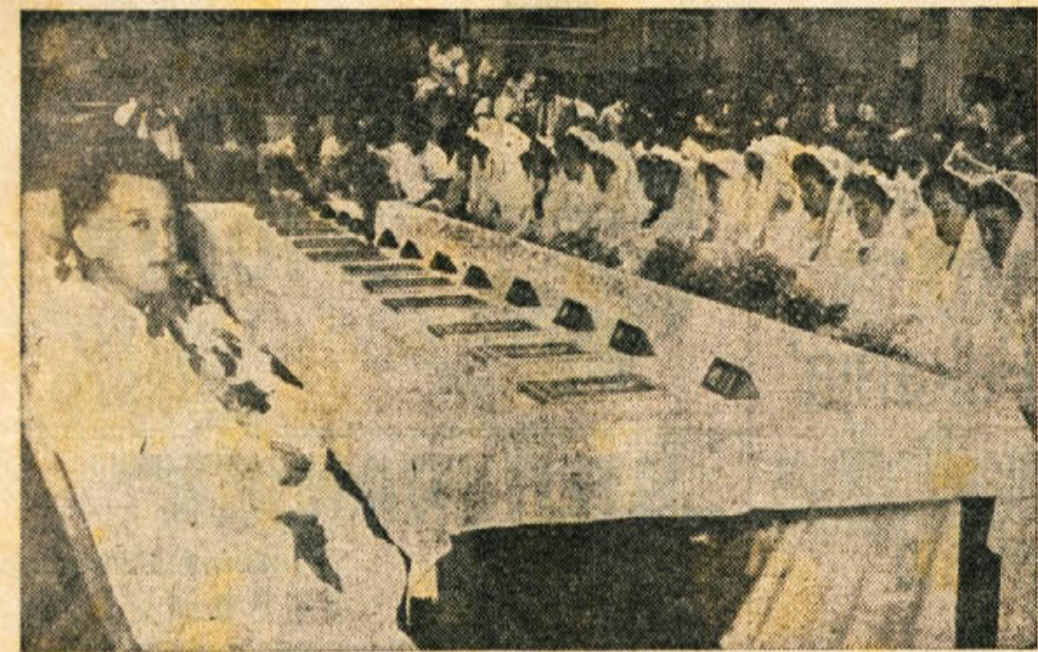
bo osrečil enega izmed rednih naročnikov našega lista! Če Dolenjskega lista še ne dobivate na svoj naslov po pošti, izrežite v današnji številki naročnico in jo čimprej pošljite na naslov: DOLENJSKI LIST, Novo mesto — poštni predal 33.

nagloma, škodova. Po tabaku se

1. zobje sperhnejo in se taba-karju toliko hitreje zdrobe, ko-likor poprej ga je piti začel. 2. Tabak vse občutnice (ne vem, kako bi že rekel, de bi me lo-žeji razumeli) nekako razdraži, podvname in prevzame; zato-raj tabakarju vse vpade, de se mu celo nič, še govoreti ne po-

vleže na persi? Od tod pridejo tudi velikokrat persne bolezni. Hudim tabakarju, ki svojo pi-po z drobno in kratko cevjo zmireje na enim kraju v ustih derži, se včasih tudi prizade, in šeraka dobi. 6. Posebno škodljiv je tabak za mlade smerkovce, katerih se še tako rekoč mleko na žnabljih derži, pa imajo že fajfo alj smodko v zobeh; in

Slika velike »ohetit« v Singapuru, kjer se je hkrati poročilo in gostilo 24 parov. To je v Singapuru precej običajno, saj so stroški cenejši, če se razdelijo na 24 delov.

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

Vodoravno:

1. in 12. vodoravno: novolet-no voščilo bralcem Dolenjske-ga lista (5 besed), 22. tesne, ta-ke ki imajo malo prostora, 23. darilo, 24. kopno, ki sega v vo-

znak za aluminij, 59. sprejem-ne sobe, dvorane, 60. kraško vino, 62. pregovor, 64. smešna podoba človeka; spačen prikaz, 69. živorebrna ruda (ker je rdeča, jo uporabljajo v slikar-

no, 3. narančnik pri vojaški uniformi, 4. temen kot noč, 5. kratica za lokalne predstavi-ške organe oblasti takoj po vojni, 6. kratica za Okrožno sodišče Maribor, 7. glagol pre-mikanja, 8. del dneva, 9. dam nazaj, 10. narejen iz enakih sest-avlin, enoten v vseh delih, 11. povratno-osebni zaimek, 12. sa-mo en, 13. vleči za lase, 14. iz-virnik, 15. okrajšava pri citi-ranju in v glasbi, 16. okrajšava za vojaški, 17. vrsta maščobe, 18. še ena vrsta maščobe, 19. latinski veznik, 20. slovenska

revija, 21. zavojevalec, 27. vo-jaški kruh, 32. delno plačilo vnaprej (množina), 34. divjati, noro se obnašati, 35. tekočina v rastlinah, 38. ploskovna me-ra, 40. pozen, 43. kratica za Rdeči križ Slovenije, 44. azijska država, 45. slabega zdrav-ja, šibek glede zdravja, 46. re-ven, siromašen, 47. snov, ki jo dobijo iz lesa in jo potrebuje-jo v usnarstvu, 49. neumno, 51. južnoameriška država, 53. nazivam s ti, 55. jadranski otok, 58. to leto, 61. država v

ZDA, 63. ptica, 65. slovenski skladatelj zabavne glasbe (Bo-žan), 66. raztapljati, 67. pame-ten, razumen, 68. znak za ra-dij, 70. potiskamo, porivamo, 73. mlečni izdelek, 75. kraj ob Soči, 77. osebni zaimek, 82. žensko ime, 83. dvojica, 85. če, 87. kratica za avtonomna po-krajina, 88. časovno obdobje, 89. osebni zaimek, 90. vojaška enota, 91. doba, obdobje, 92. predlog, 93. znak za prvine ber-riji, 94. egipčanski bog sonca; znak za radij, 96. okrajšava za okrog.

Opice v Sovjetski zvezi in v ZDA uporabljajo za »izlete« v vesolje. Z njimi ugotavljajo, ka-ko živo bitje reagira na hitrost, višino in drugo, kar je zelo važno vedeti, ko bodo odšli v veso-lje prvi ljudje oziroma prvi človek.

V zadnjih letih so tehniki iz-delali že več majhnih radijskih sprejemnikov. Najmanjši pa je tale, ki ga kaže naša slika, saj si ga človek lahko vtakne v uho. Njegov glas more biti tako mo-čan, kakor od običajnega spre-jemnika. Izdelala sta ga dva in-ženirja v Hannoveru.

Ljubiteljem križank smo za novoletne praznike pripravili tole nagradno križanko; prav nič težka ni in zato pričakujemo množičen odziv reševalcev. Rešitve je treba poslati uredništvu Dolenjskega lista (Novo mesto, p. p. 33) vsaj do 8. januarja 1959. V spodnji levi kot kuverte napišite: KRIŽANKA, na pismo pa nalepite dovolj znamk, sicer ga na pošti ne bomo prevzeli. Zamazanah, nečitljivih ali sicer poškodovanih križank pri žrebanju ne bomo upoštevali. Križanko lahko iz lista izrežete in nam jo pošljete, lahko pa prepisete odgovore tudi na list papirja. V tem primeru napišite svoj točen naslov na rob rešitve. Za pravilne rešitve smo pripravili 10 lepih nagrad; dobili jih bodo srečni izrebanec!

1. nagrada — 5000 dinarjev;
2. nagrada — 3000 dinarjev;
3. nagrada — 1000 dinarjev;
4.—10. nagrada — sedem lepih knjižnih daril.

Vsem reševalcem želimo pri reševanju križanke prijetno zabavo, pri žrebanju pa kar največ sreče!

do, 25. gospodarsko utemeljeno, gospodarno, 26. zelo važna se-stavina zraka, 28. trije enaki soglasniki, 29. kratica za voja-ška uprava, 30. glasbeni pojem (nasprotno od dur), 31. žensko ime, 33. prvobitno naglajenje, gon, 35. kraj na Dolenjskem (blizu Smarja), 36. naziv, 37. žensko ime, 39. reka v Srbiji, 41. reka, ki se pri Medvodah izliva v Savo, 42. pridevek, do-datek, prilastek, svojstvo, 48. določil z rokom (s terminom), 50. morska žival, 52. cirkuški umetnik, 54. prisodnik (tujka), 56. kratica za šolski odbor, 57.

stvu), 71. zelo majhen delec materije, 72. naenkrat, 74. vpit-je, krik, 76. domača žival, 78. pisarniški ovoj; zemljevidi, 79. krajši izraz za njej, 80. žensko ime, 81. kratica za varnostni svet, 82. glavni števnik, 84. vr-sta orožja, 86. zvedav, 92. na-ziv, 93. težec (barijeva sol zve-plene kisline), 95. kadar, 97. širen razgled na pokrajino, po-gled na vse strani, 98. srd, 99. prosjaki, 100. del glave, 101. upanje, 102. star izraz za pivo. Navpično:

1. Vzemí dol, 2. v rekah (go-voriti), v pregovorih, pregovor-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
22											23			24							
25											26			27		28				29	
30								31	32	33				34					35		
36								37	38	39				40					41		
42			43	44	45	46	47	48											49		50
51			52					53						54					55		56
57	58		59											60					61		
62		63		64					65	66	67	68		69					70		
71														73					74		75
76																					
81														85		86	87	88	89	90	91
														95	96		97				
98														100							102

V JANUARJU 1959
bomo začeli objavljati med drugim:

- Franček SAJE: Neob-javljeno gradivo o delu KPJ na Dolenjskem in Spod. Posavju med obema vojnama.
- Prof. dr. Franč NO-VAK: Spočetje po naši volji ali o kontracep-ciji.
- John LOKAR st.: Spo-mini starega Ameri-kanca.
- Prof. Ivan ANDOLJ-SEK: Da bo otrok v soli uspeval.
- Ivan TAVCAR: Otok in Struga (povest iz do-lenjske preteklosti z ilustracijami Vlada La-muta).
- Zanimivosti iz doma-čih in tujih krajev — v slikah in risbah.

Ne zamudite začetka za-imivih in poučnih član-kov ter znane povesti, ki se je dogajala v gradovih Otočec in Struga. Naroči-te si še dapes Dolenjski list z naročilnico, ki je tiškana v tej številki! Pri-poročite list sosedom in znancem, ki ga morda še nimajo!